73 let | Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 22. maja 2020

Leto LXXIII, št. 41, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Turistični boni že od prvega junija

Glavna ukrepa iz tretjega paketa protikoronskih ukrepov, ki ga je vlada že poslala v državni zbor, sta subvencioniranje skrajšanega delovnega časa in turistični boni za vse prebivalce Slovenije.

Simon Šubic

Kranj – Približno milijardo evrov je vreden tretji protikoronski paket ukrepov, ki ga je vlada potrdila predvčerajšnjim in poslala v parlamentarno proceduro. Nosilna ukrepa sta subvencioniranje skrajšanega delovnega časa in turistični boni za vse prebivalce Slovenije. Za mesec dni oziroma do konca junija bodo podaljšali tudi subvencioniranje nadomestila plače za delavce na čakanju na delo, a bo ta ukrep veljal le še za turizem in gostinstvo. Skrajšanje delovnega časa je veliko bolj motivacijski ukrep kot čakanje na delo, je sicer ocenil finančni minister Andrej Šircelj.

Po besedah ministra za delo Janeza Ciglerja Kralja bo subvencioniranje skrajšanega delovnega časa od pet do dvajset ur tedensko na voljo delodajalcem, ki vsaj desetim odstotkom zaposlenih ne bodo mogli zagotavljati devetdeset odstotkov dela, in sicer na podlagi pogodbe o zaposlitvi za določen ali nedoločen čas. Subvencije bodo znašale do 448 evrov, nadomestilo za subvencioniran del plače pa bo v višini osemdeset odstotkov, tudi za prejemnike minimalne plače. Delodajalec se bo moral ob odločitvi za skrajšan delovnik posvetovati s sindikatom v podjetju ali svetom delavcev, zaposleni pa bo moral v času, ko bo delal skrajšani delovni čas, ohraniti vse pravice iz delovnega razmerja. Ukrep je časovno omejen od 1. junija do 31. decembra, prejemniki subvencij pa še mesec dni po izteku koriščenja ukrepa ne bodo smeli odpuščati.

3. stran

Slovenski gosti turizma na Bledu, kjer 95 odstotkov nočitev ustvarijo tujci, ne morejo rešiti, lahko pa pomagajo k zmanjševanju nastalih težav, pravijo v Turizmu Bled. / Foto: Tina Dokl (arhiv)

Prenovo naj bi začeli jeseni

Hotel Brdo naj bi do maja prihodnje leto prenovili, za to pa naj bi porabili do osem milijonov evrov, kar je bistveno manj, kot je bilo sprva načrtovano. Ob evropskem dnevu parkov od danes do konca meseca brezplačno odpirajo vrata Parka Brdo, kjer imajo vedno zanimivo ponudbo.

Vilma Stanovnik

Kranj – V zadnjem letu smo večkrat poročali o obnovi Hotela Brdo, ki naj bi po prvotnih načrtih že potekala in naj bi se zaključila na začetku prihodnjega leta. Pri izbiri izvajalca se je zapletlo že lani, zato je bil objavljen nov razpis, ponudbe čez štirideset milijonov evrov pa so še vedno presegale zagotovljena sredstva. Dela so bila namreč prvotno ocenjena na 26 milijonov evrov, za celoten projekt pa je bilo namenjenih do 35 milijonov evrov.

Tako se je Generalni sekretariat vlade letos marca odločil, da javnega naročila za prvotno izdelani idejni projekt ne odda, ampak za prenovo poišče drugačno rešitev. S pooblastilom Generalnega sekretariata vlade bo za investicijo skrbel Javni gospodarski zavod Brdo (JGZ Brdo).

Ker je po razrešitvi prejšnje direktorice Špele Munih Stanič vlada RS na aprilski dopisni seji za vršilca dolžnosti direktorja JGZ Brdo imenovala Marjana Hribarja, je ta na torkovi novinarski konferenci predstavil nov projekt prenove hotela.

5. stran

V. d. direktorja JGZ Brdo Marjan Hribar je predstavil nove načrte glede prenove Hotela Brdo. / Foto: Primož Pičulin

Epidemija še naprej izzveneva

V Sloveniji še naprej beležimo dneve z največ eno okužbo. Medtem se uvaja samoplačniško testiranje. V vladnem klicnem centru za informacije o koronavirusu pa so zabeležili že več kot 42 tisoč klicev.

Aleš Senožetnik

Kranj, Ljubljana – Število okuženih s covidom-19 se je v tem tednu še naprej umirjalo. V ponedeljek in torek so s testi potrdili po en nov primer, v sredo pa nobenega. En človek je umrl, tako da je skupno število umrlih od začetka epidemije 105. Upada tudi število hospitaliziranih oseb. Teh je bilo včeraj 21, od tega tri na intenzivni negi.

3. stran

Prilogi:

jeseniške novice
deželne novice

AKTUALNO

Kdo gre lahko na Hrvaško

Ob postopnem odpiranju mej je bila že minuli konec tedna na nekaterih mejnih prehodih s Hrvaško precejšnja gneča. A nekatere omejitve ostajajo. Kdo in pod kakšnimi pogoji lahko potuje k južnim sosedom? 2

GORENJSKA

Slovo ugledne znanstvenice

V 94. letu starosti je umrla ugledna znanstvenica dr. Aleksandra Kornhauser Frazer. Častni občanki Škofje Loke so se poklonili na sinočnji žalni seji. 6

EKONOMIJA

Nekateri že zaposlujejo nazaj

Gorenjski delodajalci hitro odpuščajo, a tudi hitro zaposlujejo nazaj, pravi Drago Perc, direktor Zavoda RS za zaposlovanje, Območne enote Kranj. 9

ZADNJA

Dan čebelarjev z vsega sveta

Dvajsetega maja, na rojstni dan utemeljitelja modernega čebelarstva Antona Janše z Breznice, po vsem svetu obeležujejo svetovni dan čebel. 24

VREME

Danes in jutri bo večinoma sončno. V noči na nedeljo bo deževalo. V nedeljo bo jasno s spremenljivo oblačnostjo.

10/25 °C

jutri: večinoma sončno

Na sejah z zaščitnimi maskami

V nekaterih gorenjskih občinah so se občinski svetniki sestali na spletnih videokonferencah, drugod so seje občinskih svetov preselili v večje dvorane, kjer lahko zagotovijo varno medsebojno razdaljo.

Urša Peternel

Kranj – Na vrhuncu epidemije koronavirusa se je ustavilo tudi delo občinskih svetov. V kar nekaj občinah so že sklicane seje, ki bi morale potekati v drugi polovici marca, prestavili. A zaradi številnih pomembnih projektov so v drugi polovici aprila gorenjski župani seje spet začeli sklicevati, a na drugačen način kot doslej. Med prvimi so seje imeli 23. aprila v Kamniku, Škofji Loki in Bohinju. V Kamniku in Škofji Loki so se odločili za izvedbo prek spletne videokonference. V Bohinju pa so se občinski svetniki preselili v dvorano Kulturnega doma Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici, kjer so lahko zagotovili zadostna medsebojno razdaljo. Župan, občinski svetniki in vsi drugi sodelujoči so na seji nosili obvezne zaščitne maske.

Bohinjski občinski svetniki imajo seje po novem v kulturnem domu.

Tudi majska seja (ta je potekala včeraj popoldne) je bila sklicana v dvorani kulturnega doma. Podobno so se odločili na Jesenicah, kjer je namesto v majhni sejni dvorani občine majska seja občinskega sveta potekala v bankетni dvorani Kolperna. Tudi v Kranjski Gori, kjer so aprila imeli le dopisno sejo, so se ta teden občinski svetniki ponovno sestali v živo, a na novi lokaciji, v Ljudskem domu. Občinski svetniki iz Medvod pa so se v sredo sestali kar v Športni dvorani Medvode.

V Mestni občini Kranj so konec marca in v aprilu občinski svetniki imeli štiri dopisne seje, majska seja pa je že potekala v sejni dvorani, a ob upoštevanju priporočil za preprečevanje širjenja koronavirusa in ob odsotnosti javnosti.

V kar nekaj občinah pa v tem času sej ni bilo sklicanih.

Praznik na Brezjah

Brezje – Letošnje praznovanje praznika Marije Pomagaj konec tedna na Brezjah bo nekoliko okrnjeno, vendar vseeno svečano. Jutri, 23. maja, zvečer ob 19. uri bo na Večeru narodnih izročil maševal mariborski nadškof metropolit dr. Alojz Cvikl. Večerna procesija po vasi bo odpadla. V nedeljo, 24. maja, na praznični dan, bo ob 10. uri pred baziliko maševal murskosoboški škof dr. Peter Štumpf, ob 19. uri pa v baziliki gvardijan samostana na Brezjah pater dr. Robert Bahčič.

Spet so odprli blagajno

Kranj – Iz Komunale Kranj so poslali obvestilo, da so ta teden ponovno odprli vrata blagajne. Uradne ure so enake kot pred uvedbo ukrepov za preprečevanje okužb z novim koronavirusom. Obiskovalce prosijo za upoštevanje preventivnih ukrepov.

Kdo gre lahko na Hrvaško

Ob postopnem odpiranju mej je bila že minuli konec tedna na nekaterih mejnih prehodih s Hrvaško precejšnja gneča. A nekatere omejitve ostajajo. Kdo in pod kakšnimi pogoji lahko potuje k južnim sosedom?

Aleš Senožetnik

Kranj – Ob sproščanju ukrepov na mejah se je minuli konec tedna precej Slovencev odpravilo na Hrvaško, zaradi česar je prihajalo tudi do zastojev na mejah. Prehajanje meja je omogočeno čezmejnim delavcem, mejnim migrantom, diplomatom in drugim, ki iz takšnega ali drugačnega razloga dnevno prehajajo državne meje. Drugače je za vsa turistična in druga nenujna potovanja v tujino.

Za razliko od preostalih sosednjih držav se prehajanje meje s Hrvaško v teh dneh sprošča. Notranja ministra obeh držav sta se že v soboto zavzela za hitrejše prehajanje državnih meja, južna soseda pa je za zdaj edina država, ki jo je slovenska vlada uvrstila na seznam držav za prehajanje državne meje brez omejitev. V praksi pa je vsaj v minulih dneh za slovenske državljane, ki so želeli prestopiti hrvaško mejo, ostajalo precej omejitev.

Lastniki plovil in nepremičnin lahko na Hrvaško potujejo z dokazilom. Fotografija je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

Že nekaj časa je obisk na Hrvaškem sicer dovoljen za lastnike nepremičnin in plovil, čeprav, po poročanju nekaterih lastnikov, hrvaška mejna policija zahteva potrdilo o lastništvu, ki je praviloma napisano na eno osebo, zato imajo lahko ob prestopu meje težave ostali družinski člani, če lastnika ni v avtomobilu. Kot je včeraj povedal vladni govorec Jelko Kacin, naj bi bil še do konca tedna parafiran protokol med slovensko in hrvaško policijo, kako čim učinkoviteje urediti prehajanje meje. Tako naj tistih, ki se zaradi lastništva nepremičnine ali plovila večkrat vračajo na Hrvaško, tamkajšnja policija ne bi dlje časa zadrževala, saj bodo že imeli podatke o tem, kje se nahajajo.

Kot je povedala vodja sektorja mejne policije v upravi uniformirane policije Melita Močnik, je prestopanje meje sproščeno tudi na

Omejitve prehajanja meje s Hrvaško se v teh dneh sproščajo, a vse še niso odpravljene.

podlagi potrdil oz. vavčerjev turističnih organizacij, ki dokazujejo, da imate na Hrvaškem rezerviran turistični aranžma oz. namestitev. Hrvaški obmejni policisti potnike ob prestopu meje prosijo za tovrstna potrdila, kakor tudi za podatke, na katerem naslovu bodo bivali. Na vprašanje, ali gremo lahko v sosednjo državo po nakupih ali brez kakšnega drugega posebnega razloga, pa je Močnikova odgovorila, da to za zdaj še ni možno.

Na hrvaškem notranjem ministrstvu so sicer za tujce, ki bi želeli vstopiti v državo, vzpostavili poseben elektronski naslov uzg.covid@mup.hr, kamor lahko pošljejo vprašanje v primeru, da ne vedo, ali imajo upravičen razlog za potovanje ali ne.

Spomin na papeža Wojtylo

Na Brezjah so se v ponedeljek spomnili stote obletnice rojstva papeža Janeza Pavla II., ki je od leta 2014 naprej svetnik.

Jože Košnjek

Brezje – Pokojni in od leta 2014 naprej tudi sveti papež Janez Pavel II. je bil rojen pred sto leti, 18. maja leta 1920 v poljskem mestu Wadowice. Obletnice rojstva tega pomembnega moža Rimskokatoliške cerkve so se spomnili v številnih državah, v katerih je pokojni papež s posvetnim imenom Karol Josef Wojtyla živel ali jih je obiskal.

Na dan obletnice papeževega rojstva v ponedeljek je bilo najbolj svečano v Vatikanu in na Poljskem, v Sloveniji pa so obletnico počastili v Marijinem svetišču na Brezjah. Brezje je namreč med svojim prvim obiskom v Sloveniji maja leta 1996 tudi obiskal, drugič pa je bil v naši državi jeseni leta 1999. Na Brezjah je bila v ponedeljek najprej maša, ki jo je daroval svetovalec apostolske nunciature v Ljubljani Kryspin Dubiel in na kateri sta somaševala tudi papeški nuncij v Sloveniji Jean Marie Speich in ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore. Po maši je veleposlanik Republike Poljske v Sloveniji dr. Krzysztof Jan Olendzky v spremstvu drugih visokih gostov položil venec k spomeniku papeža Janeza Pavla II. pred baziliko na Brezjah.

Pokojni sveti papež Janez Pavel II. oziroma Karol Wojtyla je zelo hitro napredoval v cerkveni hierarhiji. Leta 1963 je bil imenovan za krakovskega nadškofa, čez štiri leta pa za kardinala. Dne 16. oktobra 1978 je bil po nenadni in za nekatere še ne povsem pojasnjeni smrti Janeza Pavla I. po dobrih treh mesecih papeževanja izvoljen za njegovega naslednika. Izvolitev Wojtyle za prvega neitalijanskega in slovanskega papeža po 455 letih je bila za mnoge presenečenje. Njegovo papeževanje je bilo drugo najdaljše v zgodovini Rimskokatoliške cerkve, saj je trajalo 26 let in 168 dni. Janez Pavel II. je 13. maja leta 1981 preživel atentat, ki je bil izvršen na trgu Svetega Petra. Atentat nanj naj bi znova načrtovali leta 1995 med obiskom Filipinov, vendar so atentatorje zadnji hip odkrili.

Poljski veleposlanik v Sloveniji dr. Krzysztof Jan Olendzky, papeški nuncij v Sloveniji Jean Marie Speich in ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore (v sredini) s sodelavci in z rektorjem Marijinega svetišča na Brezjah patrom Robertom Bahčičem pred spomenikom papeža Janeza Pavla II. na Brezjah

Boni že od prvega junija

1. stran

Slovenski avtoprevozniki so razočarani nad vsebino tretjega protikoronskega paketa, saj ni bila upoštevana večina njihovih predlogov. Med drugim so pričakovali, da bo podaljšanje ukrepa čakanja na delo veljalo tudi zanje, ne samo za turizem. Predsednik sekcije za promet pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije Peter Pišek je napovedal proteste, če ne bodo uslišani.

Turistični boni za vse

Vlada se je odločila, da bodo turistične bone prejeli vsi prebivalci Slovenije – mladoletni v višini 50 evrov, odrasli pa v višini 200 evrov. Bone bo mogoče koristiti od 1. junija – če bo zakon sprejet pravočasno – do konca leta za plačilo nočitve oz. nočitve z zajtrkom v hotelih, počitniških domovih, kampih, na turističnih kmetijah in v podobnih obratih, ki ponujajo prenočitve. Celotno vrednost bona bomo morali izkoristiti naenkrat, bodo pa boni prenosljivi med družinskimi člani do drugega kolena. Izdani bodo v elektronski obliki, uveljaviti pa jih bo mogoče z davčno številko pri izbranem ponudniku. Po besedah gospodarskega ministra Zdravka Počivalška bo državo izdaja turističnih bonov stala 345 milijonov evrov, minister pa pričakuje, da bodo dopustniki za ostale storitve na izbrani lokaciji potrošili dodatnih 172 milijonov evrov.

V tretji protikoronski zakon so vključeni še drugi ukrepi, med drugim enomesečno podaljšanje subvencioniranja nadomestila plač za delavce na čakanju na delo. Ukrep pa bo po novem veljal le za podjetja v turizmu in gostinstvu, ki jim bodo prihodki letos po njihovi oceni padli za več kot deset odstotkov glede na leto 2019, je razložil Počivalšek. Do tega ukrepa bodo po ministrovih besedah upravičeni hoteli, počitniški domovi, kampi, restavracije, potovalne agencije, organizatorji razstav in sejmov, upravljavci objektov za kulturne prireditve, igralnice in turistični prevozniki.

Boni bodo pripomogli k zagonu turizma

»Slovenski gost slovenskega turizma ne bo mogel rešiti, s spodbujanjem dopusta doma pa bo seveda lahko pripomogel k zmanjševanju težav, s katerimi se srečujemo,« so se na uvedbo turističnih bonov odzvali v Turizmu Bled. Na Bledu so sicer lani ustvarili več kot 1,1 milijona nočitev, kar 95 odstotkov po zaslugi tujih gostov iz več kot 170 držav.

Največja težava turistične panoge v letošnjem letu in po vsej verjetnosti tudi v prihodnjem bosta zagotavljanje likvidnosti podjetij in ohranjanje delovnih mest, še opozarjajo na Bledu, kjer so skupaj s skupnostjo Julijske Alpe na vlado, strokovno skupino za pripravo ukrepov in na pristojna ministrstva poslali več predlogov za pripravo tretjega sklopa pomoči, a ugotavljajo, da večina predlaganih ukrepov ni bila upoštevana. »Množična odpuščanja v panogi, propad podjetij ali prodaja podjetij (hotelskih hiš) v panogi lahko pomeni velik socialni, razvojni in posledično okoljski problem za kar nekaj lokalnih skupnosti v Sloveniji. Neuspeh turističnega gospodarstva Bleda avtomatično pomeni tudi veliko socialno stisko v sosednjih občinah, posebej v občini Jesenice, od koder prihaja večina zaposlenih v blejskem turizmu,« so še opozorili v Turizmu Bled.

V skupini Sava Hotels & Resorts ukrep turističnih bonov pozdravljajo, saj bo po njihovi oceni spodbudil povpraševanje na domačem trgu in tako pomagal pri ponovnem zagonu turizma, ki bo začel poslovati praktično z ničle. »Ključno za preživetje celotne turistične panoge v Sloveniji pa je podaljšanje ukrepa subvencioniranja čakanja na delo doma vsaj do konca leta. To bo omogočilo ohranitev delovnih mest. V nasprotnem primeru bomo primorani zmanjševati število zaposlenih,« so poudarili.

Epidemija še naprej izzveneva

1. stran

V Sloveniji v zadnjih dneh beležimo največ eno novo okužbo s covidom-19. / Foto: Gorazd Kavčič

Do srede je bilo okuženih 1468 ljudi, od tega 820 moških in 648 žensk. Po torkovih podatkih je največ okuženih, 243, v starostni skupini od 45 do 54 let, sledijo okuženi v starostni skupini med 55 in 64 let, teh je 219. V starostni skupini med 65 in 74 let je 132 okuženih, v skupini od 75 do 84 let pa 159. Starejših od 85 let z okužbo s covidom-19 je 171. Med otroki, starimi do štiri leta, je bilo osem potrjenih okužb, v skupini od 5 do 14 let pa je bilo okuženih 27. Med mladostniki od 15. do 24. leta so bile 103 potrjene okužbe, med osebami v starostni skupini od 25 do 34 let pa 204.

Uvajajo samoplačniško testiranje

Samoplačniško testiranje, ki ga že nekaj dni opravljajo v celjski bolnišnici ter zdravstvenih domovih v Slovenj Gradcu, Mariboru in na Ravnah na Koroškem, je od včeraj možno tudi v ljubljanskem zdravstvenem domu na Metelkovi. Cene testiranj, ki se po poročanju STA opravljajo po metodi PCR, ki velja kot mednarodno potrdilo pri prečkanju državne meje, se gibljejo okoli sto evrov.

Klicni center še vedno deluje

Državljani lahko informacije o virusu dobijo tudi v vladnem klicnem centru na številki 080 1404. Brezplačna številka ostaja dostopna še naprej, se je pa spremenil delovni čas. Klicni center bo dostopen vsak delavnik od ponedeljka do petka med 8. in 16. uro.

Dr. Mojca Matičič z Infekcijske klinike UKC Ljubljana in strokovna mentorica študentom v vladnem klicnem centru je na včerajšnji vladni novinarski konferenci povedala, da so doslej prejeli že več kot 42 tisoč klicev, v povprečju jih vsak dan zabeležijo 611, imeli pa so tudi dva dneva, ko je bilo klicev v enem dnevu več kot 1200. Na vprašanja odgovarjajo študenti višjih letnikov medicinske fakultete v Ljubljani, ki že imajo široko strokovno znanje iz obravnavanih področij, dodatno pa so jih usposobili tudi za komuniciranje po telefonu.

Po besedah Matičičeve so klicatelji sprva iskali predvsem odgovore na vprašanja medicinske in zdravstvene narave, informacije o načinu prenosa, varovanju pred okužbo, rdeča nit pa vseskozi ostajajo vprašanja o testiranju, prehajanju meja in vprašanja o karanteni. Kot je dejala Matičičeva, je klicni center prerasel okvire podajanja zgolj ažurnih in strokovnih informacij o virusu, temveč je postal »one stop shop«, kjer je mogoče vse informacije o koronavirusu dobiti na enem mestu.

Tako posredujejo tudi informacije vladi in drugim pristojnim institucijam. Tudi vrtnarije in cvetličarne so se odprle na pobudo, ki je prišla preko klicnega centra. Nasploh je klicni center tudi nekakšen barometer za vlado, ki na ta način dobiva širšo sliko tega, kako epidemijo doživljajo ljudje.

KOMENTAR
Marjana Ahačič

Poleti bom šla v Prekmurje

Kmalu nam bodo razdelili tako imenovane turistične bone, ki jih bomo to poletje lahko porabili za dopustovanje v domačih logih. Gesta, ki jo je treba pozdraviti, smo si načeloma enotni tako turistični ponudniki kot uporabniki njihovih storitev. Slovenija je čudovita dežela z nešteto znamenitostmi pa tudi skrivnimi kotički, ki so vredni ogleda, pa jih številnim, ki si pod besedno zvezo poletne počitnice predstavljajo predvsem sonce, morje in ležalnik na plaži, še ni uspelo obiskati. Letos je odlična priložnost za to, veselim se je.

Strategi turistične promocije že nekaj časa ideje za vzbujanje želje po dopustovanju doma iščejo v vzdušju, ki se ga spominjamo iz let okoli osamosvajanja Slovenije. Skoraj vsi se spominjamo legendarnega slogana Slovenija, moja dežela. V pesmi, ki so jo takrat popevali v priljubljenih reklamnih spotih, se konča z: ... in njeni ljudje.

Na to sem se spomnila, ko je pred časom blejski župan pozival Slovence, naj zdaj vendarle obiščejo Bled, kjer jih bodo veseli tako turistični delavci kot domačini.

No, tu, pri domačinih, se moj optimizem malce ustavi. Ti so, predvsem v tako imenovanih top destinacijah, v zadnjih letih klecali pod težo turističnega pritiska. Imeli so dobiček, oddajali so sobe, zaslužili z gostinsko ponudbo, a obenem obupavali nad visokimi cenami, neznosno gnečo in odpadki, ki jih je s seboj prinašal turistični val. In čeprav na glas ne bodo priznali, so si, ko so se zaprle meje držav, vrata muzejev in vrtovi gostiln, oddahnili. Številni se zato prav nič ne veselijo vrnitve starih časov preštevanja turistov v sto tisočih in milijonih. Z nejevoljo pokažejo pot, ne privoščijo nasmeha zahvale, ko se na ozki cesti v okolici Bleda z avtom umikam na skrajni rob ...

Vsega je bilo preveč in nisem prepričana, da si tudi jaz kot turist želim vrnitve v čase turističnega obilja. Šok ob epidemiji, ki je tako rekoč v hipu ustavila turistične tokove, zato velja porabiti tudi, če ne predvsem, za to, da razmislimo, kakšen turizem si želimo v prihodnje. Jaz zagotovo takšnega, s katerim bomo zadovoljni vsi, ne zgolj tisti, ki prodajajo posteljo in kosilo.

Se strinjam z županom Bleda, ki pravi, da je zdaj imeniten čas, da si tudi Slovenci v miru ogledajo Blejski grad in Blejski otok. Kaj je lepšega kot sprehod po slikovitih bohinjskih planinah, nekaj dni v Piranu in svež gorski zrak v Kranjski Gori sredi dušečega poletja? Prepričana sem, da bodo lepote slovenskih najprestižnejših turističnih destinacij privabile številne domače turiste. In prav je tako. Ampak jaz grem poleti v Prekmurje. Zaradi ljudi, ki jih turizem še ni tako obremenil, da se obiskovalcu ne bi bili več zmožni nasmehniti.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: od ponedeljka do petka od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Za odprte trgovine ob nedeljah

Trgovci opozarjajo, da je v trenutnih razmerah treba spodbujati potrošnjo in trgovine odpreti tudi ob nedeljah.

Urša Peternel

Kranj – V Trgovinski zbornici Slovenije zahtevajo takojšnji preklic vladnega odloka, po katerem so trgovine ob nedeljah zaprte. Obenem odločno nasprotujejo spremembi zakona o trgovini, ki ga je v proceduro vložila Levica in ukinja nedeljsko obratovanje trgovin. Kot poudarjajo, bi zaprtje prodajaln ob nedeljah pomenilo upad prihodka za desetino in zmanjšanje gospodarske aktivnosti. Potrošnja v sedanjih razmerah je za gospodarsko rast ključna, odprte trgovine ob nedeljah pa so ključnega pomena tudi za razvoj turizma, so prepričani v zbornici. »Turizma brez trgovine ni, o čemer priča tudi liberalizirana ureditev obratovalnega časa praktično v vseh državah EU, še posebej v tistih, ki so osredotočene na turizem,« poudarjajo.

V zbornici tudi opozarjajo, da je bila nova kolektivna pogodba za dejavnost trgovine sklenjena leta 2018 in velja do 31. 12. 2022. Zaposlenim je prinesla omejitev dela na vseh 15 praznikov ter delo le na največ dvajset nedelj v koledarskem letu, kar pomeni manj kot dve nedelji na mesec. Prav tako je ta dogovor prinesel dodatke za praznično in nedeljsko delo, ki so bistveno večji od ostalih dejavnosti v slovenskem gospodarstvu.

Upravni odbor zbornice še meni, da je za Slovenijo strateškega pomena, da se v trenutnih razmerah spodbuja potrošnja in podpira aktivnosti, ki vodijo h krepitvi gospodarstva in ohranjanju delovnih mest.

Spomnili so se umrlih članov

Radovljica – Ob 17. maju, dnevu veteranov vojne za Slovenijo, so se v območnem veteranskem združenju Zgornja Gorenjska spomnili letos preminulih članov Ladislava Pibra, Marjana Zupana, Antona Kapusa, Borisa Vadnjava Sitarja in Darka Komaca. V soboto je tako delegacija pod vodstvom predsednika Janeza Koselja, v kateri sta bila tudi podpredsednik Janko S. Stušek ter predsedniki občinskih odborov in praporščak Vid Medvešek, na grobove letos umrlih članov združenja na pokopališčih na Bledu, v Bohinjski Bistrici, Kamni Gorici, Kranju in na Breznici položila vence in prižgala sveče. Na Bledu so venec položili tudi na grob Janeza Svetina.

Na grobu Darka Komaca na Breznici

Turistično-informacijski center znova odprt

Kranjska Gora – Tudi Turistično-informacijski center Kranjska Gora zaradi ugodne epidemiološke situacije danes ponovno odpira svoja vrata. »Sprejeli pa smo določene preventivne ukrepe in poskrbeli za varnost obiskovalcev in zaposlenih. Pred vstopom v turistično-informacijski center je treba razkužiti roke, vstopajte posamično, obvezna je uporaba zaščitne maske,« je sporočila Mojca Mežek iz Turizma Kranjska Gora. Turistično-informacijski center bo odprt od nedelje do četrtka od 8. do 16. ure ter v petek in soboto med 8. in 18. uro.

Naredili katalog urbane opreme

Preddvor – V občini Preddvor so izdelali katalog urbane opreme, ki je po besedah župana Roka Robleka korak naprej k uveljavitvi celostne podobe občine. Katalog prinaša predloge, kako oblikovati koše za smeti, klopi, informacijske table, avtobusna postajališča, da se bodo lepo skladali z okoljem. Javno predstavitev bodo pripravili takoj, ko bo to mogoče.

Svarijo pred odpuščanji

Slovenska avtomobilska industrija bo brez podaljšanja ukrepa čakanja na delo prisiljena v odpuščanje. Poleg katastrofalnega padca naročil jih pesti tudi negotovost na trgu.

Simon Šubic

Tudi Marjan Pogačnik (Iskra Mehanizmi) in Matjaž Čemažar (Domel) pozivata vlado, naj ohrani dosedanje ukrepe ter zagotovi hitre in učinkovite vire finančne pomoči. / Foto: Gorazd Kavčič

Ljubljana – Brez podaljšanja ukrepa čakanja na delo in nekaterih drugih ukrepov iz prvega in drugega protikoronskega paketa se v slovenski avtomobilski industriji obetajo velika odpuščanja in stečaji. Zaradi posledic epidemije koronavirusa je ogroženo vsako četrto delovno mesto v panogi, kar bi po najbolj črnem scenariju za slovenski trg dela pomenilo deset tisoč dodatnih brezposelnih, so ta teden opozorili predstavniki podjetij iz Slovenskega avtomobilskega grozda.

Po besedah predsednika uprave skupine Kolektor Radovana Bolka je slovenska avtomobilska industrija aprila utrpela 60-odstotni upad proizvodnje, maja pa 50-odstotnega, podobno bo junija, kdaj bo sledilo okrevanje, pa je trenutno še nemogoče napovedati. Po njegovi oceni je kriza zaradi covida-19 bistveno hujša od svetovne finančne krize pred desetletjem, zato je ustrezno ukrepanje še toliko bolj pomembno.

Enakega mnenja je tudi predsednik uprave Domel Holdinga Matjaž Čemažar, ki še opozarja, da se podjetja v avtomobilski industriji soočajo tudi z negotovostjo, ta pa je še bolj kritična kot zmanjšan obseg dela in naročil. Podobno pravi tudi direktor Iskre Mehanizmi Marjan Pogačnik. »Najprej so se naročila le odpovedovala brez napovedi za naprej. Zdaj se te napovedi spreminjajo tedensko, nihče nam ne zna povedati, kako bo junija,« je dejal Pogačnik, ki se tudi boji, da bodo izplačila subvencije za skrajšan delovni čas, ki bodo financirana z evropskimi sredstvi, prihajala z večmesečno zamudo.

Gospodarski minister Zdravko Počivalšek je po včerajšnjem srečanju z vodilnimi predstavniki podjetij iz avtomobilske industrije obljubil, da bo koaliciji predlagal, da v tretjem protikoronskem paketu podaljšajo subvencioniranje čakanja na delo za en mesec tudi za avtomobilsko industrijo, so povedali po včerajšnjem srečanju v Ljubljani. Hkrati bodo iskali rešitve, da bi tej industriji omogočili vlaganja v raziskave, razvoj in inovacije.

Generalni direktor Lotrič Meroslovja Marko Lotrič pa je opozoril, da si težko predstavlja odpuščanje strokovnjakov, ki so kot inovatorji srce podjetja, zato sta tako ukrep skrajšanega delovnega časa kot čakanja na delo nujna za preživetje avtomobilske industrije.

Kot je znano, vlada razen za turizem ni podaljšala ukrepa čakanja na delo, zato so se vodilni predstavniki podjetij iz avtomobilske industrije včeraj srečali z gospodarskim ministrom Zdravkom Počivalškom in mu predstavili zahtevne razmere, v katerih poslujejo.

Vrnitev šolske rutine

V šolske klopi so se v ponedeljek vrnili tudi učenci osnovnih šol s prilagojenim programom, ki so znan šolski ritem in socialne stike s sošolci v minulih dveh mesecih še zlasti pogrešali.

Mateja Rant

Radovljica – »Otroci, ki imajo razvojne težave, potrebujejo neko rutino in znan urnik, saj jim to daje občutek varnosti,« je poudarila ravnateljica Osnovne šole Antona Janše Radovljica Jelena Horvat. V njihovo šolo so se v ponedeljek vrnili štirje učenci prvega razreda, prihodnji teden se jim bodo pridružili še učenci devetih razredov in učenci, ki potrebujejo dodatno pomoč.

»Otroci so z veseljem prišli nazaj v šolo, tako da se je ustvarila zelo pozitivna klima. Vsi se zavedamo, da je drugačen čas, da moramo biti skrajno previdni in paziti na zdravje, a življenje gre naprej,« se vrnitve učencev veseli Jelena Horvat, ki se zaveda, da so bili ti otroci v preteklih dveh mesecih za marsikaj prikrajšani. »Še bolj kot drugi namreč potrebujejo znan šolski ritem in socialne stike. To jim v življenje vnaša neko gotovost.« Zato pozdravlja, da se jim bo prihodnji teden lahko v šoli pridružila glavnina njihovih učencev, saj se vračajo tudi otroci iz posebnega programa vzgoje in izobraževanja, to so otroci z zmerno težko in težko motnjo v razvoju. »Starši teh otrok so bili izjemno obremenjeni, saj je bilo treba opraviti vse šolske obveznosti, obenem pa so morali ves dan skrbeti za otroke, zato so izčrpani. Zavedati se je treba, da če so starši še tako skrbni, pa je učitelj povsem drugačna avtoriteta in ima drugačno vzgojno moč.« Tem otrokom se po besedah Jelene Horvat pozna tudi, da več kot dva meseca niso bili deležni obravnave pri strokovnjakih, to je logopedih, nevrofizioterapevtih in specialnih pedagogih. »Potrebujejo namreč kontinuirano delo, da ohranjajo in nadgrajujejo pridobljena znanja in veščine. Ta prekinitev se zato že pozna pri slabši drži, manjši kondiciji, načinu prehranjevanja in dela ... Nekaj časa bo potrebno, da se to vzpostavi nazaj.« Zato resnično upa, da bodo po prvem juniju lahko v šoli obravnave znova izvajali tudi strokovnjaki iz razvojne ambulante.

Otroci so se po besedah Jelene Horvat hitro navadili na nov šolski red, pri katerem veliko pozornosti posvečajo predvsem skrbi za osebno higieno. »Prve dva dni smo veliko časa posvetili učenju pravilnega umivanja rok in čistoči šolskih miz, obenem pa smo se osredotočili na igro ter pogovor o tem, kako se počutijo in kaj si želijo.« Hitro so se tudi navadili, da učitelji v razredu nosijo zaščitne maske. »Našli pa smo tudi rešitev za deklico, ki sodi v rizično skupino in se zato ni mogla vrniti v šolo. Zdaj delo v skupini vsak dan spremlja prek video povezave.« Nekoliko več težav predvsem pri prihodu v šolo pričakujejo prihodnji teden, ko se bo v šolo vrnila glavnina njihovih učencev, saj mnogi za prevoz uporabljajo šolske kombije, v katerih pa so po novem lahko največ trije učenci naenkrat. To bo precejšen organizacijski zalogaj, zato so prosili tudi starše, če bi jih lahko v večji meri sami vozili v šolo.

Jutri na prvo čistilno akcijo

V kranjski občini bo jutri potekala tradicionalna čistilna akcija Očistimo Kranj – Kranj ni več usran, katere organizator je Zveza tabornikov občine Kranj.

Vilma Stanovnik

Kranj – Zaradi epidemije covida-19 sicer še vedno veljajo nekateri ukrepi, vseeno pa so se organizatorji tradicionalne čistilne akcije Očistimo Kranj – Kranj ni več usran odločili, da očistijo mesto in okolico. Akcija tokrat ne bo tako množična kot običajno, saj bo potekala z izbranimi ekipami in v skladu z navodili Štaba Civilne zaščite Mestne občine Kranj (CZ MOK).

Poleg organizatorjev Kranjskih tabornikov, za katere bo to že 18. akcija po vrsti, bodo pri čiščenju sodelovale še druge enote CZ MOK. To so: Jamarsko društvo Carnium, Gorska reševalna služba Kranj, Društvo za raziskovanje jam, Klub vodnikov reševalnih psov in Radio klub Kranj, prostovoljna gasilska društva, sveti krajevnih skupnosti s svojimi že organiziranimi skupinami, udeležbo pa so potrdili tudi Joštarji. Udeleženci bodo čistili v skladu z navodili Komunale Kranj.

Za usklajeno izvedbo čiščenja bo skrbela Zveza tabornikov občine Kranj. Kot zagotavlja vodja akcije Klemen Markelj, bodo taborniki poskrbeli za rokavice, vrečke za smeti, odvoz odpadkov in malico. Pomoč usposobljenih članov bo zagotovila tudi CZ MOK na lokacijah zahtevnega čiščenja in pri varovanju udeležencev ob vodotokih.

Prav Civilna zaščita bo pripravila tudi varnostni protokol in sodelujoče seznanila z njim na čistilni akciji: v posameznih skupinah bo lahko največ pet ljudi, med njimi najmanj 1,5 metra razdalje, obvezna bo zaščitna oprema, pri zahtevnih posegih tudi uporaba posebnega orodja in veščin, ki jih obvladajo enote CZ MOK.

Namen akcije je, da na celotnem območju kranjske občine očistijo drobno nesnago, ki se je nabrala v zadnjih mesecih. Pri tem bo v pomoč tudi digitalni zemljevid črnih točk z odpadki, ki je nastal po uvodni delovni akciji popisa najbolj kritično onesnaženih lokacij konec aprila, občani in krajevne skupnosti pa ga še vedno dopolnjujejo.

Zveza tabornikov občine Kranj bo poskrbela za usklajeno izvedbo čiščenja. Kot zagotavlja vodja akcije Klemen Markelj, bodo taborniki poskrbeli za rokavice, vrečke za smeti, odvoz odpadkov in malico.

»Letošnja pomlad je bila v marsičem posebna: doživeli smo epidemijo covida-19, zaradi tega pa ne tradicionalne čistilne akcije. In posledice obojega so vidne v našem okolju. Povečalo se je število divjih odlagališč in odpadkov pod našimi nogami. Navkljub številnim zbirnim centrom, ekološkim otokom, zabojnikom in košem za odpadke je treba mestne površine in naravo spet razbremeniti tako, da jih ročno poberemo. Pri tem računam na vse vas, ki vam je mar za okolje in ste zato pripravljeni čistiti tudi za drugimi. Bomo pa tokrat delali v manjših skupinah, saj del omejitvenih ukrepov še velja,« je povedal župan Matjaž Rakovec, ki bo s podžupanoma Janezom Černetom in Robertom Nograškom odstranjevali odpadke v kanjonu Kokre.

Jutrišnji čistilni akciji bo jeseni najverjetneje sledila še ena. »Če bodo zdravstvene razmere to dopuščale, jo bomo zapeljali še bolj na široko kot sicer: tudi z ozaveščevalnimi vsebinami po šolah o pomenu čistega okolja za zdravje nas vseh in narave,« je povedal vodja akcije Očistimo Kranj – Kranj ni več usran Klemen Markelj.

Prenovo naj bi začeli jeseni

1. stran

Kot je pojasnil, so po neuspešnem postopku izbire izvajalca za gradbena dela po prvotnem projektu prenove hotela v kratkem času preučili vse možnosti, kako Hotel Brdo urediti do začetka predsedovanja Slovenije Svetu EU v drugi polovici prihodnjega leta. »Po analizi stanja in vseh možnih variant smo se odločili za temeljito in celovito obnovo. Ne bo šlo sicer za dograditev, prav tako v njem ne bo bazena, kot je bilo načrtovano, hotel pa bo vseeno namesto sedanjih 78 imel 111 namestitvenih enot. V kratkem času smo izpeljali postopke idejnih zasnov, izbrana pa je bila idejna rešitev podjetja Esplanada, d. o. o., s katerim je JGZ Brdo v preteklih letih že sodeloval,« je povedal Marjan Hribar in dodal, da je projektantska ocena projektov do osem milijonov evrov (brez DDV), kar je bistveno manj, kot je bilo sprva predvideno.

»V preteklih poizkusih so bile ponudbe višje od štirideset milijonov evrov, kljub svojim dolgoletnim izkušnjam v turizmu pa moram priznati, da na tako visoke številke obnove za takšno kvadraturo še nisem naletel in močno odstopajo od evropskega povprečja. Zato smo se odločili za nov izbor in trenutno poteka izdelava idejnega projekta, ki bo podlaga tudi za javni razpis oziroma objavo na evro portalu, v katerem se bo izbiral glavni izvajalec. Na ta način želimo čim hitreje in čim enostavneje priti do novega hotela,« je postopek opisal Marjan Hribar in dodal, da naj bi bil izvajalec izbran septembra, gradnja naj bi trajala osem mesecev, odprtje prenovljenega hotela pa je predvideno maja prihodnje leto.

Hotel Brdo je zaprt že dobro leto, prenovili pa naj bi ga v osmih mesecih. / Foto: Primož Pičulin

»Posestvo Brdo potrebuje hotel za goste ob protokolarnih dogodkih, udeležence poslovnih dogodkov in športnike,« je tudi pojasnil Hribar in dodal, da želijo biti zelo odprti tudi za domače obiskovalce. Tako bo od danes do 31. maja Park Brdo na stežaj odprl vrata obiskovalcem, ki bodo imeli prost vstop. Na voljo bodo aktivnosti na prostem in kulinarična ponudba. Dnevi odprtih vrat sovpadajo z evropskim dnevom parkov, ki ga obeležujemo 24. maja.

»Če bodo odzivi in obisk dobri, potem bomo razmišljali tudi o tem, ali ni nemara čas, da Brdo odpremo čez vse leto in namesto sedanje vratarnice naredimo moderen center za obiskovalce,« je tudi povedal Marjan Hribar.

V naslednjih dneh v Parku Brdo pripravljajo dneve odprtih vrat. / Foto: Primož Pičulin

Za vrtce je letos več vlog

Čeprav je v javnih vrtcih in vrtcih s koncesijo v kranjski občini še zadosti prostora, je na čakalnem seznamu skoraj petdeset malčkov, saj želijo starši zanje točno določen vrtec.

Vilma Stanovnik

Kranj – Javni vrtci in vrtci s koncesijo v mestni občini Kranj (MOK) so za novo šolsko leto razpisali 577 prostih mest: 383 za prvo starostno obdobje, 186 za drugo in osem prostih mest za razvojni oddelek. Po vpisu, ki je potekal v začetku marca, je v vrtce na novo sprejetih 520 otrok, na centralnem čakalnem seznamu pa trenutno 49 otrok, ki s 1. septembrom izpolnjujejo starostni pogoj za sprejem. Bodo pa v MOK pozneje odprli še dva oddelka prvega starostnega obdobja za otroke, ki bodo starostni pogoj za vključitev v vrtec izpolnili med šolskim letom.

»V času vpisa predšolskih otrok so vrtci prejeli skupno 731 vlog. Od tega jih je 536 prispelo za prvo, 186 za drugo starostno obdobje, devet vlog pa za razvojni oddelek. V primerjavi z lanskim šolskim letom to pomeni 38 prejetih vlog več, od tega devet več za prvo in 29 več za drugo starostno obdobje, medtem ko bo šlo iz vrtcev v šolo 1. septembra predvidoma 524 otrok, kar je 18 manj kot lani,« pojasnjujejo na kranjski občini in dodajajo, da so oblikovali Centralni čakalni seznam (CČS), ki združuje vse čakalne sezname posameznih vrtcev. S tem se nadaljuje vključevanje otrok v vrtec na preostala prosta mesta.

»V vrtcih je sicer za letošnji 1. september prostih še 57 mest, vendar pa otroci kljub temu ostajajo na CČS, saj jih želijo starši vključiti v točno določen vrtec,« pojasnjujejo na kranjski občini in dodajajo, da 115 otrok z območja mestne občine Kranj prvega starostnega obdobja izpolnjuje pogoje za vključitev v vrtec med šolskim letom, zato jih vrtci trenutno še ne morejo sprejeti. Enoti Kranjskih vrtcev Mojca in vrtec pri OŠ Simona Jenka – PŠ Center bosta med šolskim letom za te otroke odprla še vsak po en oddelek za otroke prvega starostnega obdobja. Oddelka bodo odprli, ko bodo zasedena trenutna prosta mesta.

Na Rudnem bodo uredili avtobusni postaji

Ana Šubic

Železniki – Na državni cesti v naselju Rudno bodo predvidoma v ponedeljek začeli urejati obojestransko avtobusno postajališče. Rekonstruirali bodo 150 metrov dolg odsek od križišča na Rudnem v smeri proti Dražgošam, poleg avtobusnih postaj pa načrtujejo še ureditev pločnika in javne razsvetljave. S tem bodo uresničili dolgoletno željo domačinov, ki so opozarjali na nevaren odsek. Investicijo, vredno slabih 114 tisoč evrov, vodi Direkcija RS za infrastrukturo, ki bo prispevala blizu 92 tisoč evrov, preostalo pa bo zagotovila Občina Železniki. Dela bo izvajalo podjetje Mapri Proasfalt, končana pa naj bi bila do konca junija. Zaradi gradnje je na državni cesti skozi vas Rudno od ponedeljka dalje predvidena popolna zapora, ki bo trajala do 25. junija. Kot so sporočili z občine, bo obvoz za osebna vozila, avtobuse in tovorna vozila urejen na relaciji Češnjica–Selca–Zgornje Lajše–Dražgoše, za redno avtobusno linijo, ki jo začasno izvajajo s kombiji, in intervencijska vozila na nujni vožnji pa bo možen po javni poti Žagar.

Tevž Lotrič zmagovalec fizikalne olimpijade

Kranj – Dijak četrtega letnika Gimnazije Kranj Tevž Lotrič je med vsemi udeleženci dosegel najboljši rezultat in zmagal na Nordijsko-baltski fizikalni olimpijadi, so sporočili iz Društva matematikov, fizikov in astronomov Slovenije. Omenjeno olimpijado so po odpovedi Evropske fizikalne olimpijade izvedli prek spleta, med 110 udeleženci pa so kot gostje sodelovali tudi trije slovenski dijaki, poleg Tevža Lotriča še dijak tretjega letnika Gimnazije Kranj Simon Bukovšek in dijak četrtega letnika Gimnazije Bežigrad Vladimir Smrkolj. Tudi Simon Bukovšek se je z doseženim 22. mestom uvrstil med petino dijakov, ki so naloge reševali najuspešneje.

Župan, ki je že vajen izrednih razmer

Med štirimi gorenjskimi občinami, v katerih ni bilo niti enega uradno potrjenega primera okužbe z novim koronavirusom, je tudi občina Gorenja vas - Poljane. Župan Milan Čadež je pojasnil, kako jim je to uspelo.

Mateja Rant

Čemu v prvi vrsti pripisujete, da ste se v vaši občini uspeli povsem izogniti okužbam z novim koronavirusom?

Prepričan sem, da nam je to uspelo predvsem zato, ker živimo na podeželju, pa tudi zato, ker so naši občani zelo resno vzeli vse ukrepe, za kar bi se jim ob tej priložnosti posebej zahvalil. Kar zadeva občino, smo imeli že na začetku marca sestanek z zdravnico Andrejo Krt Lah, ki ima dolgoletne izkušnje tudi z delom na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje. Na sestanku sta bila prisotna tudi ravnatelja obeh osnovnih šol v občini, da nam je predstavila, kaj ta virus pomeni in kakšne so lahko posledice. Takrat smo tisti, ki imamo največ opravka z občani, zlasti pa z otroki, dobili prve informacije, ki smo jih vzeli zelo resno.

Kakšne ukrepe pa ste sprejeli po uradni razglasitvi epidemije bolezni covid-19?

Tudi kasneje sem bil ves čas v stiku z zdravniki, ravnateljema, župniki, dekanom ... Vsi skupaj smo se še s poveljnikom Civilne zaščite in našim poslancem srečali 12. marca in se odločili, da takoj sprejmemo potrebne ukrepe, pri čemer smo bili verjetno med tistimi občinami, ki so najbolj pohitele pri sprejemanju ukrepov za zajezitev širjenja koronavirusa, saj smo se zavedali resnosti razmer. Ves čas smo bili v stiku tudi vsi župani na našem območju. Ves čas smo spremljali ukrepe vlade in jih striktno upoštevali. S pomočjo Civilne zaščite in prostovoljcev smo pomagali, kjer je bilo treba. Ljudi smo z ukrepi redno seznanjali prek občinske spletne strani, po radiu in drugih sredstvih javnega obveščanja.

Milan Čadež

Kako je potekalo delo na občini v teh izrednih razmerah?

Z izrednimi razmerami se v občini nismo srečali prvič, v času mojega županovanja smo se spopadli že tudi s poplavami in žledolomom. Te razmere tako niso bile bistveno bolj stresne kot takrat. Na občini smo organizirali redne sestanke štaba Civilne zaščite. Moje delo se sicer ni spremenilo, v občini imamo ta čas odprtih pet gradbišč; gre za investicije, pri katerih črpamo tudi državna sredstva. Končali smo dela na dvorcu Visoko, izvajamo projekt večje poplavne varnosti Poljan, saniramo plazove in usade na cesti Javorje–Žetina, končujemo dela na podružnični šoli in vrtcu na Sovodnju, začeli smo gradnjo vrtca Agata in obnovo kuhinje v Poljanah. Obnavljamo cesto proti Stari Oselici, oddali smo tudi projekt na poziv ministrstva za okolje in prostor za nujne sanacije nestabilnosti tal ter sestavljamo vlogo za kandidiranje na razpisu ministrstva za delo za »Hišo generacij« v Gorenji vasi.

Kako so ljudje v vaši občini sprejeli omejitvene ukrepe v zvezi s preprečevanjem širjenja novega koronavirusa?

Opaziti je bilo, da so ukrepe vzeli zelo resno. Ljudje so čas večinoma preživljali v naravi, bilo je manj druženja. Močno se je povečalo število pohodnikov na pohodnem krogu okrog občine, kar je zelo pohvalno, saj niso obiskovali zgolj tradicionalnih izletniških točk, ampak so se razporedili po vsej občini. Še posebno v tem času se je zato izkazalo, koliko je vredna naša pohodna pot. Veliko sem se pogovarjal z ljudmi, ki so mi zaupali, da so v še večji meri spoznavali našo občino v času zaprtja mej med občinami.

Je zdaj, ko se ukrepi počasi rahljajo, med ljudmi že opaziti kaj več sproščenosti?

Ljudje so še vedno previdni in ne posedajo v velikih skupinah na terasah kavarn oziroma gostiln. Še vedno so dokaj zadržani. Vsi čakamo lepše vreme, saj upamo, da s toplejšim vremenom virusa ne bo več med nami. Predvsem starejši se še vedno zadržujejo bolj doma, kar je tudi pravilno.

Tržnica še naprej v nekdanji vojašnici

Škofja Loka – Tržnica v Škofji Loki tudi po razglasitvi konca epidemije še naprej deluje na novi lokaciji, na parkirišču stare vojašnice, na območju novozgrajenega Vrtca Kamnitnik. Prodaja poteka do nadaljnjega vsak torek, četrtek in soboto med 8. in 12. uro. Civilna zaščita Škofja Loka je tržnico zaščitila z ograjo, vzpostavljen pa je tudi vhodno-izhodni koridor. Pri nakupovanju naj kupci upoštevajo vse varnostne ukrepe.

20-LET (2000 - 2020)
SLOVENSKO MARIJINO NARODNO SVETIŠČE BREZJE

1. januarja 2000 je bila bazilika Marije Pomagaj razglašena za
SLOVENSKO MARIJINO NARODNO SVETIŠČE.
Praznovanje 20. obletnice - 24. maja, na praznik Marije Pomagaj.

Sveta maša ob 10.00 – murskosoboški škof msgr. dr. Peter Štumpf, ob 19.00 – rektor bazilike Marije Pomagaj, dr. p. Robert Bahčič

Slovensko narodno svetišče Bazilika Marije Pomagaj, Brezje 72, 4243 Brezje

Slovo ugledne znanstvenice

V 94. letu starosti je umrla ugledna znanstvenica dr. Aleksandra Kornhauser Frazer. Častni občanki Škofje Loke so se poklonili na sinočnji žalni seji.

Danica Zavrl Žlebir

Škofja Loka – Aleksandra Kornhauser Frazer se je rodila leta 1926 v družini lesnega trgovca Calearija v Virmašah pri Škofji Loki. Leta 1929 je družina v svetovni krizi obubožala in se preselila v Karlovec ob Poljanski Sori, kjer je Aleksandra (po domače Sulčkova Adi) preživljala svoje otroštvo in mladost.

Že kot otrok je pomagala s svojim delom preživljati družino. Mladost ji je prekinila vojna, vključila se je v narodnoosvobodilni odpor. Po vojni se je najprej šolala na učiteljišču, poučevala na osnovnih in srednjih šolah ter leta 1963 diplomirala na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo v Ljubljani, kjer je dve leti pozneje tudi doktorirala. Kasneje se je izpopolnjevala v Švici, Veliki Britaniji in ZDA. Poučevala je na pedagoški akademiji v Ljubljani, bila nekaj časa njena dekanja, zatem je postala redna profesorica za kemijo na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, kjer je že v letu 1971 začela voditi program kemijskega izobraževanja in od leta 1982 program kemijske informatike.

Dr. Aleksandra Kornhauser Frazer ob lanskem srečanju v Škofji Loki / Foto: Primož Pičulin

Vmes je nekaj časa preživela v politiki, bila je namreč podpredsednica izvršnega sveta, ki ga je vodil Stane Kavčič. Kot je dejala pred poldrugim letom na srečanju v Škofji Loki ob predstavitvi svoje knjige Poti in srečanja, pa ta svet ni bil zanjo in vrnila se je nazaj na univerzo, k znanosti. Na univerzi se je veliko ukvarjala tudi z aplikativno znanostjo in že v osemdesetih letih prejšnjega stoletja veliko sodelovala s farmacevtsko industrijo.

Uveljavila se je tudi v mednarodnih znanstvenih krogih. Leta 1981 je postala direktorica Mednarodnega centra UNESCA za kemijske študije, na strokovnem področju pa je opravljala številne funkcije v domačih in tujih inštitucijah in organizacijah. Med drugim je bila med leti 1974 do 1980 predsednica Raziskovalne skupnosti Slovenije in v letih med 1979 in 1990 predsednica jugoslovanskega odbora za znanost pri UNESCU. Leta 1989 je postala članica Svetovne akademije znanosti v Stockholmu, med drugim je vodila tudi številne domače in mednarodne projekte za kemijsko izobraževanje, varovanje okolja in trajnostni razvoj, zlasti v okviru EU. Njeni dosežki so zapisani v tridesetih knjigah, objavila pa je tudi več sto strokovnih in znanstvenih člankov za domače in tuje strokovne revije ter več knjig, zlasti v tujih jezikih, ter dvajset učbenikov in monografij s področja kemije in kemijske informatike. Bila je dobitnica več nagrad, med vsemi pa je bila najbolj ponosna na najvišjo japonsko nagrado honda, ki je bila leta 1999 podeljena kot prvi (in še vedno edini) ženski na svetu.

Bila je častna meščanka Ljubljane, leta 1993 pa so jo razglasili za častno občanko domače Škofje Loke, kamor se je vedno rada vračala. Januarja lani je loškemu občinstvu predstavila tudi svojo knjigo Poti in srečanja, ki je izšla pri založbi Modrijan. Od častne občanke so se v Škofji Loki poslovili na sinočnji žalni seji.

Eko resort je znova odprt

Slovenia Eco resort v Godiču z današnjim dnem, 22. maja, po osmih mesecih, ko so bili brez elektrike, znova odpira vrata. Upravno sodišče je namreč ugodilo zahtevi za izdajo začasne odredbe. Lastnik je že napovedal kazensko in odškodninsko tožbo.

Jasna Paladin

Godič – Slovenia Eco resort bi lahko bila turistična zgodba o uspehu, saj navdušuje s svojo urejenostjo in domiselnostjo, a kaj, ko projekt že od samega začetka spremljajo inšpekcijske odločbe; turistično naselje, ki je sestavljeno iz hišk po vzoru t. i. planinskih bajt na Veliki planini in vrste drugih stavb, z izjemo enega objekta nima gradbenega dovoljenja in drugih potrebnih dovoljenj za obratovanje. Zato je gradbeni inšpektor oktobra lani odredil odklop elektrike, zaradi česar so morali naselje zapreti, zaposlene pa poslati na zavod za zaposlovanje.

Lastnik Matjaž Zorman se je na sklep inšpektorja pritožil; februarja njegovi zahtevi za izdajo začasne odredbe ni bilo ugodeno, v začetku maja pa – delno in do pravnomočnosti odločbe. Sklep upravnega sodišča mu dovoljuje, da do pravnomočne odločitve paviljon, v katerem je recepcija (edini legalni objekt), znova priključi na električno omrežje. V predlogu za izdajo začasne odredbe, ki ga je Zorman na sodišče vložil konec aprila, je namreč navedel, da ima za paviljon vsa potrebna dovoljenja in vse potrebne akte za priklop na električno omrežje. Na to merilno mesto so priključeni vsi objekti oz. naprave v naselju, in sicer poleg paviljona še več hiš, v katerih delujejo na elektriko kuhinje, gretje in osvetlitev, objekt za velnes in bazen, ki za čiščenje in vzdrževanje tudi potrebuje elektriko. Navedel je še, da se tam odvijajo pikniki, poroke in druga praznovanja, za kar je potrebna elektrika, na svojih zemljiščih pa goji tudi živali ter vzgaja sadje in zelenjavo. Zato je z odklopom paviljona in odstranitvijo števca za to merilno mesto – kot je pojasnil v pritožbi – onemogočeno opravljanje celotne dejavnosti, odpustiti je moral nekaj zaposlenih in odpovedati 81 rezervacij, izpad dohodka na segmentu turizma je tako stoodstoten.

Sodišče je v svojem sklepu med drugim zapisalo, da je tožnik dokazal, da dejavnosti ne more opravljati brez elektrike in da mu odklop iz omrežja povzroča težko popravljivo škodo. »Iz podatkov spisa ni mogoče razbrati, da bi bila javna korist v primeru, če bi imeli objekti na lokaciji elektriko, do te mere prizadeta, da začasne odredbe ne bi bilo mogoče izdati,« so še zapisali v sklepu, izdanem 7. maja, ki sicer obsega osem strani dolgo obrazložitev.

Foto: Gorazd Kavčič

Matjaž Zorman v Slovenia Eco resortu, ki po osmih mesecih, ko je bil za javnost zaprt, znova obratuje

Matjaž Zorman nam je pojasnil, da sklep sodišča po njegovem mnenju dokazuje nezakonito ravnanje inšpektorja, ki naj bi bilo namerno, zato bo državo tožil, prav tako dotičnega gradbenega inšpektorja zaradi osebne vpletenosti in soodgovornosti. Poslovno škodo, ki je zaradi odklopa elektrike nastala v zadnjih osmih mesecih, namreč ocenjuje na milijon evrov, natančno pa jo bo navedel v kazenskem in odškodninskem zahtevku.

Na ministrstvu za okolje in prostor, kamor sodi tudi gradbeni inšpektorat, poudarjajo, da sklep sodišča spoštujejo in da ne vpliva na druge postopke, ki jih še vodijo v Slovenia Eco Resortu.

Nadaljujejo obnovo vodovoda in kanalizacije

Občina Mengeš nadaljuje obnavljanje vodovoda in kanalizacije na več odsekih.

Aleš Senožetnik

Mengeš – V Mengšu nadaljujejo zamenjave dotrajanega vodovoda, s čimer želijo poleg zagotavljanja nemotene oskrbe s pitno vodo zmanjšati tudi izgube na vodovodnem sistemu. V okviru del tako dotrajana omrežja obnavljajo z novimi, vzdržljivejšimi in okolju prijaznejšimi materiali, hkrati pa urejajo tudi hišne priključke, pravijo na občinski upravi.

V prvih mesecih letošnjega leta so zaključili dela na Zoranini ulici. V sodelovanju z upravljavcem JKP Prodnik so v treh delih ulice sočasno obnovili kanalizacijo in vodovod ter vse hišne priključke. Na vseh treh odcepih so ob zaključku del cesto tudi asfaltirali in uredili meteorno kanalizacijo.

Trenutno pa dela potekajo na Glavarjevi ulici, kjer obnavljajo kanalizacijo, vodovod in hišne priključke. V nadaljevanju leta in prihodnje leto bodo obnovo vodovoda in kanalizacije nadaljevali tudi na Levčevi ulici.

Še ta mesec bodo začeli izvajati dela tudi v ulici Drnovo, kjer bodo posodobili dva odseka ceste ob stanovanjskih stavbah Drnovo 1, 2 in 3, ki ob izgradnji obvoznice še nista bila asfaltirana. »Asfaltiranje cestišča bo predvidoma potekalo sočasno z obnovo vodovoda, ki ni bil obnovljen v sklopu izgradnje obvoznice, obnovo vodovodnih priključkov in priključitvijo na javno kanalizacijo,« še dodajajo na občinski upravi, kjer računajo, da bo večina del kljub določenim omejitvam zaradi epidemije covida-19 potekala nemoteno.

Zapori lokalnih cest zaradi obnove

Kamnik – Komunalno podjetje Kamnik obvešča o dveh zaporah cest, ki sta potrebni zaradi gradbenih del. Na lokaciji saniranega plazu bo zaradi priprave ceste za asfaltiranje v času do 15. junija štiri dni zaprta lokalna cesta Soteska–Poreber–Hrib pri Kamniku. Obvoz bo urejen v smeri Poreber–Hrib–Soteska in obratno. Zaradi rekonstrukcije ceste pa bo v obdobju od 18. maja do 30. junija med 7. in 15. uro veljala tudi popolna zapora lokalne ceste Cerkljanska Dobrava–Vrhovlje–Tunjiška Mlaka (od hišne št. Tunjice 31 in do meje z občino Cerklje). V času popolne zapore bo potekal obvoz v smeri Cerkljanska Dobrava–Komendska Dobrava–Tunjice in obratno.

Cesta Laniše–Stolnik je asfaltirana

Kamnik – V teh dneh so delavci Komunalnega podjetja Kamnik v okviru vzdrževalnih del asfaltirali cesto Laniše–Stolnik v dolžini 217 metrov ter hkrati uredili odvodnjavanje in nov propust, čaka pa jih še 90 metrov ceste, ki pa bo asfalt dobila šele po ureditvi nestabilne brežine, saj ta s plazenjem ogroža nesanirani del te ceste. Kmalu se bo začelo tudi urejanje nepreglednega križišča državnih cest na razcepu v Kamniško Bistrico in na Črnivec v Stahovici, česar se bo občina lotila skupaj z državo. Poleg ureditve semaforiziranega križišča bodo zgradili še hodnik za pešce, zarisali nove prehode za pešce in obnovili vodovod ter kanalizacijo. Razpis za izvajalca je v razpisni fazi, dela bi lahko predvidoma začeli že v prvi polovici junija.

Po Kamniku spet s Kamkolesom

Od srede dalje si je v Kamniku znova mogoče izposoditi električno kolo iz sistema Kamkolo. Na voljo je trideset koles na šestih postajah, še letos jim bodo dodali še dve. Izposoja je brezplačna, a treba se je – tako kot lani – registrirati in plačati letno članarino.

Jasna Paladin

Kamnik – V sredo, 20. maja, se je začela nova sezona sistema Kamkolo.

Ob začetku sezone bo uporabnikom na voljo trideset električnih koles, ki si jih bodo lahko izposodili na že znanih postajah v mestu – pri nakupovalnem centru Qlandia, v neposredni bližini pošte na Duplici, na Železniški postaji Kamnik, v bližini Glasbene šole Kamnik, na glavni avtobusni postaji v Kamniku in pri Domu kulture Kamnik. Vsaka postaja ima deset priklopov za kolesa in pet električnih koles. Sistem bodo letos nadgradili z dvema postajama, in sicer pri Zdravstvenem domu Kamnik in v bližini Mercator centra Kamnik. Na vsaki od obeh postaj bo pet novih električnih koles, torej bo v sistemu Kamkolo skupno že štirideset električnih koles.

Enako kot v lanskem letu bodo lahko sistem uporabljali vsi uporabniki s plačano letno članarino. Ta tudi letos znaša deset evrov, prav toliko pa boste plačali tudi, če ste izgubili uporabniško kartico. Uporabniki sistema z lanskoletno članarino lahko sistem uporabljajo še do konca izteka pogodbe. Vsi novi uporabniki pa bodo morali najprej podpisati pogodbo in strinjanje s splošnimi pogoji, kar bodo lahko uredili na Turistično-informacijski točki v Kamniku (Glavni trg 2). »Občanom bo še vedno na voljo 14 ur brezplačne izposoje na teden, uporaba sistema pa je dovoljena za starejše od 14 let. Zaradi mnogih težav z vandalizmom v lanski sezoni smo bili primorani zaostriti pogoje in uvesti dodatne sankcije za zagotavljanje nemotenega delovanja sistema,« pravijo na občini, kjer opozarjajo tudi na obvezno razkuževanje rok pred uporabo koles in po njej.

Uporabnikom sistema Kamkolo je na voljo trideset koles na šestih postajah.

Donacija podjetja Helios Kemostik

Kamnik – Kamniški župan Matej Slapar je v sredo skupaj s poveljnikom Občinskega štaba Civilne zaščite mag. Matjažem Sršo prevzel 150 litrov razkužilnega sredstva za roke in površine, ki so ga kamniškim šolam in vrtcem podarili v podjetju Helios Kemostik. Donacijo sta v imenu kamniškega podjetja predala direktorica Mateja Zore in tehnični vodja Gregor Zupan.

Katja Višnar je zaključila športno kariero

Ena naših najboljših smučarskih tekačic Katja Višnar se je odločila zaključiti športno kariero.

Vilma Stanovnik

Bled – Na začetku tedna je smučarska tekačica Katja Višnar, sicer članica Tekaškega smučarskega kluba Bled, na družbenem omrežju objavila, da je končala športno pot. O tem je sicer razmišljala že po lanski zimi, v kateri se je skupaj z reprezentančno kolegico Anamarijo Lampič z naslovom svetovne podprvakinje v sprintu dvojic v Seefeldu veselila največjega uspeha na svoji športni poti.

Blejka je očitno sedaj vse še enkrat premislila in se pri 36 letih odločila, da zaključi tekmovalno kariero. »Čas je, da se poslovim in zaprem eno poglavje življenja,« je zapisala Višnarjeva, ki si je družino ustvarila z norveškim tekačem Olo Vignom Hattestadom.

»Avantura smučarskega teka je bila fantastična z veliko lepimi trenutki, ki jih ne bom nikoli pozabila. Otroške sanje so se mi uresničile, ko sem nastopila na svojih prvih olimpijskih igrah, a po Vancouvru se je veliko spremenilo,« je zapisala Katja Višnar, ki je svoje najboljše rezultate dosegala v sprintu.

»Moji cilji in strast do smučarskega teka so se večali. Če se ozrem nazaj, sem ponosna na to, kar sem naredila, vrhunec pa je bilo srebro v Seefeldu. Tega ne bi zmogla brez podpore Ole, družine, prijateljev in smučarske zveze. Hvala!« je tudi zapisala Višnarjeva in dodala, da je usklajevanje kariere vrhunske športnice in materinstva poskrbelo za še močnejša čustva. Katja ima namreč štiriletnega sina Ludviga, z družino pa živi blizu Lillehammerja na Norveškem.

Katja Višnar / Foto: Gorazd Kavčič

»Rezultati so ena stvar v športu. Še bolj pomembno pa je, da sem bila obdana s toliko izjemnimi ljudmi, ki so vplivali na moje življenjske vrednote. Hvala tudi vsem mojim sotekmovalkam in sotekmovalcem, trenerjem, serviserjem, sponzorjem, medijem, mojemu klubu TSK Bled, smučarskim prijateljem in vsem, ki so kakorkoli pripomogli na moji poti k uresničevanju ciljev,« pravi Katja Višnar.

Tekme bodo spet junija

Nogometni prvoligaši bodo prvi junijski konec tedna spet začeli igrati tekme.

Vilma Stanovnik

Kranj – Potem ko je bilo slovensko prvoligaško tekmovanje prekinjeno na začetku marca, bodo tekme 26. kroga Prve lige Telekom Slovenije odigrane prvi junijski konec tedna. V nedeljo, 7. junija, bodo Domžale gostile Maribor, ekipa kranjskega Triglava pa bo gostovala v Šiški pri Bravu.

Poleg prvoligaškega tekmovanja bodo junija potekali tudi zaključni boji Pokala Slovenije. Tekmi polfinala sta na sporedu 9. in 10. junija, finale pa 24. junija. Vse tekme bodo odigrane v Nacionalnem nogometnem centru Brdo.

Komisija NZS za licenciranje nogometnih klubov pa je ta teden objavila tudi rezultate licenčnega postopka za klube prve slovenske nogometne lige in prve slovenske ženske nogometne lige za sezono 2020/21. V prvi SNL je bilo uspešnih vseh deset prosilcev za licenco, tudi Domžale in Triglav. V prvi SŽNL je vsem pogojem za licenco na prvi stopnji zadostilo sedem od osmih klubov (tudi Radomlje in Cerklje). Vlogo so zavrnili le FC Koper.

Imel je tudi čas za igranje

Smučarski skakalec Anže Lanišek je prve proste dni po zaključku sezone preživel predvsem z dvoletnim sinom, sedaj pa se z reprezentančnimi prijatelji že pripravlja na novo sezono.

Vilma Stanovnik

Kranj – Minula sezona se za smučarske skakalce ni končala po načrtih, vendar je večina dobro izkoristila čas, ko so bili doma. Anže Lanišek, 24-letni član SSK Mengeš, ki je sezono svetovnega pokala zaključil na 15. mestu v skupni razvrstitvi, je prosti čas izkoristil tudi za igro s sinom.

Anže Lanišek se v družbi reprezentančnih prijateljev pripravlja na novo sezono. / Foto: Gorazd Kavčič

Čeprav se sezona ni končala, kot ste si želeli oziroma načrtovali, so bili dobri rezultati gotovo spodbuda za nove treninge?

Po zaključku sezone smo od trenerja Gorazda Bertonclja dobili individualne programe. Ker je bila sezona pač za dva tedna skrajšana, smo treninge za novo začeli dva tedna prej. Lahko rečem, da za nas ni bilo druge bistvene spremembe v primerjavi s prejšnjimi leti. V času karantene smo pač trenirali sami doma. K sreči je bilo vreme lepo in sem bil veliko v naravi, gozdu. Mislim, da je bil zgolj en deževen dan in takrat sem delal vaje v domači dnevni sobi.

Doma ste iz Domžal, sedaj živite v Kranju. Kaj ste počeli ob treningih?

Z dekletom Nastjo in sinom živimo na Mlaki. Ijan Luka je star dve leti in tri mesece. Je zelo priden, je pa res, da sva po zaključeni sezoni morala nadoknaditi čas, ki ga čez zimo za druženje ni bilo veliko. Zlasti v prvih dveh tednih, ko je bil res čas za počitek, sva se veliko igrala z avtomobilčki, traktorji ... in prekladala pesek.

Sedaj imate znova treninge z ekipo. Je težko trenirati, ko še ne veste, kdaj se bo sezona zares lahko začela?

Ne glede na vse vedno treniramo zato, da bomo pozimi čim uspešnejši. Seveda so dobrodošli tudi uspehi na poletnih tekmah, vendar ti niso garancija, da bo nato uspešna tudi zimska sezona. Največja umetnost na prehodu v zimo je, da dobre skoke s plastike oziroma keramike preneseš na ledeno smučino oziroma na sneg. Zadnje zime se nam dogaja, da je sneg šele na prvi tekmi svetovnega pokala in treba se je hitro prilagajati.

Boste pogrešali poletne tekme?

Mislim, da kakšna poletna tekma prav gotovo bo. Če ne drugega, bomo tekmo naredili v okviru treningov. Res pa je, da se bomo vsaj v prvem delu poletja gotovo manj družili s tujci. Upam, da bo kakšna tekma vsaj kasneje septembra in oktobra.

Kakšni so vaši načrti za novo sezono?

Želim si držati raven iz zadnje sezone in jo skušam dvigniti. Seveda bo treba z glavo pristopiti k vsej stvari in se ne zaletavati. Treba bo delati sproščeno.

Kaj za vas pomeni, da se je svetovno prvenstvo v domači Planici z marca prestavilo na december?

Da bomo že na začetku septembra tekmovali doma, je zame res super. Rad letim, čeprav tega v preteklosti nisem še dokazal tako, kot bi si želel. Sedaj upam, da bom našel pravo letalno pozicijo in nastavitve za letalnico. V Kulmu mi je že dobro uspelo in upam, da bo tako šlo tudi naprej.

Veslači brez domačega prvenstva

Zaradi pandemije covida-19 na Bledu letos avgusta ne bo svetovnega veslaškega prvenstva za mladince, mlajše člane in člane v neolimpijskih disciplinah, prav tako so odpovedana ali preložena številna druga veslaška tekmovanja.

Vilma Stanovnik

Bled – Čeprav bi se prejšnji mesec morala začeti nova veslaška sezona, pa sta bili tako naša kot svetovna veslaška zveza (FISA) zaradi pandemije covida-19 prisiljeni odpovedati ali preložiti večino tekem letošnjega sporeda. To pomeni, da so odpadli vsi trije svetovni pokali in svetovno prvenstvo za mladince, mlajše člane do 23 let in člane v neolimpijskih disciplinah na Bledu, znano pa je, da so za leto dni prestavljene tudi olimpijske igre.

Prav tako so prestavljena evropska prvenstva. Tako naj bi bilo evropsko prvenstvo do 23 let na začetku septembra v Duisburgu, mladinsko evropsko prvenstvo naj bi bilo konec septembra v Beogradu, člansko evropsko prvenstvo pa v začetku oktobra v Poznanu.

»Pri nas smo odpovedali Prvomajsko regato na Bledu in vse regate na Obali, odpovedana je tudi junijska mednarodna regata. Bomo pa v terminu junijske regate, v soboto, 13. junija, organizirali enodnevno regato nacionalnega ranga z udeležbo samo slovenskih klubov in brez gledalcev,« pravi sekretar Veslaške zveze Slovenije Jernej Slivnik in dodaja, da so bili treningi v klubih prekinjeni 13. marca. Do sprostitve ukrepov so tekmovalci trenirali doma in kondicijo pridobivali tudi na simulatorjih veslanja.

V terminu junijske regate bo v soboto, 13. junija, na Bledu potekala enodnevna regata z udeležbo slovenskih klubov in brez gledalcev.

»Trenerji so bili z njimi na vezi na spletu, tako da je bil načrt načeloma izpolnjen. Če si predstavljamo, da bodo evropska prvenstva jeseni, potem smo sedaj v februarski fazi treninga in glede priprave in dviganja forme ni večjih težav,« tudi pravi Slivnik, ki ima zadnji mesec veliko skrbi glede odpovedanega avgustovskega svetovnega prvenstva na Bledu. »Trudimo se, da iz situacije izidemo brez večje finančne izgube. Trenutno se z zvezo FISA in drugimi partnerji še vedno dogovarjamo o finančnih posledicah. Kot kaže, se nam bo uspelo izogniti katastrofi, je pa prvenstva škoda predvsem zaradi našega organizacijskega odbora in domačih tekmovalcev, saj smo imeli vse pripravljeno, da bi bili ponovno priča izjemno velikemu dogodku in predstavitvi Bleda kot športno-turistične destinacije. K sreči smo si že pred tem zagotovili organizacijo veteranskih evropskih prvenstev v letih 2021 in 2022, leta 2023 pa se na Bled ponovno vrača elita, saj bomo gostili člansko evropsko prvenstvo,« dodaja Slivnik.

Nekateri že zaposlujejo nazaj

Število brezposelnih oseb se je na Gorenjskem v primerjavi z lanskim aprilom povečalo za 37,3 odstotka, v Sloveniji za pol manj. Gorenjski delodajalci hitro odpuščajo, a tudi hitro zaposlujejo nazaj, pravi Drago Perc, direktor Zavoda RS za zaposlovanje, Območne enote Kranj.

Simon Šubic

Kranj – Na Gorenjskem se je v času epidemije novega koronavirusa število brezposelnih oseb povzpelo na 6228, kar je za 37,3 odstotka več kot pred letom dni. V vsej Sloveniji se je medtem brezposelnost v primerjavi z lanskim aprilom povečala za 19,2 odstotka. Za razlago, zakaj obstaja tako velik razkorak med brezposelnostjo na Gorenjskem in v ostalih regijah, smo zaprosili Draga Perca, direktorja kranjske območne službe Zavoda RS za zaposlovanje.

Zakaj se je število brezposelnih med epidemijo covida-19 najbolj povečalo ravno na Gorenjskem?

Ko pride kriza, se ta dejansko na Gorenjskem hitro pozna v obliki brezposelnosti, ki se zviša precej bolj kot v ostalih delih Slovenije. Moje osebno mnenje je, da so gorenjski delodajalci precej fleksibilni glede zaposlovanja, da hitro odpuščajo, a po koncu krize tudi precej hitro zaposlujejo nazaj. Posledica tega je tudi dejstvo, da imamo najnižjo stopnjo registrirane brezposelnosti v Sloveniji. Če je trg delovne sile zelo fleksibilen, je pozitivno. Vsaj pri nas, na Gorenjskem, je to dobro vidno.

Kateri delavci so do zdaj izgubljali zaposlitev – agencijski ali redno zaposleni?

V tem letu je največ oseb izgubilo zaposlitev zaradi izteka pogodbe o zaposlitvi za določen čas, in sicer 1545 oseb. Sledijo pa trajno presežni delavci, ki so ostali brez zaposlitve predvsem zaradi posledic krize koronavirusa. V tem letu se je s tem razlogom na Območni službi Kranj prijavilo 1245 oseb. Najbolj na udaru sta bila turizem in gostinstvo, še vedno pa velja, da velika podjetja niso odpuščala in so se raje posluževala interventnih ukrepov, kot je subvencioniranje čakanja na delo. Večinoma pri velikih delodajalcih ne prihaja do odpuščanj zaradi bojazni, da bodo podjetja kasneje imela težave pri vnovičnem iskanju ustreznega kadra. Manjša podjetja so na drugi strani bolj pogosto odpuščala iz poslovnih razlogov, a zdaj tudi že zaposlujejo nazaj.

Koliko odpuščanj je napovedanih v naslednjih mesecih? Nam grozi podobna stopnja brezposelnosti kot v prejšnji krizi?

Na vrhuncu prejšnje krize leta 2013 je bilo na Gorenjskem brezposelnih približno 9500 oseb, zdaj imamo okoli 6500 brezposelnih oseb. Do konca leta sicer pričakujemo še nadaljnji porast brezposelnosti, vendar pa najave množičnih odpuščanj v večjih podjetjih za zdaj nimamo. Imamo nekaj najav za manjša odpuščanja do trideset oseb.

Kaj pa na drugi strani – koliko je trenutno na voljo prostih delovnih mest?

Število objavljenih prostih delovnih mest trenutno narašča. Tu gre predvsem za delodajalce v gostinstvu, ki so v krizi odpuščali in zdaj zaposlujejo nazaj, nekateri pa tudi še dodatno zaposlujejo. Precej povpraševanja po delavcih je pri prevoznikih blaga. Ob tem moram opozoriti, da nekateri delodajalci, zlasti manjši, niti ne poznajo zakonske obveznosti, da morajo prosto delovno mesto za nedoločen čas objaviti. Objavo lahko zagotovijo v svojih prostorih, sredstvih javnega obveščanja ali pa jo brezplačno zagotovijo preko Zavoda. Tega sedaj nekateri ne počnejo, temveč enostavno kličejo odpuščene delavce nazaj na delo. Seveda si želimo, da se brezposelne osebe čim prej spet zaposlijo, vendar pa morajo tudi delodajalci upoštevati delovno-pravno zakonodajo. Trenutno imamo sicer objavljenih 129 prostih delovnih mest, v tem mesecu pa se je zaradi zaposlitve iz naših evidenc odjavilo 189 brezposelnih oseb. Tako lahko ocenjujemo, da je trenutno na Gorenjskem na voljo dvakrat toliko delovnih mest, kot so jih delodajalci prijavili na zavodu.

Drago Perc, direktor kranjske območne službe Zavoda RS za zaposlovanje

Koliko gorenjskih podjetij pa je doslej izkoristilo subvencioniranje čakanja na delo?

Ta ukrep po odloku vlade izvaja Zavod RS za zaposlovanje za celotno Slovenijo, podatkov pa ne spremljamo po regijah, ker vloge rešujejo naše območne službe naključno ne glede na sedež podjetja. Za celo državo lahko povemo, da smo do sredine maja prejeli okoli 44.400 vlog delodajalcev za skoraj 260 tisoč zaposlenih. Rešili smo 41.500 vlog, okoli 3500 je bilo odstopov delodajalcev od vlog, v glavnem zaradi podvojenosti. Negativno rešenih vlog je bilo okoli 4100, kar precej jih je bilo zavrnjenih, ker delodajalci niso izpolnjevali pogojev, saj niso imeli poravnanih vseh obveznosti do finančne uprave za zadnjih pet let. Med večjimi gorenjskimi delodajalci, ki so prejeli nadomestila za plače zaradi čakanja na delo ali zaradi odsotnosti iz višje sile, lahko omenim LTH Castings, Goodyear Dunlop Sava Tires, Merkur trgovino, SIJ Acroni ...

Zgornje številke kažejo, da ste morali v kratkem času rešiti zelo veliko število vlog ...

Tako je. V tem obdobju smo morali zelo okrepiti zlasti zavodski kontaktni center, v katerem običajno dela enajst sodelavcev, zdaj pa jih je v njem delalo več kot trideset. Telefonske linije so nam enostavno pregorevale, zato nismo utegnili odgovoriti na vse klice. Za nas je bilo bolj pomembno, da smo izvajali ukrep čakanja na delo in izdajali odločbe za primer brezposelnosti, kot da bi odgovarjali le na klice. V tem trenutku smo na naši območni službi vsi prisotni na delu. Nekateri so zadolženi za interventne ukrepe, drugi del pa je zadolžen za naše redne naloge. Sicer imamo zdaj spremenjen način dela, saj ne vabimo strank k nam, ampak z njimi kontaktiramo po telefonu in na ta način opravljamo tudi zaposlitvene načrte.

Kdaj bo kranjski urad za delo spet odprt za stranke?

Ta trenutek v prvi vrsti stranke prosimo za potrpežljivost pri klicanju. Sicer skušamo odgovarjati na čim več klicev, tudi vračamo jih, a klicev je za zdaj še vedno bistveno preveč. Če se le da, naj zato stranke raje uporabljajo elektronske poti, če pa je klic na Zavod nujen, naj vztrajajo pri čakanju na prostega sodelavca ali poskusijo poklicati večkrat. Veliko informacij, tako o prijavi v evidenco, finančnih spodbudah in tudi pomembnih obvestilih, najdejo na naši spletni strani www.ess.gov.si. Stranke naj se prijavijo na našem portalu, enako velja za delodajalce, saj nam s tem olajšajo delo ter poskrbijo tudi za naše in svoje zdravje. Tudi po ponovnem odprtju naših uradov za delo še naprej priporočam, da z nami čim več kontaktirajo po elektronski poti. Za nujne zadeve pa naj se stranka predhodno najavi, da ji določimo termin obiska na uradu. Okviren datum, ko bi samo za prijavo in naročene stranke odprli vrata, je 1. junij.

»Skokovitemu porastu brezposelnosti se v trenutni situaciji lahko izognemo le ob povečanju potrošnje, ki bo spodbudila tudi proizvodnjo. Če torej država ne bo varčevala in bo investirala, spodbujala gradbeništvo, potem bo dela več in gospodarstvo se bo lažje pobralo. To smo lahko spoznali v pretekli krizi, ko se je v Sloveniji do leta 2013 varčevalo na vseh nivojih in je brezposelnost naraščala. Ko je varčevanje popustilo, se je takoj začela zmanjševati tudi brezposelnost.«

V Iskratelu vzpostavili testno omrežje 5G

Simon Šubic

Kranj – Telekom Slovenije in Iskratel sta pred dnevi v Iskratelovem proizvodnem obratu v Kranju vzpostavila testno omrežje 5G. Na ta način sta omogočila razvoj novih poslovnih modelov in testiranje pametne 5G-infrastrukture, ki omogoča številna navidezna namenska omrežja za posamezne poslovne vertikale, med katerimi so tudi tovarne, so sporočili iz kranjske družbe.

Kristijan Melinc, direktor prodaje poslovne enote Omrežje v Iskratelu, je pojasnil, da so 5G jedro, ki je plod lastnega znanja in razvoja, skupaj s partnerji združili v celovito rešitev, s katero bodo naslovili različne primere uporabe v industrijah. »Zdaj imamo možnost izvedeti veliko več o uporabi te tehnologije v realnem okolju kot iz teorije in laboratorijskih testnih projektov,« je poudaril.

Matjaž Beričič, član uprave Telekoma Slovenije, odgovoren za tehnologijo, je razložil, da je 5G evolucijska nadgradnja 4G, ki omogoča razvoj novih in inovativnih mobilnih IKT-rešitev tudi za vertikalo industrije, da bo ostala prilagodljiva in konkurenčna.

Inštitut za neionizirna sevanja je kot neodvisna in akreditirana institucija opravil tudi meritve elektromagnetnih sevanj pri največji obremenitvi bazne postaje 5G v proizvodnih prostorih Iskratela. Rezultati kažejo, da so sevalne obremenitve na vseh merilnih mestih daleč pod opozorilnimi vrednostmi, ki jih določajo slovenska uredba o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti elektromagnetnim sevanjem in priporočila EU.

Rast premije in nižji dobiček

Danica Zavrl Žlebir

Kranj – Skupina Triglav je ob prilagojenem poslovanju zaradi razmer pandemije dosegla premijsko rast na večini svojih trgov in v vseh treh segmentih zavarovanj ter obračunala deset odstotkov več konsolidirane kosmate zavarovalne premije (348,9 milijona evrov) kot lani v istem obdobju.

Trimesečni dobiček pred obdavčitvijo v višini 26,4 milijona evrov je bil 12 odstotkov nižji kot lani, kar je predvsem posledica množičnih škodnih dogodkov v prvem trimesečju (potres v Zagrebu in neurja s točo v Sloveniji). Kombinirani količnik je znašal ugodnih 93,9 odstotka. Razmere v poslovnem okolju zaradi pandemije so povzročile padec vrednosti finančnih naložb, niso pa pomembneje vplivale na poslovni izid skupine v prvem trimesečju leta. Skupina na podlagi analize scenarijev ocenjuje, da lahko v nadaljevanju leta pride do znižanj načrtovanih letnih kategorij poslovanja ter predvideva, da bo lahko bolj zanesljivo oceno o tem podala ob polletju. Trenutno ocenjuje, da je njen zavarovalni in naložbeni portfelj dovolj odporen ter kapitalska pozicija ustrezna, da se lahko uspešno sooča s povečanimi tveganji, ki izhajajo iz aktualnih razmer.

GEN-I lani rekordno

Simon Šubic

Kranj – Iz Skupine GEN-I so sporočili, da so imeli v letu 2019 rekordno prodajo 83,4 TWh električne energije. Ob realizirani prodaji 2,2 milijarde evrov so ustvarili za 18,4 odstotka višji dobiček, ki je znašal dobrih 15 milijonov evrov, zadolženost Skupine pa znižali za 27 odstotkov. Rast na vseh področjih nadaljujejo tudi letos, zato nameravajo zaposliti še petdeset novih sodelavcev.

Obsežne investicije v digitalizacijo poslovanja v preteklih letih so Skupini GEN-I omogočile, da so učinke zdravstvene krize covida-19 uspeli v celoti nevtralizirati. S hitrim odzivom na spremembe na globalnem energetskem trgu jim je v tem času svojim odjemalcem uspelo zagotoviti nižje cene in povečati svoje tržne deleže. »Spremembe, ki smo jim priča zaradi epidemije covida-19, bodo globoko zarezale v naše navade in obnašanje. Digitalizacija vsega in trajnostna samooskrba sta zagotovo trenda, ki se kažeta kot ključna za prihodnost naše družbe, zato bomo svoja vlaganja v razvoj novih rešitev zelene transformacije samo še okrepili,« napoveduje predsednik uprave Robert Golob.

Pijana za volanom

Simon Šubic

Kranj – Gorenjski policisti so pred dnevi obravnavali dva pijana voznika. Prvi je v dopoldanskih urah na parkirišču v Kranju trčil v osebni avtomobil in se s kraja odpeljal. Policisti so ga izsledili in v postopku ugotovili, da je vozil z 1,51 mg/l alkohola v izdihanem zraku oziroma z več kot tremi promili. V nadaljevanju postopka so še ugotovili, da je bil dan pred tem zaradi vinjenosti že izločen iz prometa. Takrat je alkotest pokazal rezultat 1,21 mg/l alkohola v izdihanem zraku. Policisti so ga pridržali.

Tudi drugega pijanega voznika so policisti, tokrat škofjeloški, poiskali, ker je pred tem pobegnil s kraja prometne nesreče z materialno škodo. Preizkus alkoholiziranosti je pokazal rezultat 0.88 mg/l alkohola v izdihanem zraku.

Zaradi groženj posredovala policija

Kranj – Kranjski policisti so v torek zvečer zaradi groženj s strani občana odhiteli na nujno posredovanje v zasebnem prostoru. Prijaviteljica je do njihovega prihoda objekt že zapustila, v njem pa je moški ostal sam in se zaprl. Aktivirali so policijskega pogajalca, čigar posredovanje pa ni bilo potrebno, saj so policisti že pred tem v skladu s svojimi pooblastili vstopili v prostor in moškega obvladali. Po prijetju ga je prevzela zdravniška služba. V dogodku ni bil nihče poškodovan. Postopek še poteka.

Z avtom zaprl dostop reševalnemu vozilu

Kranj – Kranjski reševalci v sredo zaradi nepravilnega parkiranja v Kranju z reševalnim vozilom niso mogli do poškodovanca. Posredovati so morali policisti, ki so občanu zaradi prekrška izdali plačilni nalog, vozilo pa tudi odstranili. »Pomembno je, da interventne službe parkirajo čim bližje kraja, kamor so namenjene, sicer jim to jemlje dragocen čas, ki ga potrebujejo za nudenje pomoči. Upoštevajte to, ko parkirate,« so opozorili policisti.

Tri onesnaženja potoka

Velesovo – V potoku v Velesovem so ta teden dvakrat, v torek in včeraj, opazili znake onesnaženja. Obakrat so posredovali kranjski poklicni gasilci, ki so v potok namestili pivnike in pregledali okolico, vendar vzroka onesnaženja niso našli. Včeraj so iz občine Cerklje poročali tudi o onesnaženju potoka v Zalogu. V njem so opazili belo snov.

Sodne počitnice bodo krajše

Zaradi pridelanih zaostankov med epidemijo covida-19 se bodo sodne počitnice letos začele 1. avgusta, in ne že 15. julija, kot je običajno. Sodišča so lani število nerešenih zadev zmanjšala za osem odstotkov.

Simon Šubic

Ljubljana – Zaradi omejitve dela, kar je bil ukrep za zmanjšanje nevarnosti okužbe s covidom-19, so na slovenskih sodiščih v zadnjih dveh mesecih nastali nekateri zaostanki. Če so imeli na sodiščih 16. marca okoli 128 tisoč nerešenih zadev, je bilo 15. maja po nepopolnih ocenah 136.100 nerešenih zadev. Zaostanke bodo po napovedih predsednika vrhovnega sodišča Damijana Florjančiča skušali nadoknaditi tudi s skrajšanjem letošnjih sodnih počitnic. Te običajno potekajo od 15. julija do 15. avgusta, letos pa bodo polovico krajše in bodo trajale od 1. do 15. avgusta. Florjančič je sicer ta teden predstavil letno poročilo o delu sodišč v letu 2019.

Sodišča so med epidemijo obravnavala le nujne zadeve, roki v nenujnih zadevah pa niso tekli. Predvidoma bo delo na sodiščih v običajnem obsegu spet steklo 1. junija, tedaj bodo začeli spet teči tudi sodni roki. Na vrhovnem sodišču se zavedajo, da bi lahko ob ponovni normalizaciji dela na sodiščih in ob upoštevanju osnovnih ukrepov za preprečevanje okužb ponekod prišlo do težav z zagotavljanjem primernih sodnih dvoran, zlasti v kazenskih zadevah in na družinskem področju. Predsednike sodišč so zato že pozvali, da sporočijo svoje potrebe, z ministrstvom za pravosodje pa se pogovarjajo o možnih rešitvah, med katerimi je tudi najem večjih prostorov.

Slovensko sodstvo je sicer po Florjančičevih besedah lani delovalo učinkovito in uspešno, na večini področij pa je tudi skrajševalo povprečni čas reševanja zadev. »Sodstvo se lahko tako že nekaj let preko različnih analiz in aktivnosti vse bolj poglobljeno posveča vprašanjem kakovosti – od kakovosti kadrov do kakovosti odločanja in kakovosti odnosov z uporabniki,« je ob predstavitvi letnega poročila o učinkovitosti in uspešnosti sodišč v letu 2019 poudaril predsednik vrhovnega sodišča. Aktivnosti na področju kakovosti niso ostale neopažene niti v mednarodnem okolju, saj je projekt Izboljšanje kakovosti sodstva prejel več nagrad, tudi Kristalno tehtnico sodstva, ki jo podeljujeta Svet Evrope in Evropska komisija, je dodal.

Foto: arhiv GG

Predsednik vrhovnega sodišča Damijan Florjančič

V letu 2019 so sicer vsa sodišča prejela v reševanje skupno skoraj 839 tisoč zadev, rešila pa so jih 850 tisoč. Nerešenih oziroma v reševanju je konec lanskega leta ostalo nekaj več kot 133.000 zadev, kar je za osem odstotkov manj kot v letu 2018 in za dobro polovico manj kot leta 2014. Med nerešenimi je sicer največ pomembnejših zadev, torej kompleksnejši primeri, ki se rešujejo dalj časa.

Florjančič je opozoril tudi na problematiko plačnega sistema sodnikov in sodnega osebja, ki da že dolgo več ne zagotavlja materialne neodvisnosti sodstva. Povsem so porušena tudi institucionalna razmerja med vejami oblasti, saj bi morale biti plače funkcionarjev vseh treh vej oblasti v osnovi primerljive, vendar pa plače sodnikov za plačami funkcionarjev drugih dveh vej oblasti zaostajajo za vsaj osem plačnih razredov oziroma za 32 odstotkov. S tem se po mnenju Florjančiča krši načelo neodvisnosti sodstva.

Sodstvu pogosto povzročajo težave tudi premalo dodelani zakonski ali podzakonski predpisi, predvsem pa ima na izvajanje sodne oblasti lahko izjemno resne posledice neustrezno predvidevanje finančnih in organizacijskih posledic zakonodajnih sprememb, je poudaril Florjančič. Znova je opozoril na neustrezne prostorske pogoje na nekaterih sodiščih in izpostavil že vrsto let nerešeno vprašanje optimizacije mreže sodišč, za katero se zavzema sodstvo, nujno pa bi bilo treba preurediti tudi položaj prvostopenjskih sodišč in sodnikov.

Preglasna glasba

Kranj, Jesenice – Kranjski policisti so včeraj zgodaj zjutraj posredovali zaradi preglasne glasbe, ki je prihajala iz enega od stanovanj v stanovanjskem bloku. Zoper kršitelja so uvedli prekrškovni postopek. Zaradi povzročanja hrupa z glasno glasbo v zasebnem prostoru so morali v začetku tedna posredovati tudi jeseniški policisti. Kršitelju so zaradi kršitve javnega reda in miru izdali plačilni nalog. Bodite uvidevni do sosedov in spoštujte pravico do miru in počitka, so pozvali policisti. Kot so razložili, je prepovedano z uporabo televizijskega ali radijskega sprejemnika ali druge akustične naprave oziroma glasbila motiti mir ali počitek ljudi.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

Prvi dan več kot petsto kršitev

V preteklih dveh dneh je potekal šesti maraton nadzora hitrosti, ki ga je na 629 lokacijah izvajalo več kot dvesto policistov. Prvi dan, v sredo, so kljub napovedani akciji policisti v dvanajstih urah merjenja ugotovili 527 prekoračitev hitrosti.

Simon Šubic

Kranj – Slovenski policisti so v minulih dveh dneh že šestič izvedli maraton merjenja hitrosti, ki je potekal na 629 lokacijah, izvajalo pa ga je približno 205 policistov. Akcija je bila kot običajno napovedana vnaprej, prav tako so bile vnaprej znane vse lokacije (in ure) izvajanja meritev hitrosti. Včeraj so bili znani le rezultati sredinega dvanajsturnega nadzora, ki je potekal na območju policijskih uprav Ljubljana, Kranj, Koper in Maribor, na ostalih štirih policijskih upravah pa so se policisti nadzoru pridružili ob rednem delu. Prvi dan maratona so tako policisti ugotovili 527 prekoračitev hitrosti, zgodila pa se je tudi ena hujša prometna nesreča.

Največ (292) prekoračitev hitrosti so policisti v sredo ugotovili v naseljih, na avtocestah in hitrih cestah je bilo 180 prekoračitev, petdeset pa na cestah izven naselja. Policisti so 317 voznikov obravnavali na kraju prekrška, 210 lastnikom vozil pa bodo naknadno poslali obvestila o kršitvi oziroma plačilne naloge. Med ugotovljenimi prekoračitvami hitrosti so policisti izdvojili pet voznikov. Eden je v naselju vozil s hitrostjo 95 km/h, drugi je po avtocesti drvel s 189 km/h, tretji je na avtocesti pri omejitvi hitrosti 110 km/h vozil 163 km/h. Na hitri cesti, kjer je omejitev hitrosti 80 km/h, je neki voznik vozil s hitrostjo 141 km/, obravnavali pa so tudi voznika, ki je v naselju prekoračil hitrost, ob tem pa je bil vinjen (rezultat 0,97 mg/l).

Foto: Gorazd Kavčič

Več kot dvesto policistov je pretekla dneva sodelovalo v maratonu merjenja hitrosti.

Sodeč po rezultatih prvega dne nadzora (527 kršitev), ki je za nameček potekal le na štirih policijskih upravah, so vozniki letos vozili manj vzorno kot prejšnja leta. Lani so na primer v dveh dneh po vsej državi našteli 862 kršitev prekoračitev hitrosti. Izkušnje iz preteklih let sicer kažejo, da policisti med maratonskim nadzorom ugotavljajo zelo malo prekoračitev hitrosti, kar je tudi glavni namen akcije. Takrat hitrost prekorači okrog 3,5 odstotka voznikov, medtem ko ob izvajanju rednih kontrol ugotavljajo okrog osem odstotkov prekoračitev.

V zadnjih dveh letih je v prometnih nesrečah, ki so se zgodile zaradi hitrosti, življenje izgubilo 86 ljudi.

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Spoznajte domače kraje

Čeprav je mikavno, da bi preživeli poletni dopust pri sosedih, kakor je večina Slovencev navajena, pa nam turistični vodniki ponujajo drugačno možnost: obilico različnih izletov po vseh koščkih Slovenije. Gorenjska poleg znamenitih turističnih biserov ponuja še veliko več.

Alenka Brun

Turizem je ena od panog, ki jih je epidemija najbolj prizadela. Še posebno ranljivo skupino v turizmu predstavljajo turistični vodniki. Zaradi pojava novega koronavirusa se je velika večina med njimi znašla v nezavidljivem položaju. Lahko bi rekli, da jim je covid-19 tako rekoč odnesel službo. Vseeno pa se niso predali malodušju. Člani Društva regionalnih turističnih vodnikov Slovenije Argos so zavihali rokave in pripravili privlačna vodenja, namenjena domači javnosti. Prav tako so se pridružili oglaševalski akciji Moja Slovenija pod okriljem Slovenske turistične organizacije (STO), v okviru katere različni deležniki slovenskega turističnega gospodarstva spodbujajo Slovenke in Slovence k preživljanju počitnic doma.

Mateja Kregar Gliha, predsednica društva Argos: »Meje se sicer počasi odpirajo, a kljub vsemu se pridružujemo mnenju, da bo letošnjo sezono domači gost v ospredju. Pripravili smo vabljiva vodenja. Skupine bodo manjše, intimnejše, večinoma bodo potekala na prostem, kjer lažje sledimo higienskim navodilom. Za nas je pomembno, da domači gostje spoznajo, da so naši kraji vredni ogleda.« Seznam vodenj z opisi in tudi dogodki, informacije o cenah, zbirnih mestih in urah ter dnevih vodenj najdete na profilu društva na Facebooku; seznam tudi pridno dopolnjujejo z novimi vodenji in novimi kraji.

Seznam vodenj in vse druge informacije v zvezi z vodenji najdete na profilu Društva regionalnih turističnih vodnikov Slovenije Argos na Facebooku.

Majhno mesto z bogato zgodovino

Tako na primer v Kamnik, biser pod kamniškimi planinami, vabi turistična oziroma lokalna vodnica Karmen Rus, ki je sicer Domžalčanka, a je s Kamnikom povezana že dolgo. Pravi, da Kamnik skriva veliko zanimivih zgodb. Nekaj jih lahko spoznate v dvournem obhodu po mestu. »Sem je zahajal Plečnik, mesto je povezano s Prešernom, zanimiva je tudi industrijska zgodovina mesta. Ogled mesta lahko kombinirate še z obiskom Volčjega Potoka, bližnjega Sv. Primoža ali Starega gradu. Možnosti je veliko,« pripoveduje Rusova.

Ob dnevu turističnih vodnikov, se spominja, je imela vodenje po Kamniku, ki je bilo sicer brezplačno, a je bilo zanimanja zanj toliko, da so morali goste zavračati. Danes je Kamnik prvič vodila v okviru omenjenega projekta oziroma akcije. Ve, da se ljudje šele seznanjajo z novo zgodbo, in upa, da se bo prijela.

Neža Vovk pravi, da je obisk Tržiča prijetno doživetje, sploh ko se sprehodite skozi mesto in ugotovite, kaj vse lahko obiskovalcu ponudi in s čim vse ga navduši.

Podobnega mnenja je tudi vodnica Neža Vovk, sicer omožena na Bled, a v srcu še vedno Tržičanka, pravi.

Korak po tržiško

»Tržič je za zanimiv zaradi bogate obrtniške tradicije, ki jo še danes ohranjajo izjemno kvalitetna manjša podjetja, vzorno pa je predstavljena tudi v Tržiškem muzeju. Obenem je mesto obdano s čudovito naravo. V enem dnevu lahko v Tržiču združite doživetje v naravi in spoznavanje tradicije, pa še kaj kvalitetnega si lahko ogledate in kupite,« pravi. Pri Koraku po tržiško, kakor je naslov vodenja, posebne občutke pričarata ogled Proalpove proizvodnje in brnenje čevljarskih strojev v mogočnem poslopju nekdanjega Peka, pove. Seveda bodo v času izvajanja preventivnih ukrepov proti širitvi covida-19 med ogledi spoštovali varnostno razdaljo, udeleženci pa morajo imeti tudi maske, še poudari.

Upa na pozitiven odziv: »Doživetje je prijetno, tako za tuje kot domače goste. Pri domačih gostih zgodbo dopolnjujemo še z njihovimi izkušnjami, vsak prida še nekaj novega. In ravno tega se najbolj veselim. Predvsem pa ta ogled ne bo muha enodnevnica. Vsaka stvar potrebuje čas, da se uveljavi, in prizadevam si, da bo Korak po tržiško postal stalni del turistične ponudbe.«

Uvod v Bohinj

Bohinj bo zainteresiranim predstavila vodnica, doma iz Ribčevega Laza, Mojca Taler.

»Spoznali bomo, kaj je pravzaprav Bohinj in od kod ime. Sprehodili se bomo po delu Ribčevega Laza in ob vzhodni obali Bohinjskega jezera. Izvedeli bomo, kje je bil prvi hotel v Bohinju, slišali marsikatero zanimivo dogodivščino in legendo, zaključili pa s slastnim, domačim sladoledom,« pravi vabilo na vodenje v Bohinj. Mojca pa dodaja: »Težko rečem, kakšen bo odziv na vodenja. Slovenci poznamo oziroma bolje rečeno: mislimo, da poznamo svojo prelepo deželo. Vendar ta skriva toliko lepot, legend in zgodb, da bi bilo res skoraj nemogoče, da ne bi na vodenju z regionalnimi vodniki izvedeli česa, kar še ne vemo. Včasih so rekli, da ''probat' ni greh''. Če se bo zadeva prijela ali ne, pa bo pokazal čas. Vsekakor mislim, da ima potencial.«

Kultura

Plakatna sporočila na temo koronavirusa na družbenih omrežjih in na ulicah **Stran 14**

Zgodovina

65 let od podpisa Avstrijske državne pogodbe, ki ščiti tudi v Avstriji živeče Slovence **Stran 15**

Obletnice

Zaznamujejo petdesetletnico muzejske dejavnosti na Žirovskem. **Stran 16**

Od petka do petka

Foto: arhiv GG

Specializirano državno tožilstvo je v zadevi Teš 6 vložilo obtožnico zoper dvanajst fizičnih in dve pravni osebi.

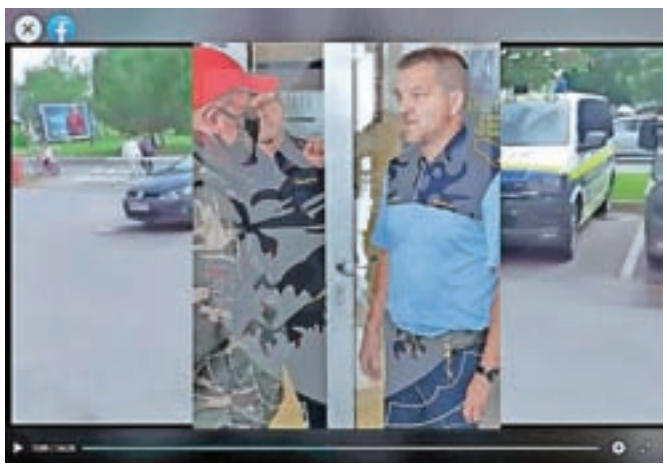

Pripadniki Štajerske in Kranjske varde so obisk policijske postaje v Slovenski Bistrici predvajali v živo preko Facebooka. / Foto: posnetek zaslona (Facebook)

Foto: Gorazd Kavčič

Na vladnem računu, namenjenem boju z epidemijo covida-19, se je nabralo že dobrih 580 tisoč evrov donacij.

V zadevi Teš 6 obtoženih dvanajst oseb in podjetji

Simon Šubic

Obtožnica v zadevi Teš 6

Specializirano državno tožilstvo je na celjsko okrožno sodišče vložilo obtožnico v zadevi Teš 6 zoper dvanajst slovenskih in tujih fizičnih oseb ter zoper slovensko in tujo pravno osebo zaradi skupno 24 kaznivih dejanj, so ta teden poročali mediji. Neuradno naj bi bila obtožnica vložena tudi zoper nekdanjega direktorja Teša Uroša Rotnika, vodjo projekta Teš 6 Bojana Brešarja, lobista Petra Kotarja in njegovo podjetje Sol Intercontinental, direktorja podjetja CEE Boštjana Kotarja, nekatere druge zaposlene v Tešu, vodjo prodaje elektrarn v družbi Alstom Power Franka Lehmanna, nekdanjega izvršnega direktorja Alstoma Austria Josefa Reisla, finančnega strokovnjaka Bogdana Pušnika, davčnega svetovalca Darka Končana ter francosko podjetje Alstom Power. Obtoženim očitajo zlorabo položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti in pranje denarja ter pomoč pri obeh kaznivih dejanjih. Po besedah generalnega državnega tožilca Draga Šketa je vsebina obtožnice razdeljena na tri sklope. Prvi del se nanaša na tehnološko opremo Teš 6 v višini 250 milijonov evrov, drugi na obnovo kotla v petem bloku in tretji na sistemsko opremo za blok 4 in 5 v višini 280 tisoč evrov. Spomnimo: gradnja šestega bloka Termoelektrarne Šoštanj je bila sprva ocenjena na 650 milijonov evrov, končna cena projekta pa je znašala kar 1,41 milijarde evrov. Policija je zadevo z zbiranjem obvestil začela preiskovati leta 2010, prve hišne preiskave so potekale junija 2012, oktobra 2014 pa je na specializirano državno tožilstvo vložila ovadbo.

Varda na policijski postaji

Minulo nedeljo popoldan je skupina uniformiranih pripadnikov Štajerske in Kranjske varde obiskala policijsko postajo v Slovenski Bistrici in zahtevala pojasnila komandirja, kar so v živo predvajali tudi na Facebook profilu. Okoli petdeset pripadnikov varde se je namreč konec tedna zbralo na letnem taboru na zasebnem zemljišču na območju Slovenske Bistrice. Po njihovem odhodu je na prizorišče prišla policijska patrulja in preverjala aktivnosti varde. Pripadnike varde je zato zanimalo, zakaj je policija to storila. Ravnanje Štajerske varde so takoj obsodili v opozicijskih strankah in zahtevali ukrepanje vlade. V SD-ju so tudi pripravili popravke zakonov o varstvu javnega reda in miru ter o nadzoru državne meje, s katerimi bi onemogočili delovanje paravojaških enot. K podpori zakonskih sprememb so pozvali tudi druge opozicijske stranke. Z zamikom se je odzval tudi obrambni minister Matej Tonin, za katerega je bil tak pritisk Štajerske varde na policijo popolnoma nesprejemljiv in se ne bi smel zgoditi. Pričakuje tudi, da bodo organi pregona ustrezno ukrepali. Z generalne policijske uprave pa so sporočili, da nasprotujejo ustanavljanju vaških straž z namenom prevzemanja nalog državnih organov. Dodali so, da policija skrbno spremlja problematiko, seveda ob spoštovanju načela zakonitosti, po katerem smejo policisti uporabiti policijska pooblastila le na podlagi, v obsegu in na način, ki ga določa zakon.

Počivalšek ne bo poslanec

Po odhodih poslancev Janija Möderndorferja in Gregorja Židana iz poslanske skupine SMC v poslanski skupini LMŠ in SD so se pojavili namigi, da naj bi minister za gospodarstvo Zdravko Počivalšek odstopil in se vrnil v poslanske klopi. Židan je namreč nadomestni poslanec, ker je Počivalšek postal minister. Ugibanja je v sredo prekinil kar sam Počivalšek in zagotovil, da ostaja minister. Dejal je, da ministrovanje ni posel za ljudi, ki imajo tanko kožo ali šibke živce. »Verjamem, da imam zelo trdo kožo in jeklene živce,« je zagotovil Počivalšek, ki ga v državnem zboru čaka interpelacija zaradi očitkov o domnevnih nepravilnostih pri nakupu zaščitne opreme za boj proti okužbi s covidom-19.

Skoraj šeststo tisoč evrov donacij

Na vladnem računu, namenjenem boju z epidemijo covida-19, se je do srede nabralo 583.710 evrov, ki so jih donirali državljani in podjetja. Doslej najvišji enkratni znesek nakazila je bil 400 tisoč evrov s strani podjetja, je v sredo razkril vladni govorec za covid-19 Jelko Kacin. Kot je pojasnil, vlada teh sredstev še ni porabila, ko pa jih bo, bodo porabljena strogo namensko za odpravo posledic epidemije covida-19. Vlada je poseben račun, na katerem se stekajo donacije, odprla 27. marca. Nanj lahko zainteresirani še vedno nakažejo svoja sredstva. Številka računa je: SI56 011006300109972. Namen nakazila je COVID-19, koda namena CHAR. Sklic za pravne osebe je 18 10995-7300000-16115020, za fizične osebe pa 18 10995-7301006-16115020.

Slovenci v zamejstvu (747)

Država naj pomaga kmetom

Jože Košnjek

med sosedi

Skupnost južnokoroških kmetov, ki na južnem Koroškem povezuje in zastopa predvsem slovensko govoreče in tudi dvojezične kmetice in kmete, je tudi zagovornica manjših in srednje velikih kmetij. Skupnost je organizacijsko trdna organizacija in vpeta v podeželje in njegove probleme, zato ne preseneča, da je na zadnjih volitvah v Koroško kmetijsko zbornico dobila kar štiri mandate in je v zbornici pomembna frakcija.

Dolgoletni zbornični svetnik Štefan Domej iz Rinkol v Podjuni pogosto javno opozarja koroško oblast na težave kmetov. Pred dnevi je v imenu Skupnosti pozval oblast, še posebej kmetijsko ministrstvo, naj bo v novi skupni kmetijski politiki še posebej pozorno na težave in obstoj malih in srednje velikih kmetij z do 10 hektarov obdelovalnih površin in naj jim zagotovi temeljni dohodek, ki naj znaša 1500 evrov mesečno. Ministrstvo in zbornica bi morala določiti merila za upravičenost do dohodka. Kriza malih kmetij, in te na južnem Koroškem prevladujejo, je velika. Gozdove uničujejo požari, zadnjega so pred dnevi pogasili v dolini Lepene nad Železno Kaplo, vetrolomi in podlubniki. Vedno pogosteje se pojavljajo suše in neurja, poleg tega pa cene lesa, govedi in govejega mesa ter mleka padajo.

Slovenski generalni konzul v Celovcu dr. Anton Novak je za slovenski program Avstrijske radiotelevizije ORF povedal, da bo meja med Slovenijo in Avstrijo najverjetneje normalno prehodna v začetku junija. Za odločitev Avstrije, da je meja s Slovenijo trenutno manj prehodna od meja z drugimi sosednjimi državami, je povedal, da ima gotovo Avstrija zanjo svoje razloge, ki so za druge države pogosto manj razumljivi.

Franc Jožef Smrtnik iz Kort, Marjan Čik iz Škocjana, Marija Mader Čertov iz Slovenjega Plajberka in Štefan Domej iz Rinkol zastopajo Skupnost južnokoroških kmetov v koroški kmetijski zbornici.

Povečujejo se tudi prispevki za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, dodatno pa je položaj kmetijstva poslabšala tudi epidemija koronavirusa. Svetnik Štefan Domej poudarja, da Evropska unija sicer pospešuje kmetijstvo, vendar pomoč po njegovem mnenju ni pravično razdeljena v škodo manjših in srednje velikih družinskih kmetij in mladih kmetov. Sedaj gre res za biti ali ne biti kmetijstva, poudarja Štefan Domej.

Iz Celovca prihaja vest, da je bila 18. maja odprta tudi Slovenska študijska knjižnica, ki jo vodi Dragana Laketič. Delovanje knjižnice je sicer še okrnjeno. Odprta je za vračilo in za sprejem predhodno naročenih knjig.

Po svetu

Od kod ta virus

To vprašanje še vedno vznemirja marsikoga od nas, tako strokovno kot laično javnost. Eni verjamejo razlagi, da je virus »preskočil« z netopirja na človeka na tržnici v Vuhanu, drugi trdijo, da je bil spočet v laboratoriju ...

Miha Naglič

Sončni zahod v mestu Vuhan na Kitajskem. Nekje na tej romantični urbani sceni se je na svoj smrtonosni pohod podal zločesti koronavirus. / Foto: Wikipedija

Umetniška priredba fotografije ozvezdja HR 6819. Rdeča orbita levo od modrih dveh ponazarja lego nam najbližje črne »luknjice«. / Foto: Wikipedija

Na tej fotografiji vasi Telly v Maliju vidimo, kako izginja zelenje okrog nje. Vse večja suša pa sili vaščane na migrantsko pot proti severu. / Foto: Wikipedija

Z netopirja, iz laboratorija

Najbolj radikalno razlago doslej je v svojem slogu izustil ameriški predsednik, češ da gre za napad na ZDA z biološkim orožjem. »To je najhujši napad do zdaj. Hujši je od napada na Pearl Harbor in stolpnici Svetovnega trgovinskega centra. To se sploh ne bi smelo zgoditi. Virus bi lahko zajezili pri izvoru, na Kitajskem.« To pot pa poglejmo, kako na vprašanje v naslovu odgovarja Filippa Lentzos, raziskovalka bioloških groženj na Kraljevem kolidžu v Londonu. Tudi ona se najprej sprašuje. »Bi se lahko znanstveniki, ki so v Vuhanu raziskovali koronaviruse, z njimi okužili? Vsi okuženi namreč nimajo simptomov. Po drugi teoriji je virus morda neopaženo ušel iz nepravilno sežganih odpadkov ali živalskih kadavrov. Gre za živali, na katerih delajo poskuse.« In nato pojasnjuje. »Zanesljivih dokazov je zelo malo, obstaja pa več indicev, ki kažejo, da bi morala mednarodna skupnost preveriti teorije, da virus izvira iz laboratorija oziroma raziskovalne dejavnosti. Predstavila vam bom tri take posredne dokaze. Vemo, da dva raziskovalna laboratorija v Vuhanu proučujeta koronavirus. To sta Vuhanski inštitut za virologijo in Center za nadzor nalezljivih bolezni. Raziskovalci z obeh intenzivno iščejo viruse na terenu pri netopirjih.

Tako delo seveda prinaša jasno nevarnost okužbe. Na inštitutu za virologijo izvajajo tudi zelo tvegane laboratorijske raziskave, med katerimi ustvarjajo nevarnejše seve virusa, s katerimi okužijo laboratorijske živali. Pri takem raziskovanju je nevarnost okužbe zelo jasna. Drugi posredni dokaz je, da vsi vemo, da se nesreče dogajajo. Podatki kažejo, da se dogajajo nenehno, po vsem svetu. Zadnji znan izbruh črnih koz na svetu se je zgodil zaradi napake v britanskem laboratoriju leta 1978. Tudi izbruh slinavke in parkljevke leta 2007 je izviral iz laboratorija. Takih primerov zaradi varnostnih napak v laboratorijih je veliko po vsem svetu, tudi pri raziskovanju koronavirusov. Poznamo tudi primere slabe biološke varnosti na Kitajskem, veliko je bilo tudi strokovnih pomislekov glede biološke varnosti na Vuhanskem inštitutu za virologijo in centru za nadzor bolezni. O depešah o tem je pisal tudi Washington Post, kar ste gotovo zasledili. Tretji posredni dokaz pa je to, da se Peking zelo trudi nadzirati zgodbo o izvoru pandemije in skuša utišati alternativne razlage o izvoru z ribje tržnice. Peking je prepovedal objavo člankov o raziskovanju izvirov pandemije. Veliko dokumentov, sporočil za javnost in člankov je bilo odstranjenih z različnih spletnih strani, tudi Vuhanskega inštituta. Nekateri novinarji in zdravniki, ki so javno spregovorili o izvoru virusa, primerih in o alternativnih teorijah, je bilo kaznovanih, nekateri so celo izginili. Mislim, da je dovolj indicev, ki kažejo, da bi morali resneje proučiti tudi teorije, da virus izvira iz laboratorija.« In sklene: »Glede na dokaze je do pandemije prišlo po naravni poti, ko se je virus z netopirjev prenesel na ljudi. Verjetno se je virus prenesel prek tretje živali ...« (Vir: MMC RTV SLO) Vprašanje torej ostaja, možnih odgovorov je slej ko prej več.

Črne luknje vse bližje

Ena od novic, ki jih pandemija zadnje čase odriva na obrobje, je ta, da so astronomi odkrili Zemlji najbližjo znano črno luknjo. »Nahaja se tisoč svetlobnih let stran v binarnem zvezdnem sistemu HR 6819 oziroma HV Telescopii, vidnem tudi s prostim očesom (ozvezdje Daljnogleda). Luknje niso videli neposredno, temveč z opazovanjem omenjenih zvezd, kar so počeli na Evropskem južnem observatoriju. Opazili so, da zvezdi krožita nenavadno, očitno okoli nečesa nevidnega. Orbitalni izračuni so pokazali, da mora biti v središču masa štirih Sonc. Gre torej za manjšo črno luknjico, najbrž nastalo po eksploziji masivnejše zvezde. Vse tri sicer krožijo okoli baricentra, skupnega centra mase ... Najdba nakazuje, da bi se lahko po naši okolici skrivalo še mnogo majhnih črnih lukenj. Širše po domači Galaksiji naj bi jih bilo na milijone, dejansko pa so jih odkrili nekaj deset.« (Vir: Aljoša Masten, MMC RTV SLO)

Podnebni virus

»Kmalu bodo odkrili cepivo proti novemu koronavirusu, a proti podnebnim spremembam ni cepiva.« To je izjavila Ursula von der Leyen, predsednica Evropske komisije. In to gotovo drži. Virus bo slej ko prej premagan, vsaj začasno, okoljski izzivi ostajajo in so nepremagljivi.

Za boljšo šolo (74)

Koronavirus kot priložnost

Ivka Sodnik

Komaj se je malo poleglo nezadovoljstvo učiteljev in staršev s poučevanjem na daljavo, že se je napovedala nova huda ura. Konec aprila je namreč vlada med ukrepi sproščanja omejitvenih ukrepov omenila tudi ponovno odprtje šol za nekatere skupine učencev. Predvideno je bilo, da 18. maja znova pridejo v šolo učenci prvega triletja, po enem tednu pa še devetošolci in učenci z učnimi težavami ali negativnimi ocenami.

V šolski javnosti je začelo vršati, da je takšna odločitev preuranjena, da bo izvajanje varnostnih ukrepov po šolah nemogoče in da bodo ravnatelji ter učitelji izpostavljeni prevelikim tveganjem in odgovornostim. Seveda bodo vsi udeleženci učno-vzgojnega procesa poleg sicerščnjih izpostavljeni še novi veliki odgovornosti, to je preprečevanju novih okužb. Začetni strah je razumljiv, hkrati pa nam je verjetno vsem jasno, da ne bomo mogli v nedogled tičati na varnem doma, nekateri (ali je mogoče teh manj škoda?) pa nam bodo po pošti pošiljali denar, skrbeli za naše zdravje, polnili trgovine in odvažali smeti.

Verjetno so ravnatelji in učitelji ves čas izobraževanja na daljavo po malem razmišljali in se pripravljali tudi na možnost ponovnega odprtja šol. Četudi so priporočila za prehod iz izobraževanja na daljavo v izobraževanje na šoli za učence prvega triletja, ki ga je pripravil zavod za šolstvo, videti na prvi pogled zelo zapletena, bi morala biti učiteljem povsem razumljiva in življenjska, saj svetujejo tak način poučevanja, ki naj bi bil v šolah že uveljavljen in preizkušen. Velika in hkrati razveseljiva novost je le ta, naj bo v posamezni učni skupini do največ petnajst učencev. Tega so si učitelji vedno želeli, saj poučevanje v tako majhni skupini omogoča veliko več individualnega dela in bolj pristen stik z učenci.

Zavod za šolstvo hkrati priporoča čim več učenja v naravi, česar bodo učenci izredno veseli, saj bo zunanja učilnica omogočala več sproščenega gibanja in opazovanja resničnega življenja. Učiteljem sicer naroča, naj prvi teden izobraževanja v šoli najprej preverijo, česa so se učenci naučili v večtedenski domači karanteni, in naj pri nadaljnjem učenju izhajajo iz tega. Naj ne gre za kontrolo, pač pa preverjanje in nadomeščanje morebitnih vrzeli v znanju. Z učenci naj utrjujejo le tista temeljna znanja, ki so nujno potrebna za nadgradnjo v prihodnjih letih in naj se ne trudijo vsega nadoknaditi. Zadnji tedni šolanja naj bodo namenjeni predvsem učenju zagotavljanja varnosti in socialno emocionalnemu učenju.

Poseben varnostni in higienski režim v šolah bo za otroke priložnost sistematičnega učenja vsakdanjih rutinskih opravil, kot so redno umivanje rok, potrpežljivo čakanje v vrsti, pogovor s sošolcem na primerni razdalji ... Usvajanje teh veščin je celo del učnega načrta učencev prvega triletja, tako da lahko obdobje koronavirusa razumemo tudi kot priložnost za učenje pravil lepega vedenja z omejitvami, ki jih terjajo izredne razmere. Bo pa težko in hkrati odgovorno. Doslej je v šolah za takšno življenjsko učenje vedno zmanjkovalo časa, saj so bili učitelji ves čas pod pritiskom, da je treba predelati vso učno snov iz učbenikov in delovnih zvezkov. Ni bilo časa za pogovore in utrjevanje rutinskih opravil, da bi otroci zares dojeli, kakšen smisel imajo varnostno-higienski predpisi v razredu in zakaj jih človeška skupnost nujno potrebuje za preživetje in dobro počutje.

Kultura

Največja ulična razstava plakatov

Več kot dvesto plakatnih sporočil na temo novega koronavirusa kroži po družbenih omrežjih, nekatera so že na slovenskih ulicah, nekaj pa jih še čaka na izpostavitev v javnem prostoru. Gre pravzaprav za največjo ulično razstavo plakatov v Sloveniji.

Alenka Brun

TAM-TAM Inštitut je v okviru projekta Plaktivat nagovoril slovenske agencije, oblikovalke in oblikovalce, ilustratorke in ilustratorje, tekstopiske in tekstopisce, naj skozi plakat v času epidemije opozorijo na resnost problematike, ki nas je nenadoma doletela.

Plaktivat se je v preteklosti vedno odzival na družbeno problematiko. Skozi natečaje za oblikovanje mestnega plakata je opozoril na različne teme, kot so nasilje nad ženskami, kriza medijev, beg možganov ... Le da tokrat za klasičen Plaktivatov natečaj v sodelovanju z ustreznim partnerjem ni bilo časa, treba se je bilo odzvati hitro.

Ideja se je začela rojevati na spletu, dogajanje pa je spodbudil poziv #ostanidoma. Nastalo je 245 vizualnih sporočil, ki so vsa predstavljena v zbirki plakatov na njihovem uradnem profilu na Facebooku, nekatera med njimi pa že lahko vidimo na slovenskih ulicah. »Kljub nastali situaciji so ljudje še vedno hodili po nujnih opravkih – seveda ob upoštevanju navodil; ukrepi so se postopoma ukinjali, konec koncev pa je vloga mestnega plakata, da dokumentira neko aktualno dogajanje, hkrati pa bodo ta sporočila, vsaj nekatera, pomembna še kar nekaj časa,« pove Tamara Smolej iz TAM-TAM-a.

Foto: arhiv TAM-TAM-a

Tako je danes na slovenskih ulicah 150 plakatov na temo novega koronavirusa, v Kranju 22, zbirka pa se še dopolnjuje. Smolejeva pravi, da želijo, da nastane precej velika zbirka vseh plakatov, ki odražajo neko stanje, ki je bilo in na neki način še vedno je; da tako dobimo neko veliko, ulično razstavo. »Verjetno je to celo največja razstava plakatov na temo novega koronavirusa v Sloveniji, kar bo imelo nekoč zgodovinsko vlogo, tudi z vidika umetnosti.«

Najprej so se ustvarjalci znotraj teme največkrat lotevali poziva #ostanidoma, potem se je zgodba, ki jo pripoveduje plakat, glede na stanje v družbi spreminjala. Smolejeva nadaljuje: »Na začetku epidemije je bil strah bolj prisoten in zaradi splošnega poziva, naj ostanemo doma, je velika večina prvih plakatov dejansko vsebovala napis #ostanidoma. Maska, fotelj, kavč, ilustracija hiše, premikanje s kavča na kavč, ideje, kaj vse lahko počnemo doma, napisi, kot je ''Z ležanjem lahko rešiš svet'' ... – na začetku so prevladovale takšne rešitve. In da Kip svobode še stoji, Eifflov stolp bo tudi počakal. Bilo je precej kreativnosti na temo varnostne razdalje, umivanja rok, rokavic. Ko se je začela situacija umirjati in smo se prisotnosti koronavirusa že malo navadili, pa so nastajali plakati, kjer sta bila poudarjena še okoljevarstveni vidik in pomoč sočloveku. Avtorji so se precej ukvarjali tudi s prikazovanjem bližine, vendar ne fizične, temveč kako jo pretvoriti v virtualno. Pojavile so se kreativne rešitve, ki so prikazovale novi svet komuniciranja.«

Avtorji plakatov so bili prijetno presenečeni, ko so izvedeli, da bodo šla njihova dela s spleta na ulico. Nihče namreč ni pričakoval, da bo njegovo delo vidno na mestnem plakatu, na formatu 140 krat 200 centimetrov nekje na ulici. Pri izbiri, kateri plakat bo šel na ulice prej oziroma kasneje, v TAM-TAM-u niso uporabljali nekega določenega ključa. Želijo namreč, da so javnosti predstavljena vsa dela – in v določenem obdobju se bo to tudi zgodilo. Zagotovo pa bodo plakati na ogled do junija; predvidevajo celo, da nekateri verjetno še malce dlje.

Fotografske uganke

Peter Košenina je na zanimiv način, skozi črno-belo fotografijo, prikazal detajle izbranih vsakdanjih predmetov, gledalca pa ob opazovanju posamezne fotografije spodbudil z vprašanjem, kaj na njej vidi.

Alenka Brun

Peter Košenina s Spodnje Senice v občini Medvode se s fotografijo ukvarja dobrih dvajset let. Je samouk in gre za posebno ljubezen, ki je z leti prerasla okvire hobija.

Ko se je pojavila situacija s covidom-19 je prišel na zanimivo idejo: na svojem profilu na Facebooku je začel objavljati fotografije vsakdanjih stvari oziroma detajle izbranih (v večini) predmetov in zraven gledalcu zastavil vprašanje, kaj vidi na fotografijah. Košenina pojasni: »S prihodom koronakrize so nam odgovorni omejili gibanje. V medvoški občini je to pomenilo tudi zaporo cest v Polhograjske dolomite, kamor občani radi zahajamo. Naenkrat smo bili ''obsojeni'' na zadrževanje doma. Najbolj razburljiv je postal kak kratek sprehod po seniškem polju. Ker je fotografija zame tudi sprostitev, sem razmišljal, kaj posebnega bi lahko fotografiral znotraj doma. Pobrskal sem po predalih in prišel na idejo, da bi lahko fotografiral nekaj majhnih vsakdanjih predmetov. Ker si jih nikoli ne ogledamo natančno, ne vemo, kako zanimivi so lahko od blizu.« Prve fotografije je na Facebooku objavil bolj za šalo kot zares. Ni pričakoval tako dobrega odziva. To ga je spodbudilo, da je nadaljeval. Fotografiral je med tednom, objavljal pa ob koncih tedna. »Fotografske uganke so bile izziv za sodelujoče, meni pa fotografiranje. Hotel sem jih posneti tako, da predmeta ne bi bilo preveč lahko prepoznati, hkrati pa sem moral pustiti kakšen namig. Da je bilo malo težje, sem objavljal črno-bele fotografije, saj veliko predmetov lahko izda že njihova barva. Na koncu se je nabralo dobrih devetdeset fotografij.« Na njih prepoznamo predmete, kot so kemični svinčnik in njegova vzmet, čopič, jedilni nož, vilice, glavice vžigalic, knjiga, krpa za pomivanje posode, termometer, britvica, krtača za roke ... Pa tudi testenine, sol, poprova in ajdova zrna, bomboni, našteva Peter in se nasmehne: »Najtežje so ljudje prepoznali črno krtačo za roke z belimi ščetinami, ki sem jo fotografiral z vrha. V ščetinah so videli optična vlakna, zobno ščetko in celo metlo.«

Vzmet kemičnega svinčnika / Foto: osebni arhiv

Ko so se ukrepi začeli rahljati in so ljudje spet lahko prehajali med občinami, so šli ven, je prenehal objavljati. Prizna pa, da mu je ob koncu že malce zmanjkovalo idej. »Morda se jim spet kdaj posvetim, ko najdem še kak predmet, ki ga tokrat nisem fotografiral.« Mogoče enkrat objavljene fotografije tudi razstavi, vzporedno s kakšnim dogodkom v spomin na koronakrizo, še pove.

Star plutovinasti zamašek / Foto: osebni arhiv

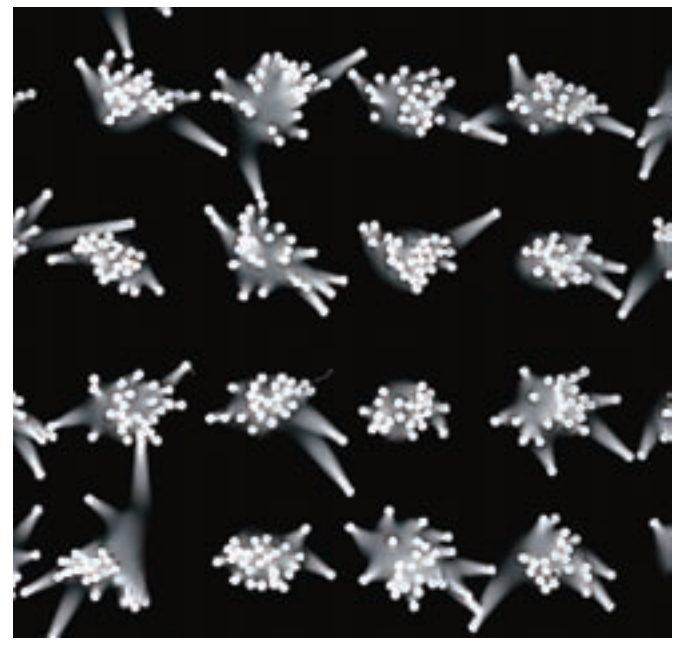

Krtača za roke / Foto: osebni arhiv

Zgodovina

Pogodba upanja in razočaranja

Pretekli petek, 15. maja, je minilo petinšestdeset let od podpisa Avstrijske državne pogodbe, ki zagotavlja tudi pravno varstvo na Koroškem in na Štajerskem živečim Slovencem. Žal mnoge v pogodbi zapisane pravice niso spoštovane.

Jože Košnjek

Po osmih letih pogajanj in po 400 sestankih pogajalskih skupin so 15. maja leta 1955 zunanji ministri Francije Antoine Pinay, Sovjetske zveze Vjačeslac Molotov, Velike Britanije Harold MacMillan in Združenih držav Amerike John Foster Dulles v dunajskem dvorcu Belvedere podpisali Državno pogodbo o ponovni vzpostavitvi neodvisne in demokratične Avstrije ali kratko Avstrijsko državno pogodbo. Z avstrijske strani je pogodbo podpisal zunanji minister Leopold Figl, ki je tega dne na balkonu Belvedera vzkliknil znamenite besede: Avstrija je svobodna! Pogodba, ki je mednarodni dokument in del avstrijske ustavne ureditve, je začela veljati 27. julija leta 1955, zadnji vojaki francoskih, sovjetskih, britanskih in ameriških zasedbenih sil pa so ozemlje Avstrije zapustili 26. oktobra tega leta. Nova Avstrija ali druga avstrijska republika, kot običajno rečemo ali zapišemo, je bila decembra istega leta sprejeta v Organizacijo združenih narodov in določena z mejami, ki so veljale pred 13. marcem 1938. Tega dne je Hitler z »anšlusom« priključil takratno Avstrijo, v kateri je bil rojen, k svojemu velikemu rajhu. Kar dolgo je trajalo, da je mednarodna skupnost Avstriji priznala status žrtve tretjega rajha. Večina Avstrijcev je namreč leta 1938 z naklonjenostjo sprejela priključitev k Nemčiji.

Državna pogodba je prepovedala novi Republiki Avstriji ponovno združitev z Nemčijo in vključevanje v vojaške pakte, kakršnokoli sodelovanje s Habsburžani in tudi ustanavljanje organizacij ter društev na temelju idej nacionalsocializma in sovraštva do narodnostnih manjšin. Žal zadnja prepoved ni držala dolgo, saj so bili že dve leti po podpisu pogodbe prav na predlog teh organizacij sprejeti zakoni zoper pravice in interese slovenske manjšine.

Domača naloga iz Moskve

Avstrijska državna pogodba je uresničitev enega od sklepov Moskovske deklaracije, objavljene 1. novembra leta 1943. V njej so zunanji ministri zavezniških držav zapisali, da priključitev Avstrije k Nemčiji leta 1938 ni bila veljavna in da je treba Avstrijo po vojni obnoviti v mejah pred »anšlusom« leta 1938. Ob tem so zapisali, da je »Avstrija odgovorna za sodelovanje v vojni na strani Nemčije in tej odgovornosti ne more uiti« in da bo treba razmisliti, »koliko bo sama prispevala k njeni osvoboditvi«.

Če je kdo v Avstriji prispeval k osvoboditvi, so bili to koroški Slovenci. Vprašanje pa je, koliko to dejstvo še posebej koroška oziroma avstrijska politika in zgodovinopisje upoštevata. »Koroški Slovenci so na ta prispevek še posebej ponosni, saj je bil le na južnem Koroškem edini omembe vreden organiziran odpor proti nacionalnemu socializmu z več sto žrtvami. Med njimi je bilo tudi 13 žrtev iz Sel in okolice, ki so bili 29. aprila leta 1943 na Dunajskem deželnem sodišču obglavljeni. Nobelovec Peter Handke je tem preprostim in pogumnim ljudem v svojem delu Še vedno vihar postavil ogromen literarni spomenik. Po letu 1945 se je v pogajanjih za državno pogodbo zvezna vlada večkrat sklicevala na ta odpor,« je ob 65-letnici Avstrijske državne pogodbe zapisal predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko.

Sedmi člen Avstrijske državne pogodbe ima pet točk. V prvi piše, da državljani slovenske in hrvaške manjšine uživajo iste pravice pod enakimi pogoji kot drugi državljani, vključno s pravico do svojih lastnih organizacij, zborovanj in tiska v svojem lastnem jeziku. V drugi točki je zagotovljena pravica do osnovnega pouka v slovenskem in hrvaškem jeziku in do sorazmernega števila lastnih srednjih šol. Tretja točka govori o slovenščini kot uradnem jeziku na območjih s slovenskim, hrvaškim ali mešanim prebivalstvom. Predpisana je tudi dvojezična topografija. Peta točka pa posebej poudarja, da je treba organizacije, ki želijo slovenski in hrvaški manjšini odvzeti manjšinske pravice, prepovedati.

Podpisniki Avstrijske državne pogodbe 15. maja leta 1955 na balkonu dunajskega dvorca Belvedere / Foto: Arhiv ORF Celovec

Žaljivke za odlikovance

»Zdi se, kot da tega prispevka koroških Slovencev v Avstriji po vojni niso kaj dosti upoštevali. Ne le v nemško nacionalnih, temveč tudi v uradnih krogih je prevladala teza, da je bilo partizansko gibanje na Koroškem vneseno iz Slovenije, da je bilo del 'slovenskega nacionalizma', del sanj o 'veliki Sloveniji', in je kot tako imelo v prvi vrsti cilj odtrgati južni del Koroške, takrat še močno naseljen s Slovenci, od skupne dežele Koroške in ga priključiti sosednji Jugoslaviji, ne pa obnoviti demokratične Avstrije,« je na naše vprašanje o pomenu partizanskega gibanja za ustanovitev nove avstrijske države odgovoril dr. Marjan Linasi, muzejski svetnik Koroškega pokrajinskega muzeja iz Slovenj Gradca. »Seveda bi takim ljudem na njihove očitke z veseljem odgovoril, da so bili oni sami tisti, ki so prvi izdali svojo avstrijsko domovino s tem, ko so pripravili pot tuji sili, nacistični Nemčiji, da je lahko Avstrijo zasedla brez strela. Avstrija je bila obnovljena bolj po interesih zaveznikov kot pa po volji Avstrijcev samih,« ugotavlja dr. Linasi. V svojem raziskovanju je ugotovil, da so Avstrijci pošiljali februarja leta 1947 zunanjim ministrom zavezniških držav v Moskvi za lase privlečene podatke o svojem prispevku k zlomu Nemčije. Koroški partizani so bežno omenjeni le dvakrat. Pa so imeli takrat idealno priložnost sklicevati se na koroški partizanski boj. Vendar jim tega ni bilo treba, saj so vedeli, da je Avstrija za zaveznike strateško preveč pomembna in bo obnovljena z njenim lastnim prispevkom ali brez njega. »V začetku sedemdesetih let je v avstrijskih oblastnih krogih prevladalo mnenje, da so tudi koroški partizani nekaj prispevali k obnovi Avstrije, zato jih je predsednik republike odlikoval. Ob tej priložnosti so, kot je znano, nemški nacionalisti organizirali proteste pred vladno palačo v Celovcu, dobitnike odlikovanj zmerjali s 'koroškimi izdajalci' in jih obmetavali z jajci, tako da so se morali umakniti pri stranskih vratih,« je zapisal dr. Marjan Linasi.

Neuresničen sedmi člen

Pravice slovenske in tudi hrvaške manjšine so posebej zapisane v 7. členu Avstrijske državne pogodbe, deloma pa tudi v členih 8, 9 in 10. Na člen 7 se Slovenci v zahtevah po svojih pravicah najpogosteje sklicujejo. V letih najhujšega obračuna s Slovenci smo na slovenskih protestih pogosto slišali vzklike: Artikel 7 unser Recht/Člen 7 naša pravica!

»Ko je bila podpisana državna pogodba, so se znova ustanovile 'domovinske organizacije', ki so storile vse za zmanjšanje pravic Slovencev,« sta v izjavi ob obletnici državne pogodbe zapisala Narodni svet koroških Slovencev in njegov predsednik dr. Valentin Inzko. »Upoštevajoč 10-odstotno klavzulo, ki jo je določilo avstrijsko ustavno sodišče, bi po podpisu državne pogodbe na Koroškem stalo 800 dvojezičnih tabel, saj se je v takratnem popisu prebivalstva za Slovence izreklo nad 40.000 ljudi. Danes je postavljenih 164 tabel. Slovencem je zadal najhujši udarec socialdemokratski deželni glavar Ferdinand Wedenig, ki je leta 1958 zaradi pritiska domovinskih organizacij, še posebej Heimatdiensta, in stavk ukinil leta 1945 sprejeto odredbo o obveznem dvojezičnem osnovnem šolstvu na Koroškem. V letošnjem jubilejnem letu bi bil lep znak, če bi po vzoru Gradiščanske in Cerkve tudi na Koroškem znova uvedli obvezen dvojezični pouk. Slovenci smo vedno pripravljeni na pogovore. Zadnja leta smo poslali na Dunaj okrog osemdeset predlogov in dopisov. Na mnoge nismo dobili odgovora ali vsaj potrdila, da so naše pisanje prejeli,« pravi dr. Inzko.

Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu je zapisal, da je Avstrijska državna pogodba še vedno aktualna in da bo Republika Slovenija še naprej vlagala vse napore za uresničitev 7. člena pogodbe. Slovenija se po mednarodnem pravu šteje za pravno naslednico in partnerico v tej pogodbi in za zaščitnico slovenske manjšine v Avstriji.

Tudi predsednik Skupnosti koroških Slovenk in Slovencev Bernard Sadovnik ni zadovoljen z uresničevanjem Avstrijske državne pogodbe. »Žalostno je,« pravi, »da se mora sedanja generacija pogovarjati o stvareh, ki bi morale biti že zdavnaj uresničene, in se pogajati za vsako besedo. Kot da bi bili berači! Uresničevanje državne pogodbe, še posebej v predšolski vzgoji, v izobraževanju na vseh ravneh, pri financiranju medijev, pri uporabi slovenščine v javnosti in vidni dvojezičnosti, pri pomoči Avstrije manjšinskim organizacijam, ki se po letu 1995 ni povišala, je dolžnost države, saj smo njeni državljani. Poleg tega smo koroški Slovenci z žrtvami, med katerimi so bili tudi moji svojci, prispevali k nastanku sedanje Republike Avstrije,« je povedal Sadovnik. Predsednik Zveze slovenskih organizacij Manuel Jug pa meni, da je manjšinsko vprašanje dinamično vprašanje. Vse zahteve iz državne pogodbe bo težko uresničiti, je pa prepričan, da je Republika Avstrija predvsem na področju pomoči slovenskim društvom in organizacijam, medijem in šolstvu še velik dolžnik.

Eden od slovenskih protestov zaradi kršenja 7. člena Avstrijske državne pogodbe pred poslopjem deželne vlade v Celovcu / Foto: Vincenc Gotthard (Nedelja Celovec)

Obletnice

Muzej njihova glavna dejavnost

Muzejsko društvo Žiri že petdeset let skrbi za ohranjanje snovne in nesnovne kulturne in naravne dediščine Žirov, izobražuje in ozavešča o pomenu varovanja dediščine, raziskuje žirovsko preteklost ter jo prek stalnih in občasnih razstav ponuja na ogled tudi obiskovalcem od drugod.

Foto: Gorazd Kavčič

V čevljarski zbirki je tudi prototip čevlja, ki so ga naši alpinisti uporabljali ob vzponu na Everest pred 41 leti.

Prvi eksponat nastajajoče razstave o klekljanju predstavlja čipka Mance Ahlin. / Foto: Gorazd Kavčič

Mateja Rant

V Muzejskem društvu Žiri v teh dneh zaznamujejo petdesetletnico muzejske dejavnosti na Žirovskem. Dne 20. maja 1970 je bil namreč na sestanku v Zadružnem domu v Žireh ustanovljen žirovski pododbor Muzejskega društva Škofja Loka. »Pobudo za širitev muzejske dejavnosti tudi v Žiri je profesorjema Pavletu Blazniku in Francetu Planini predstavila takrat še študentka Marija Stanonik,« je pojasnil dolgoletni predsednik Muzejskega društva Žiri Miha Naglič, ki je vodenje društva lani predal Alojzu Demšarju. Sestanek v Žireh naj bi bil zgolj informativen, a se je po Nagličevih besedah kasneje izkazal za ustanovnega, saj se šteje kot začetek muzejske dejavnosti na Žirovskem.

Omenjenega sestanka v Žireh so se poleg Ločanov Pavleta Blaznika, Franceta Planine, Andreja Pavlovca in Lojzeta Malovrha udeležili tudi številni ugledni Žirovci, med njimi Izidor Rejc, Vili Kavčič, Franc Kavčič, Karel Bernik, Milan Žakelj, Zdravko Krvina, Alfonz Zajec, Janez Sedej, Andrej Bolčina in Marija Stanonik. Prvi predsednik žirovskega pododbora Muzejskega društva Škofja Loka je postal Alfonz Zajec, ki je v svojem zapisu poudaril, da je namen muzejske dejavnosti ohranjati in obvarovati pred uničenjem dela prednikov. Prav zaradi tega so ob ustanovitvi društva v svoj simbol prevzeli peščeno uro kot prispodobo preteklosti in sedanjosti. »Leta 1975 pa je začel veljati nov zakon o društvih, na podlagi katerega se je pododbor Žiri Muzejskega društva Škofja Loka osamosvojil in 26. decembra 1975 formalno prerasel v samostojno Muzejsko društvo Žiri,« je pojasnil Naglič. V petdesetih letih svojega delovanja jim je uspelo rešiti nekatera dela prednikov, preden se jim je peščena ura iztekla.

Prvi sta bili čevljarska in klekljarska zbirka

»Mnogo članov je prihajalo iz Alpine, zato je bilo kar nekako pričakovano, da bo prva stalna razstava posvečena čevljarstvu. Sočasno je bila postavljena še razstava o klekljanju, ki je še ena prepoznavna dejavnost na Žirovskem,« je pojasnil Naglič. Prva zbirka o čevljarstvu iz leta 1973 je obsegala številne predmete, ki so jih našli kar po domovih, saj so takrat številni še hranili razno čevljarsko orodje in s čevljarstvom povezane dokumente. »Danes bi bilo že veliko težje postaviti takšno razstavo,« priznava Naglič. Ta dediščina je bila po njegovih besedah do takrat še del vsakdanjega življenja. »Ko so ustanovili tovarno Alpina in so začeli čevlje izdelovati na industrijski način, so ljudje opazili, da obrtniško znanje počasi izginja. Tako so še pravočasno začutili, da je spomin na to dejavnost treba ohraniti, dokler še obstajajo predmeti.«

Prvi muzejski zbirki o čevljarstvu in klekljanju sta našli dom v Stari šoli. Leta 1978 se jima je pridružila razstava o narodnoosvobodilnem boju v Žireh, dve leti kasneje pa še stalna razstava del žirovskih slikarjev Franja Kopača, Maksima Sedeja, Tomaža Kržišnika, Staneta Kosmača, Ivana Gluhodedova, Jožeta Peternelja in Konrada Peternelja. »Vsi predmeti, ki so dobili svoje mesto v muzeju, so bili v glavnem podarjeni.« Stara šola je tako postala sedež žirovskega muzeja, čeprav Muzej Žiri kot institucija še danes formalno ne obstaja, je opozoril Naglič. »Muzejska društva navadno nastanejo v krajih, kjer že imajo muzej, in združuje simpatizerje muzeja. Pri nas pa je bilo društvo tisto, ki je osnovalo muzej, in muzejske zbirke še danes sodijo pod našo pristojnost. To je osnovna dejavnost našega društva.«

Z obnovo Stare šole nove razstave

A sčasoma je muzej vse bolj postajal podoben »grobnici« starih predmetov, je poudaril Naglič. »V muzeju ni bilo stalno zaposlenega, ki bi vodil po razstavah, zato so večinoma samevale. Tudi postavitev je sčasoma zastarela.« Nova priložnost za sodobnejšo predstavitev zbirk se je pokazala s procesom prenove stavbe, ki se je začel leta 1998. Obnova, po kateri je Stara šola zasijala v vsem svojem baročnem sijaju, se je začela leta 2002, zanjo pa so pridobili tudi evropska, državna in občinska sredstva. »Predmete iz omenjenih zbirk smo takrat pospravili na podstrešje zdravstvenega doma, kjer je še danes naš osrednji depo,« je razložil Naglič. V obnovljeni stavbi Stare šole je muzejsko društvo skupaj z Občino Žiri pripravilo štiri razstave. Leta 2007 so odprli zbirko o dediščini rapalske meje Pozdravljeni, ljubitelji utrdb!. Dve leti kasneje so razstavili izbrana dela najvidnejših žirovskih likovnih umetnikov, v letih 2010 in 2012 pa so postavili še novo razstavo o žirovskem čevljarstvu, najprej o razvoju žirovskega čevljarstva do ustanovitve Alpine, nato pa še razstavo o razvoju blagovne znamke Tovarne obutve Alpina Žiri. Leta 2012 so omenjene zbirke dopolnili še s temeljno razstavo Žiri in Žirovci skozi čas, ki vodi skozi 16 »postaj« žirovske zgodovine. »Ta čas je v nastajanju še klekljarska razstava, a nam že primanjkuje prostora, tako da smo jo umestili kar na stopnišče,« je pojasnil Naglič. V okviru omenjene razstave so lani kot prvi eksponat postavili čipko Mance Ahlin. Med novejšimi pridobitvami muzeja izpostavljajo pred dvema letoma pridobljeno cesarsko listino občini Žiri iz leta 1840, lani pa je akademski kipar Anže Jurkovšek muzeju podaril skulpturo iz kamna z naslovom Ujeti v času. Gre za kiparsko obdelan kos 252 milijonov let starega apnenca iz Jarčje Doline. »Naš osrednji eksponat pa je zagotovo sama hiša, v kateri domuje muzej, saj je to edina temeljito in strokovno obnovljena posvetna stavba v Žireh.« Predstavlja tudi osrednjo stavbo nastajajočega Kulturnega središča Stare Žiri, ki vključuje še zunanji prireditveni prostor, restavrirane ostanke podrte Štalarjeve hiše, utrdbo Rupnikove linije, vaško perišče na Studencu, prezbiterij nekdanje žirovske župnijske cerkve in smiselno tudi Kržišnikov vrt.

Danes okrog sto članov

»Včasih so se za člane žirovskega muzejskega društva šteli vsi naročniki Loških razgledov, ki jih je bilo v Žireh okrog 150. Danes je naročnikov le še nekaj, Muzejsko društvo Žiri pa ima okrog sto članov, « je pojasnil Naglič. Njihova glavna dejavnost ostaja vodenje muzeja, ob tem pa pripravljajo še občasne razstave, predavanja in muzejske izlete ter izdajajo različne publikacije. Zadnjih petnajst let pod njihovim okriljem izhaja tudi Žirovski občasnik, ki sicer letos praznuje štiridesetletnico izhajanja.

Ob odprtju prve razstave v žirovskem muzeju, 14. oktobra 1973. Desno govornik, zgodovinar Pavle Blaznik, levo od njega prvi predsednik društva Alfonz Zajec. / Fototeka Muzeja Žiri

Nekdanji dolgoletni predsednik Muzejskega društva Žiri Miha Naglič (desno) s sedanjim predsednikom Alojzom Demšarjem / Foto: Gorazd Kavčič

Na robu

Nadomestna mama

Milena Miklavčič

usode

Z Mojco sva se rodili istega leta. Vsaka na svojem koncu, skupno je nama zgolj to, da sva bili rojeni doma. Njeno otroštvo je bilo nadvse srečno, polno lepih spominov. Imela je mamo, nekaj bratov in starejšo sestro, ki je skrbela zanjo, kot bi bila njen lasten otrok.

»Ata in mama sta bila zelo povezana. Morda zato, ker je bil ata vojna sirota, mama pa je, kar je bilo za tiste čase malo nenavadno, odraščala kot edinka. Lahko sta se naslonila le drug na drugega in ne tudi na sorodnike, kot je bilo marsikje v navadi,« pripoveduje Mojca.

»Imeli smo manjšo kmetijo, a jo je vodila mama. Ata je bil izučen tesar in ga skoraj nikoli ni bilo doma. Daleč naokoli ni bilo hiše, za katero ne bi on stesal lesenega ostrešja! Nekoč me je vzel s seboj. Morala sem se igrati v pesku, ki je bil od stavbe, na katero so moški vlekli trame, precej oddaljen. Z odprtimi usti sem opazovala očeta, ki je spretno skakal po strehi, med tramovi sem in tja. Zdel se mi je velik junak, saj se ni bal višine, tako kot sem se je jaz. Domov sva se vrnila šele v temi. Posadil me je na kolo, me ogrnil s suknjičem, potem pa kar brez luči vijugal po makadamski poti. Iz ust mu je dišalo po viljamovki, da mi ne bi bilo dolgčas, je požvižgaval eno od narodnih pesmi. Mama je naju že čakala na pragu. Dvignil me je, da se me je lahko oklenila in me stisnila k sebi. ''Salamo sem jedla in tudi piškote!'' sem se ji pohvalila. Ona pa me je le objela in nič drugega. Sestra me je potem v čebru umila in me odpeljala v zgornjo sobo, kjer sva spali v zakonski postelji dedka in babice. Deske na hodniku so zelo škripale. Ko sem bila budna, ni bilo moteče, le ponoči, ko je šel kdo od staršev na stranišče, so me zmeraj predramile.

Mama je pred vojno obiskovala tečaje kuhanja. Potekali so v bližnjem samostanu. Tam je spoznala dve prijateljici, s katerima se je sem in tja videvala vse do svoje smrti. Zagrebčanki je bilo ime Neva, gospe, ki se je poročila v manjši kraj pri Gorici pa Maksimilijana. Spominjam se praznovanja Marijinega vnebovzetja. Že zarana, malo po četrti uri, smo mama, sestra in jaz odšle na pot. Po kakšnih desetih prehojenih kilometrih smo se pridružile preostalim romarjem. Vso pot smo molili in prepevali Marijine pesmi. Do Brezij je bilo še daleč ... Četudi sem bila utrujena, nisem tarnala. Sestra mi je na skrivaj stisnila v roko čokoladico, za kar sem ji bila zelo hvaležna. Na Brezjah sta na mamo čakali še obe prijateljici iz mladosti. Bilo je strašno vroče, me pa smo imele na sebi zakmašna oblačila, ki so se kar lepila na potno kožo. Gospa Neva me je poklicala na stran in mi izroči manjši zavitek. ''Ker si tako lepa in pridna pupika!'' mi je rekla. Podarila mi je muf, ki sem ga bila neizmerno vesela! Kljub temu da je bilo vroče kot v peklu, sem vanj vtaknila obe roki, da me je še bolj grelo. Muf je bil narejen iz zajčje kože, zdel se mi je božanski! Vsak večer, ko sem šla spat, sem ga stiskala k sebi. Škoda, da mufi danes niso več v modi ...

Enkrat samkrat je oče dovolil, da je mama obiskala Maksimilijano. Ne vem, zakaj mu ni bila všeč. S seboj je morala vzeti mene, da bom ''pazila'' nanjo. To je, po očetovi logiki, pomenilo, da bom doma zašpecala vse, kar se bo v Gorici dogajalo. V dar sem dobila veliko punčko v svetlo modri oblekici. Igrala sem se z njo, zraven pa sem žvečila žvečilne gumije ter jedla bombone. Očitno je bilo sladkarij preveč za moj želodec, ki jih ni bil vajen. Pobruhala sem Maksimilijanino zofo in preprogo, kar ji ni bilo čisto nič všeč. Da bi bila mera polna, se je na poti domov pokvaril avtobus, poln sitnih in razdražljivih potnikov. V Ljubljano smo prispeli z dveurno zamudo. Ata, ki je naju ob uri čakal, je bil prepričan, da sva ostali v Gorici čez noč. Kar sredi noči sva se odpravili peš proti domu. Na srečo nama je ustavil neki tovornjak, ki je naju zapeljal vse do božjega znamenja na začetku vasi. Takrat je bilo prvič in zadnjič, da se je hiša tresla zaradi prepira med očetom in mamo.

Kljub temu da sem imela mamo zelo rada, ata sicer tudi, a sem se ga včasih, ker je bil precej strog, tudi malo bala, je bila sestra Martina najpomembnejša oseba v mojem življenju. Spali sva v isti sobi, v isti postelji. Pogosto me je zvečer stisnila k sebi, včasih je pri tem tudi jokala. Ni imela ne prijateljic ne fanta, samo mene. Neštetokrat mi je povedala, da ji pomenim vse na svetu. Ona je bila tista, s katero sem se pogovorila, ko sem dobila prvo menstruacijo, ko sem se zaljubila. Zmeraj mi je govorila, da je najprej šola, potem zabava, nato šele fantje. Verjela sem ji, čeprav je bila zelo preprosta ženska. Bila sem edina pri hiši, ki sem imela rada knjige, gledališče, risanje. Lahko sem ustvarjala ves ljubi dan, pa mi ni bilo nikoli dolgčas. Sestra je bila nora na različna pričevanja ljudi, ki jih je ali pa tudi ni poznala. O vsakem človeku je znala povedati malodane vse, in to od rojstva naprej. Verjela je, da jabolko ne pade daleč od drevesa. Če je kdo od mojih sošolcev kakšno ušpičil, je skomignila z rameni, češ kaj moremo, saj je bil tudi njegov oče zelo enak. Ni prenesla laži, zato sem morala dobro paziti, da ji nisem lagala. Kakšen dan bi bilo prav prijetno izreči kakšno manjšo laž, pa bi imela doma mir in bi lahko brala, če bi hotela. O lažnivcih je imela enako slabo mnenje kot o moških, ki so poročeni, pa vseeno zapeljujejo mlada dekleta.

Sestra je bila moja priča na poroki, postala je krstna botra mojima sinovoma. Možu je bilo včasih nerodno, ker se mu je zdelo, da jo preveč ''forsiram''. ''Zakaj ne povabiš tudi mame in bratov, zakaj samo sestro?'' mi je včasih očital.

Nekoč sem obiskala mamo in jo kar naravnost vprašala, ali se počuti zapostavljeno, ker sva s sestro tako veliki prijateljici. Objela me je in me previdno stisnila k sebi, ker sem bila spet noseča in sem bila precej obilna. ''Ti moja ljuba Mojca, čisto prav je tako, kot je. Samo to ti povem, nič drugega!'' je rekla.

Ko sem rodila tretjega otroka, je mama hudo zbolela. Imela je težave z odvajanjem vode, hudo aritmijo in sladkorno bolezen. Nekoč sva jo obiskali obe s sestro. Bila je že zelo slaba, njeno napihnjeno telo je pokrivala samo rjuha. Bala sem se bolezni, smrti, bala sem se, da nas bo zapustila. Želela sem pobegniti, pa sem zaradi spodobnosti ostala. ''Čas bi bil, da ji poveva,'' je rekla mama moji sestri. ''Ne morem iti s tem grehom na drugi svet.''

Vsake besede se spomnim, kot bi se zgodilo danes. Tri ženske smo sedele v spodnji hiši, kamor so prestavili mamino posteljo. Pri svojih 32 letih sem izvedela, kdo sem, čigava sem in kako je do tega prišlo.

Moja prava mama je bila sestra Martina. Zanosila je pri 14 letih. Ko je za njeno nosečnost izvedel ata, ji je ukazal, naj se do poroda skriva v hiši, mama pa si je pod obleko in predpasnike podlagala blazine, saj ljudje za greh niso smeli izvedeti. Pri porodu je pomagala babica, brez katere v tistih časih kmalu po vojni otroka ne bi mogli vpisati v matično knjigo. Več kot dvajset let ji je oče plačeval za molk. Koliko, nisem nikoli izvedela.

Ata in mama sta naredila vse, da za skrivnost ni nihče izvedel. Upala sta, da se bo Martina lahko poročila in srečno živela. Žal se to ni zgodilo. Travme, ki jih je doživela z moškim, ki ji je naredil otroka, so bile prehude. Do konca življenja je ostala samska, najprej je skrbela zame, potem za moje otroke – svoje vnuke. Bila jo je ena sama dobrota. Nikomur ni storila hudega, rada je pomagala tudi drugim ljudem, kolikor je le mogla. Povedali so mi, da je bilo pred vojno in po njej veliko podobnih zgodb. Če še kdo pozna kakšno o nadomestnih materah, bom vesela, če jo pove!« je zaključila svojo zgodbo Mojca.

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Anton Globočnik in zedinjena Slovenija

Peter Colnar

V Železnikih se je 20. maja 1825 rodil narodni buditelj, upravni uradnik, pisatelj in pravnik Anton Globočnik plemeniti Sorodolski. Leta 1848 je sodeloval v gibanju za združitev Slovencev. Zedinjena Slovenija je bila glavna zahteva političnih programov Slovencev leta 1848, ko so namesto razdrobljenosti na dežele Kranjsko, Štajersko, Primorje in Koroško zahtevali skupno kraljevino Slovenijo v okviru Avstrijskega cesarstva, enakopravnost slovenskega jezika v javnosti ter jasno nasprotovali načrtovani vključitvi takratne Habsburške monarhije v združeno Nemčijo.

Študij je končal leta 1848 na Dunaju. Tam je pod vplivom Cigaleta in Kozlerja stopil v javnost.

Kot tajnik dunajske Slovenije je 5. aprila 1848 v imenu hrvaških in čeških odposlancev objavil poziv Slovencem, naj delajo za zedinjeno Slovenijo. Skupaj s Kozlerjem je določil na podlagi kranjskega deželnega grba belo-modro-rdečo trobojnico kot slovenski znak. Od leta 1863 je bil okrajni predstojnik in od 1867 okrajni glavar v Postojni. Zaslužen je bil za pogozdovanje Krasa in ureditev Postojnske jame. Naročil je napeljavo jamske razsvetljave, po jami speljal jamsko železnico, dal urediti drevored pred vhodom in spodbujal jamski turizem. V letih 1885–1890 je bil vladni svetnik deželne vlade v Ljubljani, 1890–1896 tudi poslanec v državnem zboru na Dunaju. Sestavil je tudi seznam pravnih norm, ki so ga uporabljali po vsej Avstriji.

Anton Globočnik izvira iz gospodarsko izjemno uspešne fužinarske rodbine Globočnikov iz Železnikov. Rodil se je kot četrti sin Jakoba Globočnika. Tako kot njegov starejši brat Johan je postal fužinar in posestnik. S fužinarskimi posli se je začel ukvarjati še mladoleten, saj je že takrat pomagal očetu pri vodenju fužine, ob prejemu dediščine pa se je očetu zavezal, da bo vodenje njegovih poslov tudi nadaljeval.

Prvič se je poročil z Marijo Likovič iz Zaloga pri Ljubljani. Bila iz bogate družine, ki je imela v Zalogu gostilno. Od staršev je prejela precejšnjo doto, med drugim tudi zelo veliko vina, kar je v tistem času nevesti prineslo velik ugled. Anton je imel z njo le enega sina Antona, Marija pa je umrla kmalu po porodu. Drugič se je poročil s Kristino Toman iz Kamne Gorice. Bila je iz ugledne in premožne fužinarske rodbine. Z njo je imel sina Franca.

Zanimivi Gorenjci tedna in dogodki iz dežele Kranjske:

- **V Kamniku se je 19. 5. 1869 rodil pesnik, dramatik in duhovnik Anton Medved. V Ljubljanskem zvonu je med drugim izšel njegov ciklus Iz lepih dni, napisan pod vplivom Obujenk Simona Jenka.**
- **Na grmadi v Rimu je bil 20. 5. 1595 sežgan evangeličanski pridigar Peter Kupljenik. Rodil se je okoli leta 1530 v Radovljici. Kot krivoverca so ga sežgali na rimskem trgu Campo de' Fiori, tako kot pet let pozneje znamenitega renesančnega misleca Giordana Bruna.**
- **Na Pokljuki v Krnici se je 20. 5. 1769 rodil Urban Žemva, eden od članov starodavne slovenske rodbine, ki je zaslovela predvsem po generalih, ki jih je dala avstro-ogrski vojski.**
- **V Radomljah pri Kamniku se je 21. 5. 1851 rodil pesnik in pripovednik Anton Koder. Na pokopališču za cerkvijo v Cerkljah ima najmogočnejši nagrobnik z napisom: »Počivam naj v slovenski zemlji, katero sem tako neizmerno ljubil.«**
- **Blejski grad je bil kot castellum Veldes prvič omenjen v darilni listini nemškega kralja Henrika II. briksenskemu škofu Adalberonu, izdani 22. maja leta 1011 v Regensburgu.**

Virus zaprl tudi knjižnice

Mednarodna mreža knjižnic Naple Sister Libraries je v času epidemije covid-19 ugotavljala, kako so se javne knjižnice odzivale na te razmere. V svojem poročilu omenja tudi primer dobre prakse iz Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka.

Danica Zavrl Žlebir

Mreža knjižnic Naple Sister Libraries je zbirala podatke, kako so se v javnih knjižnicah dvajsetih držav, vključenih v to mrežo, odzivali na krizo. Zaradi širjenja virusa so se marca knjižnice zaprle, kar se je zgodilo tudi v Sloveniji. Kako so knjižnice v času zaprtja zagotavljale svoj servis, ali so vseeno omogočale izposojo, kako je bilo pri tem poskrbljeno za ukrepe zaščite zdravja, kako so knjižnice podpirale nacionalne pobude za ohranitev zdravja prebivalcev in podobno. Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, ki sodeluje s sorodno knjižnico v Litvi, je bila v tem poročilu omenjena kot primer dobre prakse pri izposoji knjižnega gradiva, ki ga je uporabnikom pošiljala po klasični pošti.

Kot navaja direktor knjižnice Matjaž Eržen, ne gre za neko novost, saj je o tem že pred leti pisal v strokovnem tisku. »V prvem tednu zaprtja knjižnice smo razmišljali, kako brezkontaktno izposojati knjižno gradivo. Pisal sem na nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ), da bi knjižno gradivo pošiljali po pošti, in tako smo od 1. aprila naprej tudi ravnali. Šlo je predvsem za študijsko gradivo, ki so ga bralci naročili pri nas. Ljudje so nas v tistem času večkrat klicali, ali je mogoč način izposoje, da bi jim knjige puščali pred knjižnico, vendar se za to na začetku nismo odločili. Pošiljanje po pošti je potekalo samo v matični enoti knjižnice v Škofji Loki, ne pa tudi v podružnicah. Do konca aprila smo tako ljudem po pošti do konca aprila poslali 145 paketov,« je pojasnil Matjaž Eržen.

V času, ko je bila knjižnica zaprta, se je število »izposojenih« elektronskih knjig podvojilo.

V času zaprtja knjižnice so lahko bralci izposojeno knjižno gradivo tudi vračali skozi loputo pred vrati knjižnice. Navodila, kako naj v knjižnici ravnajo s temi knjigami, so se nenehno spreminjala, prav tako tudi vsa druga navodila, kar je za osebje predstavljalo naporno situacijo. Od 18 zaposlenih v knjižnici jih je četrtina delala, ekipe so se menjale. Veliko knjižničnega dela je ob zaprtju odpadlo, zaposleni pa so bili s pošiljanjem po pošti, z dežuranjem ob pultu, ukvarjali so se tudi z urejanjem zbirk (tokrat so se temeljiteje posvetili domoznanski), preuredili so oddelek slovenskega leposlovja in se ukvarjali s postavitvijo spletne strani.

Proti koncu aprila so začeli enkrat tedensko v krajevnih knjižnicah zunaj sprejemati bralce in jim izposojati knjige, na začetku maja pa so slednjič knjižnice odprli po rednem urniku, vendar bralci še vedno lahko pridejo samo do pulta, med policami se lahko gibljejo samo knjižničarji, eni in drugi so zaščiteni z maskami, tudi sicer še naprej veljajo zaščitni ukrepi. V tem času pa po besedah Matjaža Eržena ni bilo posebnega navala na knjižnico. V primerjavi z majem lani je izposoja padla za polovico, beležijo tudi upad lastnega prihodka, ki je manjši za 35 odstotkov, še doda Eržen.

V času zaprtja knjižnic so bralce spodbujali tudi k izposoji elektronskih knjig prek sistema Biblos in jih naučili, kako se prijavijo nanj. Tovrstna izposoja je močno narasla. Če je bilo pred krizo izposojenih od 120 do 140 elektronskih knjig na dan, je v času zaprtja knjižnice to poskočilo na 360.

Vaš razgled

Na paleti čudovitih pojavov, ki nam jih ponuja narava, sodi mavrica med najlepše. Lok spektralnih barv nastane zaradi loma sončnih žarkov v kapljicah, ki so v zraku. Zaradi dvojnega odboja svetlobe včasih nastane tudi sekundarna mavrica, ki pa ima, kot vidimo, obratni vrstni red barv. Iskalci zakladov, ki naj bi bili zakopani ob izviru mavrice, so imeli tako tokrat dvakrat več možnosti za uspeh – ostale pa nas je osrečil že čaroben pogled. S. L. / Foto: Primož Pičulin

V sredo, 20. maja, smo obeležili svetovni dan čebel, ki so ga Združeni narodi razglasili pred tremi leti prav na pobudo Slovenije. Čebele imajo zelo pomembno vlogo pri varnosti s prehransko preskrbo, njihova prisotnost pa je tudi kazalnik ekološkega stanja lokalnega okolja. Prav varovanje ekosistemov ter biološke raznolikosti je tako izjemnega pomena za ohranitev ne le medonosne čebele, pač pa tudi na tisoče ostalih vrst opraševalcev, ki jim prav tako grozi izumiranje. S. L. / Foto: Primož Pičulin

Nove knjige (539)

Fusnote Andreja Brvarja

Miha Naglič

»Dokler je bilo razmerje med njim, ravnateljem tehniškega šolskega centra, poročenim, očetom treh otrok, in njo, učiteljico matematike v istem centru, poročeno, materjo sina in hčere, samo skrivnost tolerantnega učiteljskega zbora, je nemoteno trajalo iz meseca v mesec. Sestajala sta se v njegovem kabinetu, zjutraj, pred poukom, med odmori ali popoldne, po pouku, včasih tudi večkrat na dan. Vse pa se je zasukalo v živo grozo tistega dne, ko je dijak med enim od odmorov na stopnišču slučajno pokukal skozi svetlobno okence, skrito med nadstropjema, in ju zalotil in flagranti. Nemudoma je segel po mobilcu, prizor na mizi sredi kabineta posnel in posnetek iz mladostniške objestnosti, mogoče tudi maščevalnosti, objavil na spletu, da je zakrožil z več tisoč kliki na dan, z več tisoč lascivnimi komentarji vseh vrst, v vseh mogočih jezikih, da so ga mimo zakonske zaščite zasebnosti v hipu pograbili mediji kot spolni škandal, kot zgodbo v javnem interesu, kot resničnostni šov, da se je tudi nacionalni televiziji zdelo umestno reagirati skupaj z njegovo izmikajočo se, zmedeno, jecljajočo izjavo, da po kakšnem tednu ni mogel več, da ni videl več naprej, obžrt pri živem telesu, da je zjutraj, ko bi se naj odpeljal k advokatu, poiskal v garaži ustrezno vrv in jo zazankal ... / Mreže vzrokov in posledic, življenja naša, mreže, v katere se zapletamo vse bolj in bolj do bridkega konca. / 'Človeka mojih let (75) prevevata predvsem dve življenjski občutji, občutje vse večje skrivnostnosti žitja in bitja ter občutje vse večje tesnobe zaradi bližine lastnega konca. Kot bi blodil vse globlje v kraško podzemlje, med vse bolj dih jemajočimi kapniki, a brez možnosti izhoda na površje.'« (str. 87–88)

Navajam tri pesmi v prozi. Prva je pesnikov zapis znane medijske zgodbe, ki pa je bila kljub tragičnemu koncu zelo življenjska. Brž za njo pa dve krajši »fusnoti« izpovedujeta občutje življenja, ki ugaša. Zakaj fusnote? »Kako barve na zadnjih Picassovih platnih bledijo v akvamarin, sivo in belo; kako Mušič na zadnjih avtoportretih zgineva v lobanjo, belo na črnem ali žgani sieni; meni pa so ostale fusnote, samo še fusnote kot hipni odzivi na sprotno dogajanje vse bolj razdrobljenega žitja in bitja v vse bolj razdrobljenem, fragmentarnem svetu.« Tudi če so te Brvarjeve pesmi res le fusnote, tvorijo že deseto od njegovih zbirk in znova pričajo o avtorjevi življenjski in pesniški moči. V postkoronarnem vzdušju se berejo pomirjujoče.

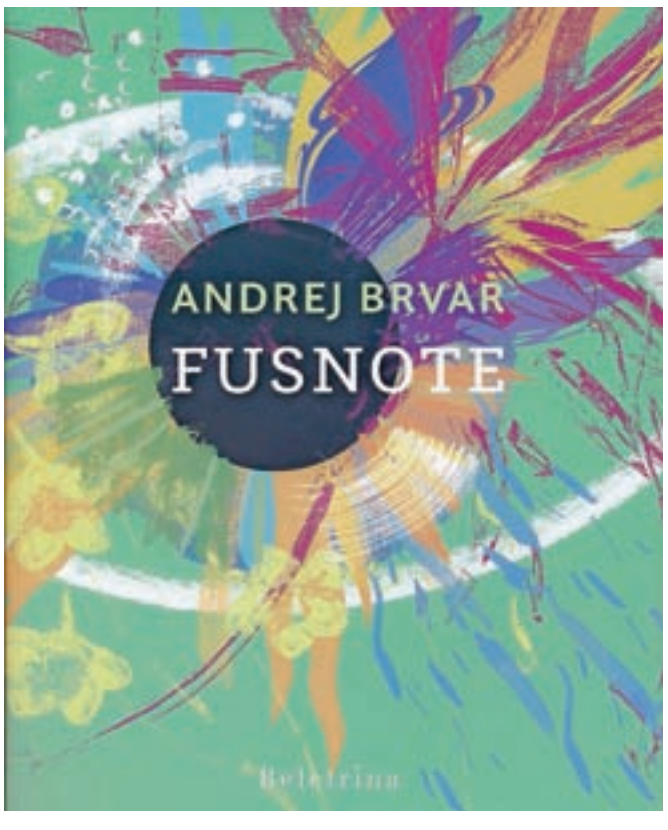

Andrej Brvar, Fusnote, spremna beseda Miljana Cunta, Beletrina, Ljubljana, 2020, 132 strani

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa,** izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

HOROSKOP

TANJA

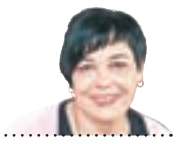

Oven (21. 3.–21. 4.)
V vas se bo prebudilo zavedanje, da pri določenem dogodku niste ravnali prav. Čustveno boste naravnani in opravičilo bo na mestu. Nasmiha se vam priložnost na službenem področju, ki vas lahko popelje do velikega uspeha.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Pred vami se bo pojavila ovira, ki pa bo trajala le kratek čas, zato ne smete dovoliti paniki, da vas vrže iz tira. Čaka vas poučen poduk. Sporočilo, ki ste ga težko pričakovali, bo končno prispelo. Po eni strani veselje, po drugi pa breme.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Težko boste sestavili v besede svoje razmišljanje, zato boste prelagali pomemben pogovor. Iskrenost se bo obrestovala, saj jo boste prejeli tudi nazaj. Svoje misli boste preusmerili v delo, lotili se boste nečesa novega.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Dobronamerno se boste poskušali vmešati v poplavo nasprotujočih si mnenj. Da ne bi povzročili še večje napetosti, bo tokrat bolje, da se umaknete ob stran. Čas za nasvete bo nastopil kasneje, ko bo juha že ohlajena. Vse bo v redu.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Že kar nekaj časa je bila vaša pot do uspeha posuta s samimi ovirami in nič se ni razreševalo po vaših načrtih. Čeprav ste se še tako trudili, je vse ostalo na mrtvi točki. Sedaj je končno pred vami pozitivna prelomnica, ki jo boste izkoristili.

Devica (24. 8.–23. 9.)
V vaše življenje bodo vstopili dvomi, ki vam bodo po nepotrebnem zagrenili dneve. V sebi imate moč za dosego katerega koli cilja. Odločitev za spremembo je na mestu in odlašanja je dovolj. Konec tedna boste dobro izkoristili. Imejte se radi!

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
Zmanjkovalo vam bo časa, in če boste hoteli imeti trenutek zase, se boste morali kar pošteno potruditi. Odvisno bo le, koliko vam bo pomenilo in ali se boste odpovedali tistim stvarem, ki naj ne bi bile na prvem mestu.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Končno se vam bodo ljubezenske zadeve začele obračati tako, da boste srečni, pomirjeni. Polni dobre volje boste zmožni narediti vse, kar je bilo še pred nedavnim nemogoče. Le kaj bi še radi? Zaradi denarja se ne obremenjujte.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Nabralo se je kar nekaj obveznosti. Zdaj je čas za to. Zavestno se boste lotili naloge in z rezultatom boste zelo zadovoljni. Druženje v krogu prijateljev prinese obilo veselja, lepih misli in dobrih načrtov za prihodnost.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Kot zunanji opazovalec boste primorani oceniti, kdo ima prav in kdo ne. Ostanite politični in se ne nagibajte samo v eno smer. Priložnost, ki jo dobite na službenem področju, bo dobra iztočnica za okrepitev vaših potencialov.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Zadnje dni vam zvezde res niso bile naklonjene, a vse to se bo hitro spremenilo. Že v sredini tedna vas bo poiskala sreča in vse, česar se boste lotili, bo šlo kot po maslu. Tudi v ljubezni boste izkoristili vse ponujene priložnosti in zadovoljni boste.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Pred vami bo odprtih več možnosti za zaslužek in kolebali boste med lažjo in težjo. Dobre rezultate si lahko obetate v obeh primerih. Skrivnosten obisk vam bo dal veliko misliti, saj bo odprl stare rane, ki še niso povsem zaceljene.

TA JE DOBRA

Vojaški red

Stotnik iz častne čete prosi za zdravniški pregled. Oglasi se pri vojaškem zdravniku, sleče uniformo in jo lepo zloži na stol. Sleče srajco, spodnjice in nogavice, vse lepo poravna, da je kupček obleke tak, kot mora biti.
Zdravnik ga izpraša, preveri krvni tlak, utrip, dihanje, ga postavi pred rentgen ...
»Čestitam, gospod stotnik, z vami je vse v redu,« pove.
»Vi to lahko rečete! Kaj pa naj rečem jaz? Ali niste opazili, da mi levo jajce visi nižje kot desno?«
»Sem. Ampak to je povsem normalno!«
»Že mogoče, da je normalno, je pa ''šlampasto'', a se vam ne zdi?«

Zamudil s prodajo

Janezek: »Gospod pek, zakaj so žemlje tako trde?«
Pek: »Ti bom že dal, mul'c! Jaz sem žemlje pekel, ko tebe še na svetu ni bilo.«
Janezek: »Zakaj jih pa potem prodajate šele zdaj?«

Pozen bo

Po seksu par objet spokojno leži v postelji, ko zazvoni mobitel. Ženska se oglasi, posluša in nato reče: »V redu. Adijo.«
On vpraša: »Kdo pa je bil?«
»Ah, samo moj mož. Pravi, da pri tebi igra karte in da bo bolj pozen.«

En dolenjski

Kakšna je razlika med Rdečo kapico in treznim Dolenjcem? Nobene, oba sta pravljični bitji.

LAŽJI SUDOKU

3	2		8			1	7	
4	5		6					2
		7	9			8		
	3	4	1		9			
7				3				5
			7		5	6	9	
		3			1	2		
8					6		4	1
	6	5			2		8	9

Rešitev:

3	2	9	8	5	4	1	7	6
4	5	8	6	1	7	9	3	2
6	1	7	9	2	3	8	5	4
5	3	4	1	6	9	7	2	8
7	9	6	2	3	8	4	1	5
2	8	1	7	4	5	6	9	3
9	4	3	5	8	1	2	6	7
8	7	2	3	9	6	5	4	1
1	6	5	4	7	2	3	8	9

TEŽJI SUDOKU

6	8		4		2			
					9	1		3
	7			3	5			
3	4	7						2
		8				5		
5						8	9	4
			9	5			8	
2		6	8					
			1		6		4	

Rešitev:

6	8	3	4	1	2	9	7	5
4	5	2	7	8	9	1	6	3
1	7	9	6	3	5	4	2	8
3	4	7	5	9	8	6	1	2
9	6	8	2	4	1	5	3	7
5	2	1	3	6	7	8	9	4
7	1	4	9	5	3	2	8	6
2	9	6	8	7	4	3	5	1
8	3	5	1	2	6	7	4	9

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

GLASBENA ŠOLA KRANJ
vabi k
VPISU NOVIH UČENCEV
za šolsko leto 2020/2021

SPREJEMNI PREIZKUSI
za vpis na inštrumente, petje in balet bodo:

v petek, 12. junija, od 16. ure dalje in
v soboto, 13. junija dopoldan, od 9. ure dalje

v prostorih Glasbene šole Kranj
(Poštna ulica 3 in Trubarjev trg 3).

Novo: POTREBNA PREDHODNA PRIJAVA na www.gskranj.net

EVIDENČNI vpis otrok v GLASBENO in PLESNO PRIPRAVNICO (otroci rojeni 2014) ter PREDŠOLSKO GLASBENO VZGOJO (otroci rojeni 2015) bo potekal med 25. 5. in 7. 6. 2020 na www.gskranj.net

Več informacij na www.gskranj.net

GORENJSKI GLAS	DOKUMENT ZA TURISTIČNO STORITEV	GEOMETRIJSKO TELO	DRŽAVNIK BAHADUR ŠASTRI	EBENOVINA	PRISTAŠ SADIZMA	SLOVESNA PESEM	EMIL TAHIROVIĆ	PODZEMNA ŽIVAL	TRENJE	GRANIT Z AVALE	SPLET LAS	POPOLNOMA SLIČEN	SKANDINAVSKO MOŠKO IME
IZREDNO VELIK DOGODEK	1												
IZDELKI IZ ALABASTRA				3						15			
GOBASTA KUHINJSKA KRPA							SL. ŠAHIST (MARKO)						
ČRT POGLAJEN			VELETOK V AFRIKI / POMLADNI MESEC				PEVEC PESTNER	MARIONETA	RIBIŠKA VRVICA / SVETIŠČE, HRAM			9	
EVROPSKA VESOLJSKA USTANOVA				PALAČA V RUSIJI / SL.IGRALEC (BORIS)							ŠPORTNIK, KI GOJI ATLETIKO	SOPROGA GORBAČOV	MADŽARSKO MOŠKO IME
HRUP, TRUŠČ						NOVOZELANDSKI KUŠČAR / PLETENINA		14				19	
MODEL VOZILA OPEL	MAVRAH, JIRS / SMUČIŠČE V AMERIKI				PEVEC COTUGNO / AFRIŠKA ANTILOPA					KIT. UTEŽNA MERA / SLIKARKA POLANEC			
SESTAVIL: F. KALAN	NEBEŠKO BITJE S KRILCI	AKTOVKA	SKANDINAVSKO MOŠKO IME	DRHAL, SVOJAT	MOŠKO VRHNJE OBLAČILO	LESENA STAVBA	GRENAK NAPITEK	MIRAN ALIŠIČ	VOJAŠKI SODNIK / TROPSKO SADJE					
POVPREČNA MASA ATOMA					13							OBLIKA IMENA LARA / NAUK O SNOVEH	4	
NEOROMANTIK									7				PEVKA ZORJAN / ZAČIMBA IZ MORJA	
DREZALO ZA ŽERJAVICO	16							MESTO V FRANCIJI / VZOR, IDEAL						VRSTA MAMILA / JADRANSKI OTOK
EVA BOTO			ŽURNALIST	POMLADNO ŽITO / NOVINARKA BATISTA ŠTADER		20					PASJA PASMA / KIRURŠKA STRGALKA			11
VERIGA (ZASTAR.)						PESEM, HVALNICA / AM.REŽISER (GEORGE)				HERNIJA / KIP MARIJE NA PRESTOLU				
AVDITOR DUVE MAESTA SEATON SMOLNI	VRELEČ V ROGAŠKI SLATINI	SL.GEOGRAF (LUDVIK) / REČICA NA JESENICAH					KEM. ELEMENT (Os) / REKA V RUSIJI					22	PTIČJE BLATO / KOMIK ARTAČ
BELGIJSKI KEMIK, NOBELOVEC (CHRISTIAN)					GRŠKI BOG VETROV / NEGATIVNO ČUSTVO				GRŠKI PESNIK / DEL KNJIGE					
ZRAČNA ODPRTINA (NAREČNO)					5			IGRALEC MARVIN / TRDNJAVA, KANON				REČICA PRI IGU		17
LATINSKA NIKALNICA				PRISTAŠ ETATIZMA / NEJC ZAPLOTNIK					12			SHAKESPEAROV KRALJ / NICOLE KIDMAN		
SL. PESNIK (MIHA)		10					RELIKT							
FILMSKI LIK IZ DŽUNGLE							EGIPČANSKO BOŽANSTVO, PTAH				BARVILO ZA LASE, KANA		21	

ŠKOTSKI NOVINAR (ALAN)														
ŠPORTNI PLES														
ŠPORTNI PLES														
ŠPORTNI PLES														
ŠPORTNI PLES														
ŠPORTNI PLES														
ŠPORTNI PLES														
ŠPORTNI PLES														
ŠPORTNI PLES														
ŠPORTNI PLES														
ŠPORTNI PLES														
ŠPORTNI PLES														
ŠPORTNI PLES														
ŠPORTNI PLES														
ŠPORTNI PLES														
ŠPORTNI PLES														

Nagrade: 3-krat otroška majica, zvezek in kemični svinčnik GŠ Kranj

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 10. junija 2020, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22		

GLASBENA ŠOLA KRANJ, POŠTNA ULICA 3, KRANJ

Glasbena šol Kranj, Poštna ulica 3, 4000 Kranj

Prvi gost je prišel že pet minut po odprtju

Miha Pečenko iz Lesc je, kot kaže, resno vzel pobudo turističnega gospodarstva, naj letošnje počitnice Slovenci preživimo v domačih destinacijah. V ponedeljek dopoldan je namreč kot prvi letošnji gost v Kampu Šobec na prestižno parcelo tik ob vodi postavil svojo prikolico, v kateri zdaj preživlja nekajdnevni dopust.

Marjana Ahačič

Lesce – Ponedeljek ob 9.00, vrata Kampa Šobec se odprejo. Ob 9.05 se je na recepciji prijavil prvi letošnji gost, Miha Pečenko – iz Lesc. »Vedno sem si želel del dopusta preživeti na Šobcu. Pravzaprav sem mislil priti že takoj po velikonočnih praznikih, ko običajno odprejo kamp, pa je trenutna situacija vse skupaj prestavila za dober mesec in pol. Poleti namreč zaradi službenih obveznosti ne morem na dopust,« je prijazno pojasnil razloge, zakaj letos dopustuje le dober kilometer od doma.

Pravi, da je navdušen. »Veliko sem po Evropi, tako da z razlogom lahko zatrdim, da je tukaj zares lepo. Poleg tega so v zadnjih dveh letih kamp na novo uredili, zaradi česar je življenje tu še posebej prijetno.«

Povedal je, da je najprej razmišljal o parceli tik ob Savi Dolinki. »Tam je načeloma bolj mirno kot tu, na obali bajerja, kjer je običajno veliko kopalcev in sprehajalcev. Potem pa sem začel premišljevati, da zdaj verjetno v kampu ne bo prav veliko ljudi, in sem se odločil, da prikolico pripeljem prav sem, k vodi.«

In ni mu žal, pravi. Uživa v miru, obkrožen le z zvoki narave. »Rad imam mir, mislim, da sem bil prvi dan ali dva celo edini gost v kampu. Edinstven občutek je, posebno zvečer, ko se vse umiri ...« Tudi kopal se je že, pravi, vendar pa doda, da malo dvomi, da ima voda res tistih enajst stopinj, kot trdijo v kampu ...

Leščan Miha Pečenko bo del letošnjega dopusta preživel v Kampu Šobec, kamor je v ponedeljek le nekaj minut po deveti dopoldan prispel kot prvi letošnji gost.

Kot je povedal direktor Kampa Šobec Uroš Ambrožič, so se prvega letošnjega gosta seveda zelo razveselili. Kmalu za njim je na Šobec prišla še skupina črnogorskih turistov. »Vsakega smo veseli, seveda. Lani smo samo do sredine junija beležili že 15 tisoč nočitev oziroma sedem tisoč gostov. Letos številka v tem obdobju verjetno ne bo višja kot petsto,« je povedal.

Da bi spodbudili prihod gostov, so na Šobcu cene v predsezoni spustili za dvajset odstotkov. Kljub temu da so v kampu vedno izrazito prevladovali tuji gostje, se veselijo domačih. Pričakujejo, da jih bo največ ob koncih tedna. Kot pravi Ambrožič, tudi na Šobcu pozdravljajo odločitev vlade, da domačo potrošnjo spodbudi s turističnimi boni, a se boji, da zgolj domači gostje ne bodo rešili slovenskega turizma. »Zelo si želimo, da bi se pristojni čim prej dogovorili za odpiranje meje z Avstrijo. Potem ko nas je ob izbruhu epidemije zasul plaz odpovedi, se namreč zdaj stanje umirja, pred slabim tednom dni se je tako celo začelo dvigati število rezervacij,« je še povedal in dodal, da so evropski turisti sicer še zelo previdni, a vendarle že prva povpraševanja in iskanja informacij o stanju pri nas dajejo slutiti, da se situacija vendarle obrača na bolje.

Lepi čeveljc kot domači »pridelek«

Danica Zavrl Žlebir

Jezersko – Franc Ekar nam je poslal zanimivo fotografijo lepega čeveljca, zaščiteno gorsko rastlino, ki je zrasla na vrtu njegovega lovskega tovariša, lovskega čuvaja in hribovca Janeza Močnika. Rastlina je na njegovo veliko začudenje zrasla in vzcvetela pod lesko. Lepi čeveljc, ki ga imenujejo tudi Marijini šolnčki ali ljudski cepci (latinsko *Cypripedium calcelus* iz družin »kukavičevk« – *Orchidaceae*), je Močnik našel odtrgan v jarku v gozdu in ga doma posadil. Korenini sta se prijeli in začeli razmnoževati.

Lepi čeveljc se je razrasel pod lesko na vrtu Janeza Močnika. / Foto: Franc Ekar

Ekar navaja, da je to zaščiteno planinsko cvetje vse bolj redko, izginjajoče še posebej na toplih prisojnih območjih. Rastišča tega izjemno lepega rastlinja se najdejo pri nas v alpskem prostoru, na Gorjancih, Bohorju, najdemo ga na Jezerskem v gorskih predelih Ravenske Kočne pod obronki melišča in v temnejših vlažnih gozdnih površinah. »Da se je lepi čeveljc na Jezerskem ohranil in se celo aktivno razmnožuje, je dobra osnova za rast in razmnoževanje teh alpskih orhidej primerna zemlja, ki jo vseskozi bogatijo hudourniški nanosi z gorskih planot in vrhov,« sporoča Franc Ekar.

V Bohinj prinesli češnje iz Brd

Bohinjska Bistrica – Konec prejšnjega tedna sta direktorica Zavoda za turizem, šport in kulturo Brda Tina Novak Samec in njena sodelavka Erika Kovačič Marinič v imenu tamkajšnjega župana Franca Mužiča tudi v Bohinj prinesli nekaj briških češenj. V občini Brda so v tem mesecu namreč izpeljali zanimivo promocijsko akcijo z naslovom Briška češnja v vsak dom, v okviru katere so v znamenju dobrega sodelovanja s skupnostjo Julijskih Alp vse vključene občine razveselili s posebno poslanico briških češenj. Župan Brd namreč pravi, da imajo briške češnje prav posebno združevalno moč.

Bohinjski župan Jože Sodja (desno) in direktor Turizma Bohinj Klemen Langus s podarjenimi češnjami iz Brd

Ameriška donacija domovom starejših

Kranj – Ameriška veleposlanica v Sloveniji Lynda C. Blanchard je ministrstvu za delo včeraj predala donacijo 1660 zaščitnih vizirjev, namenjenih zaposlenim v domovih za starejše v okviru prizadevanj za preprečevanje širjenja novega koronavirusa. Vizirje je financiralo Evropsko poveljstvo ZDA v okviru svojega programa mednarodne humanitarne pomoči civilnemu prebivalstvu ob nesrečah na podlagi prošnje, ki jo je predala pisarna za obrambno sodelovanje ameriškega veleposlaništva v Sloveniji v sodelovanju z upravo za zaščito in reševanje. Ob predaji donacije v Rojah so poudarili, da je donirano opremo izdelalo slovensko podjetje iz Ajdovščine.

Jezerski pehar dobrote

Jezersko – Andrej Karničar, župan občine Jezersko, na občinski spletni strani nagovarja občane, naj po svojih močeh darujejo v »Jezerski pehar dobrote«. Stiske, ki jih prinaša razglasitev epidemije, namreč ne prizanašajo. »Med drugim smo zaznali potrebo po osnovnih živilih, saj je v času karantene treba doma skuhati precej več obrokov kot sicer. Rednega šolskega kosila za vse otroke zagotovo še ne bo do jeseni. Zato se obračam na vas, dragi sokrajani, da po svojih močeh občasno darujete v 'Jezerski pehar dobrote', ki ga boste opazili v trgovini Jezerjan,« pravi Karničar in se vnaprej zahvaljuje za dobrodelno pomoč.

Plete košare in slika

JANEZ KUHAR

Zgornji Brnik – Članu Društva likovnikov Cerklje Ivanu Koprivniku z Zgornjega Brnika ustvarjalna žilica tudi v času izolacije zaradi koronavirusa ni dala miru in se je odločil, da bo zaradi omejitve gibanja izdelal nekaj pletenih košar različnih velikosti in cajn za pobiranje zgodnjega krompirja. Nekaj košar pa je že podaril za razna praznovanja.

Pletenja košar se je naučil pred letom dni od mojstra Janeza Krišlja iz Preddvora. Pandemija covida-19 mu je prekrižala številne načrte. V tem času je doma naslikal dve sliki po motivih slikarja Maksima Gasparija ter portret članice njihovega društva Folklora Cerklje v narodni noši, izdelal pa je tudi iz gline petelina ter iz enega kosa lesa skulpturo. Ivan komaj čaka sprostitve, da bo lahko spet ustvarjal in se vsako jutro vključil na Zgornjem Brniku v skupino za vseslovensko rekreacijo Tisoč gibov, ki deluje že deset let. Zelo rad tudi rezbari, vžiga v les razne motive, se ukvarja s poslikavo panjskih končnic, rad pa izdeluje tudi jaslice iz lesa, keramase in gline. Že 15 let je tudi član folklorne skupine Kulturnega društva Folklora Cerklje, v dramski skupini pa sodeluje s skeči skupaj z Matijem Koritnikom, Ani Rehberger, Francko Rozman in Majdo Karničar.

Ivan Koprivnik, član Društva likovnikov Cerklje, plete tudi košare.

Obnavljali bodo občinsko stavbo

Preddvor – V občini Preddvor napovedujejo, da bodo letos obnavljali občinsko stavbo. Potrebna je namreč energetske obnove, poleg tega pa morajo vgraditi tudi dvigalo. Obnove pa bo deležna tudi turistična poslovalnica, in sicer bodo obnovili streho, pročelje in okna, uredili pa bodo tudi ogrevanje.

Razstave predstavili na filmu

MATEJA RANT

Žiri – V klekljarskem društvu Cvetke Žiri so se tudi letošnjo zimo pripravljali na vsakoletni dogodek, ki spomladi v Žiri privabi ljubitelje klekljanja in kljeklja-nih izdelkov iz vse Slovenije. A izvedbo 14. Slovenskih klekljarskih dnevov, ki bi se morali odviti konec aprila in v začetku maja, je letos preprečila epidemije bolezni covid-19.

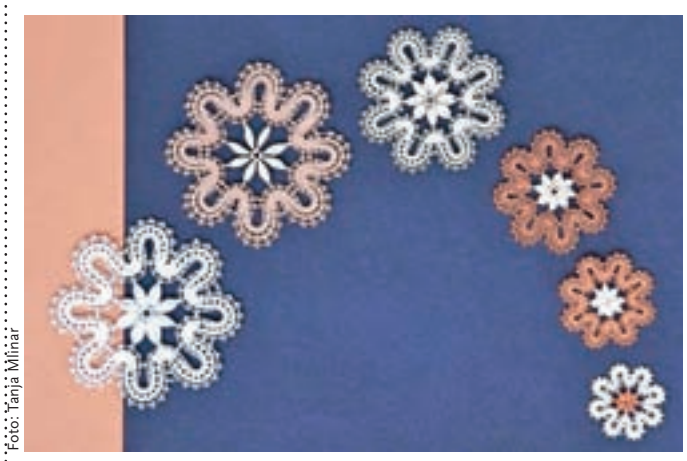

Foto: Tanja Mlinar

Za letošnjo osrednjo razstavo so se osredotočili na majhne čipke in tako je nastalo ogromno lepih izdelkov, za katere so želeli, da bi jih lahko pokazali tudi širši publiki. Postavili so tudi razstavo izdelkov, ki so prispeli na natečaj z naslovom Pomladno veselje. A ker jih vsaj za zdaj ni mogoče občudovati v živo, so se jih odločili predstaviti v video posnetku na spletu. V 18-minutnem filmu, ki ga je posnel Darjan Kacin, se tako sprehodijo po postavljenih razstavah v Galeriji Svoboda, dopolnili pa so ga še z nagovori avtorjev gostujočih razstav, podpredsednice društva Mojce Albreht in župana Janeza Žaklja. Povezovalni tekst so zaupali letošnji maturantki Agnes Cankar. Ob tem pa Tanja Mlinar še vedno računa, da jim bo tudi letos uspelo izpeljati klekljarske dneve, morebiti v sklopu kakšnega drugega dogodka.

Na jutrišnji dan ljubezni bodo znova zapeli

Kranj – Jutri, 23. maja, bomo v Sloveniji že osmič obeležili dan, posvečen ljubezni. Tako kot v minulih letih bodo tudi tokrat na ta dan ob isti uri na različnih lokacijah v en glas zaigrali in zapeli pesem Dan ljubezni skupine Pepel in kri. K združevanju glasov organizatorji vabijo ob 18. uri. »V tem stresnem času, ko smo morali življenje postaviti na nove temelje, ko smo dneve preživljali v strahu in ločeni od ljudi, ki jih sicer radi srečujemo, je ljubezen še pomembnejša,« so poudarili in dodali, da je zato prav, da letos zapojejo še glasneje in še odločneje. »Združevanje in prepevanje tokrat ni mogoče v taki obliki kot prejšnja leta. A to ne bo utišalo naših src, ki jih lahko uglasimo vsak v svojem kotičku.«

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

Rozman bus vse svoje stranke obvešča, da zaradi epidemije novega koronavirusa in državnih uredb, ki jih je v teh izrednih pogojih treba spoštovati, začasno odpovedujejo vse turistične prevoze. Strankam se zahvaljujejo za dosedanje zaupanje in jim sporočajo, da se spet srečajo, ko bo epidemija mimo. Ostanite zdravi! **www.rozmanbus.si**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

OBVESTILA

Vpis učencev v glasbeno šolo

Škofja Loka – Glasbena šola Škofja Loka obvešča, da zbira prijave k sprejemnemu preizkusu za posamezne inštrumente, petje in balet do vključno srede, 27. maja. Več informacij lahko najdete na spletni strani šole, kontakt: tajnistvo@gsskofjaloka.si ali tel.: 041 637 337.

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!**

Spoštovani!

Zaradi nevarnosti okužbe s koronavirusom je okence za sprejem strank začasno zaprto.

Osmrtnice, zahvale in male oglase lahko oddate v poštni nabiralnik, ki je na desni strani vrat v našo stavbo, ali pošljete po e-pošti: malioglasi@g-glas.si. Lahko pokličete tudi naročniško službo, vsak dan od ponedeljka do petka od 8. do 15. ure, telefon 04/201-42-47.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

ODDAM

ENOSOBNO stanovanje v bloku, v Stražišču pri Kranju, tel.: 031/302-411 20001107

GARAŽE

ODDAM

GARAŽO na Planini 1, pri kotlovnici, 14 m², za daljše obdobje, tel.: 031/549-008 20001098

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

AUDI A3 1.6, letnik 1999, 160.000 km, 5 vrat, servisna knjiga, cena 1.100 EUR, tel.: 031/670-384 20001083

CITROËN Berlingo 1.6 HDi, let. 6/2007, lepo ohranjen, sive barve, 231.000 km, potrjena serv. knjiga, tel.: 031/506-673 20001103

DOMPLAN zemeljski plin po akcijski ceni 0,02020 €/kWh do konca leta 2020!
Več o akcijski ponudbi lahko dobite na spletni strani **www.domplan.si**
Domplan, d.d., PE Energetika
Bleiweisova c. 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 800
E: energetika@domplan.si
I: www.domplan.si

OPEL Astro 1.6, letnik 2010, lepo ohranjeno, tel.: 041/227-338 20001075

OPEL Astro 1.7 karavan, letnik 2011, 224.000 km, tel.: 031/584-796 20001084

KUPIM

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtovleka po celi Sloveniji, Grega Meze, s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 20000938

POŠKODOVAN avto, lahko slabše ohranjen ali v okvari, od letnika 2005, tel.: 041/350-348 20001102

MOTORNA KOLESA

PRODAM

MAXI skuter Sym 300i, ABS, letnik 2018, rdeč, cena 3.780 EUR, tel.: 041/209-066 20001097

MOPED T12, letnik 1965, registriran, cena po dogovoru, tel.: 070/865-478 20001072

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

GUME, letne, 205 x 55 x 16, Hankook dot 1413, profila 6–7 mm, tel.: 040/579-601 20001089

GRADBENI MATERIAL

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM

GARAŽNA vrata, 3-delna, šir. 255 x viš. 288, cena 100 EUR, tel.: 041/214-500 20001070

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 20000934

BUKOVA in mešana drva, okolica Kranja, tel.: 040/860-238 20001106

KVALITETNA bukova, hrastova in jesenova drva, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/639-348 20001032

SUHA bukova, mešana drva in butare, tel.: 031/826-621 20001010

SUHA bukova in hrastova drva, 16 m³, cena 60 EUR, tel.: 041/249-621 20001069

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

2 KOVINSKI postelji dim. 90 x 200, sestavljivi, srebrni, tel.: 040/300-770 20001105

GOSPODINJSKI APARATI

PODARIM

UPORABEN steklokeramični štedilnik Bosch, 45 cm, bele barve, tel.: 04/53-10-211, 041/741-851 20001100

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

ODLIČNO ohranjeno fantovsko kolo Nakamura, 20 col, tel.: 041/692-629 20001092

HOBI

KUPIM

ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-430 20000999

LOTO

Rezultati 41. kroga – 20. maja 2020
1, 5, 10, 11, 16, 37, 39 in 6

Loto PLUS: **4, 12, 17, 28, 29, 33, 34 in 6**
Lotko: **744443**

Sklad 42. kroga za Sedmico: **1.730.000 EUR**
Sklad 42. kroga za PLUS: **270.000 EUR**
Sklad 42. kroga za Lotka: **320.000 EUR**

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom POLEPŠAJMO IN UREDIMO SI OKNA IN BALKONE, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 5. maja 2020, so: 1. nagrado, darilno kartico želja v vrednosti 15 EUR, prejme **Sonja Maas**, Tržič; 2. in 3. nagrado, knjigo Zdravje in Jaz – Prijatelja, pa prejmeta **Mateja Zupan**, Radovljica in **Marjan Slak**, Žirovnica. Nagrajencem čestitamo!

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

ZA simbolično ceno prodam več kot 3 letnike OK kuhinja, tel.: 04/23-23-989, 040/065-850 20001101

STARINE

PRODAM

STARE skrinje, omare in drugo, tel.: 031/316-548 20001082

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, značke, srebrnino, luči, kipe in drugo, tel.: 030/670-770 20001066

OTROŠKA OPREMA

PRODAM

VOZIČEK za dvojčka – marela Joie twin, cena 130 EUR, dobro ohranjeno, tel.: 040/815-333 20001077

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

KORITA cvetočih gorenjskih nageljnov, 40 x 20 x 20 cm, 50–100 cvetov na korito, tel.: 041/827-132 20001068

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv, 4 KW motor, delujoč, cena 50 EUR, tel.: 041/315-635 20001086

TANDEM podvozje 12 T in manjše gozdarsko dvigalo, tel.: 031/316-548 20001080

VZ zgrabljalnik Sip, tračne grablje Sip in trosilec umetnega gnoja Vikon, tel.: 051/673-752 20001095

KUPIM

TRAKTOR, kiper prikolico in mini bager, tel.: 031/500-933 20000984

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

BIKCA simentalca, starega 3 mesece, in telico simentalko, staro 22 mesecev, tel.: 041/231-305 20001104

BURSKO kozo in kozliča, tel.: 041/913-964 20001071

JAGNJETA za zakol ali nadaljnjo rejo, tel.: 031/866-426 20001074

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave pred nesnostjo. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s. p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 20000920

OVNA JS pasme, starega 8 mesecev, vajenega elekričnega pastirja, tel.: 031/220-367 20001090

TELIČKO simentalko, staro 10 dni, tel.: 031/225-062 20001094

KUPIM

14 DNI staro telička mesne pasme, tel.: 041/208-493 20001099

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in telička. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 20000936

OSTALO

PRODAM

SENO, otavo in silažne bale, Praprotno 9 20001079

SILAŽNE bale, rezane, lanske, tel.: 031/316-548 20001081

SLAMO v okroglih balah, zrezana, tel.: 041/962-860 20001091

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

IŠČEMO odgovorno in urejeno dekle za vodenje gostinskega lokala in delo v strežbi v lokalu Pumpa Pub v Preddvoru. Modest, d.o.o., Preserje 54m, Preserje, tel.: 041/731-324, Maša, masa.habjan@gmail.com 20001088

PIZZERIJA & Restavracija nudi redno zaposlitev izkušenemu natakarju/-ici za delo v restavraciji. Nudimo redno plačilo, delo v mladem kolektivu in prijetnem ambientu. Makarončki, d.o.o., Podgorica 21, Lj. Črnuče, tel.: 041/328-590 20000978

IŠČEM

IŠČEM DELO – Absolut band vam z živo glasbo popestri praznovanje obletnic, poroke, piknike, tel.: 031/325-654 20001093

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 20000935

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 20000939

ADAPTACIJE hiš in stanovanj, urejanje dvorišč, fasade, ometi, izkopi, dimniki … LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 20000940

BARVANJE napuščev in fasad do višine 25 m, z lastnimi dvigali – možna izposoja, ugodno. Nudimo tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi Ferlan, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166 20000665

BARVANJE napuščev, ograj in nadstreškov, barvanje fasad, glajenje in beljenje sten, dekorativni ometi in opleski, antiglivični premazi. Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 20000861

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 20000937

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 20000866

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 20000933

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

ZASEBNI STIKI

65-LETNI moški bi rad spoznal preprosto žensko za druženje (hribi, morje, toplice), tel.: 051/205-800 20001096

VDOVEC, star 67 let, želim spoznati žensko iz Gorenjske ali okolice, za sprehode in dopuste – za skupno pot, tel.: 031/808-684 20001087

RAZNO

PRODAM

EKONOM lonec, 6 in 8. lit., opekač kruha – toaster, termo steklenico 6 in 2 lit., rumov lonec, tel.: 041/858-149 20000823

ELEKTRIČNO mesoreznico TC22 Leonardi, tel.: 031/424-339 20001078

NAPIHLJIVO električno ležišče z električno črpalko, za 2 osebi, cena 50 EUR, novo, tel.: 031/624-509 20001073

NOVO zračno pištolo, žensko aluminijasto kolo, 21 prestav, tel.: 041/364-504 20001076

ZAMRZOVALNO skrinjo Gorenje, 400 lit., in nov masažni aparat, tel.: 041/364-504 20001085

www.gorenjskiglas.si

ZAHVALA

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin bo večno ostal.

Ob boleči izgubi drage mame, sestre, babice in prababice

Jelice Tolar

s Češnjice pri Železnikih

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrekli ustno, telefonsko in pisno sožalje, darovali cvetje, sveče in denarno pomoč. Zahvaljujemo se tudi osebju Centra slepih in slabovidnih Škofja Loka, osebju Dializnega centra Naklo in ostalim, ki so ji nudili kakršnokoli pomoč pri negi v času njene bolezni. Zahvaljujemo se tudi župniku za opravljen obred in mašo.

Vsi njeni

ZAHVALA

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
nate spomin bo za večno ostal.

V 68. letu je umrl

Branko Rozman

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedka se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem za podarjeno cvetje, sveče, svete maše. Hvala GD Prebačevo Hrastje, PGD Sava, sodelavcem Iskraemeca in Agromehanike ter govorniku za izrečene besede ob grobu. Hvala za lepo opravljen obred in Navčku za pogrebne storitve.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.
(Simon Gregorčič)

Po krajši bolezni nas je v 58. letu zapustil naš ljubi in skrbni mož, oče, sin, brat in stric

Rajko Varjačič

z Brega ob Savi

Poslovili smo se 22. aprila 2020 v ožjem družinskem krogu. Iskrena zahvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izrečena sožalja, darovane sveče in cvetje. Hvala tudi pogrebni službi Komunale Kranj ter gospodu trobentaču.

Žalujoči: mati Mira, brata Igor in Bojan

ZAHVALA

V 94. letu starosti nas je zapustila naša draga mama

Lojzka Hudobivnik

roj. Poklukar - Rančeva

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem, ki ste darovali cvetje, sveče, mašne namene in druge darove ter nam izrekli ustna in pisna sožalja. Hvala gospodu župniku Janezu Zupancu, kvartetu Ultima in pogrebni službi Navček. Hvala vsem, ki ste se od nje poslovili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: sin Štefan in hčerka Marinka z družinama, nečaki in nečakinje
Naklo, Žeje, maj 2020

ZAHVALA

V 85. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek

Franc Pogačnik

Mlinarjev ata iz Brezovega v Kovorju

Iskreno se zahvaljujemo dr. Tatjani Peharc za dolgoletno zdravljenje, medicinski sestri Nini, patronažni službi ZD Tržič, negovalkam DPU Tržič, Komunalnemu podjetju Tržič, pevcem iz Kovorja, župniku Ivanu Potrebuješu, trobentaču g. Isteniču.
Hvala družini Povalej, Neli in Francki, sosedom iz Brezovega, vaščanom Motan in vsem prijateljem in znancem.
Ata, hvala ti za vse, vedno boš ostal v lepem spominu!

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druži nas.
So vezi močnejše. Brez pomena zanje so razdalje, kraj in čas.
(Mila Kačič)

V 90. letu nas je zapustila draga mama, sestra, babica in prababica

Pavla Pintar

rojena Koder, iz Martinj Vrha, po domače Janova

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za pomoč in izrečena sožalja, podarjene sveče ter darove za svete maše. Hvala g. kaplanu za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem ter pogrebni službi Akris. Zahvaljujemo se osebju Doma starejših občanov v Podbrdu za nego in oskrbo. Hvala vsem, ki ste se v teh razmerah od nje poslovili z mislijo in molitvijo. Spomin nanjo bo za vedno ostal v naših srcih.

Žalujoči vsi njeni

Dan čebelarjev z vsega sveta

V sredo smo obeležili svetovni dan čebel.

Urša Peternel

Lukovica, Breznica – Dvajsetega maja, na rojstni dan utemeljitelja modernega čebelarstva Antona Janše z Breznice, po vsem svetu obeležujejo svetovni dan čebel. Pred Čebelarsko zvezo Slovenije v Lukovici je potekala slavnostna seja, ki se je je udeležila tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec. Kot je poudarila, se je v zadnjem desetletju znatno povečalo število čebeljih družin in število čebelarjev. Izboljšalo se je zanimanje mladih za čebelarjenje, povečala se je tudi ozaveščenost javnosti o pomenu čebel in vlogi čebelarstva. »Čebelarstvo omogoča nova zelena delovna mesta in nudi nove priložnosti za čebelarske družine oziroma kmetije, na primer razvoj čebelarskega turizma in razvoj izdelkov z dodano vrednostjo,« je dejala.

Predsednik ČZS Boštjan Noč na slovesnosti v Lukovici / Foto: arhiv ČZS

Predsednik Čebelarske zveze Slovenije Boštjan Noč je poudaril, da »delo s čebelami ni samo delo, je namreč posebno poslanstvo«.

Čebelarska zveza Slovenije je sicer del letošnjega praznovanja prenesla na splet; k sodelovanju so povabili znane Slovence in kolege iz tujine, ki na kratkih posnetkih na Facebook strani govorijo o čebelah: med njimi so tudi Sašo Avsenik, Denis Porčič - Chorchyp, Primož Roglič ... Sodeluje tudi župan občine Žirovnica Leopold Pogačar, ki poudarja, da je bila razglasitev svetovnega dneva čebel druga najpomembnejša odločitev v zgodovini Slovenije, takoj za razglasitvijo neodvisne in samostojne države, gledano z vidika enotnosti civilne družbe, politike in svetovnih držav, ki so pri tem sodelovale.

O čarobnosti čebel pa govori tudi Čarodej Toni: »Veliko čarovnij sem že videl v svojem življenju. A nekako najlepša je tista, ki jo izvajajo čebelice pri svojem delu. Bodimo pametni in previdni, da bodo to lahko počele še naprej!«

Spomnimo, Združeni narodi so svetovni dan čebel razglasili 20. decembra 2017 na pobudo Slovenije oziroma Čebelarske zveze Slovenije.

Promocija za vključitev v vojsko

Danica Zavrl Žlebir

Kranj – Ob nedavnem dnevu Slovenske vojske, ki ga vsako leto sredi maja zaznamujemo v spomin na leto 1991, ko so slovenski nabornik začeli služenje vojaškega roka izključno v Sloveniji, se je začela promocija Slovenske vojske, vojaške službe in vojaškega poklica ter pridobivanja kadrov.

Glavni namen projekta je pritegniti mlade, da se odločijo za poklic vojaka ali druge oblike sodelovanja s Slovensko vojsko, kot je prostovoljno služenje vojaškega roka, ki je posebej pomembno pri pridobivanju kadrov za opravljanje vojaške službe v stalni in pogodbeni rezervni sestavi. Med oblikami sodelovanja s Slovensko vojsko so tudi vsakoletni dijaški in študentski vojaški tabori, ena od oblik sodelovanja pa je tudi finančna pomoč v času izobraževanja v obliki štipendij za delo v Slovenski vojski na več ravneh izobraževanja. Slovenska vojska se želi predstaviti kot odgovoren in zanesljiv zaposlovalec, vojaški poklic pa kot privlačen za mlade z več zanimivimi možnostmi za uresničitev lastnih ciljev.

Slovenska vojska ima v zadnjem času težave zaradi povečanih odhodov in manjšega zanimanja za zaposlitev v stalni sestavi Slovenske vojske, ni pa tudi dovolj zanimanja za pogodbeno opravljanje vojaške službe v rezervni sestavi. V zadnjih letih se vztrajno manjša tudi število vojakov prostovoljcev na služenju vojaškega roka. Po zadnjih podatkih v stalni sestavi Slovenske vojske glede na kadrovski načrt manjka nekaj več kot tisoč pripadnikov.

Postopno povečanje števila pripadnikov stalne sestave sodi med temeljne cilje Ministrstva za obrambo v naslednjem večletnem obdobju, so sporočili z obrambnega ministrstva, kjer predvidevajo, da naj bi jim z ustreznimi ukrepi in s celovito prenovo sistema pridobivanja, zadrževanja in izstopa pripadnikov v naslednjih petih letih uspelo dvigniti kadrovski načrt stalne sestave na sedem tisoč pripadnikov in do tisoč pripadnikov pogodbene sestave.

vremenska napoved

Danes in jutri bo večinoma sončno. V noči na nedeljo bo deževalo. V nedeljo bo jasno s spremenljivo oblačnostjo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
7/23 °C	10/25 °C	9/20 °C

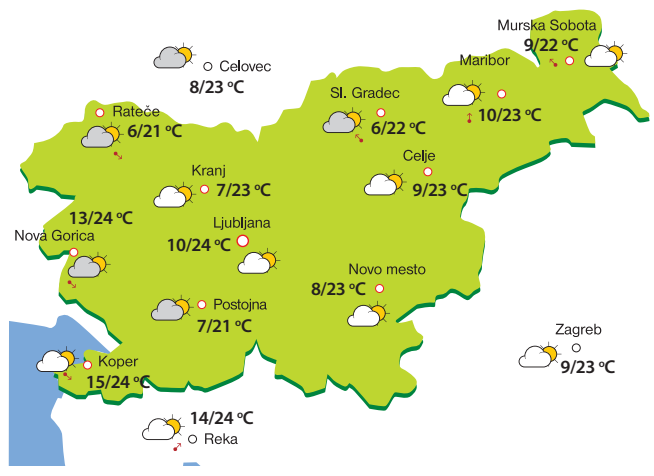

Portal za posredovanje del v kmetijstvu

Kranj – Kmetijsko ministrstvo je zagnalo spletni portal za posredovanje sezonskega dela v kmetijstvu. »Portal sezonanakmetiji.si je praktična, enostavna in pregledna platforma, ki na enem mestu združuje oziroma povezuje iskalce kot tudi ponudnike sezonskega dela v kmetijstvu,« so sporočili z ministrstva ter dodali, da se s tem umikajo iz svoje dosedanje posredniške vloge med ponudniki in iskalci dela. Zaradi epidemije ter omejitve gibanja in prehajanja ljudi med državami se številni kmetje in kmetijska podjetja srečujejo s pomanjkanjem sezonske delovne sile, ki je običajno prišla iz drugih držav. Na ministrstvu so zato že pred časom pozvali k aktivnemu sodelovanju in pomoči tako iskalce sezonskih del kot iskalce dela. Nad obojestranskim odzivom so bili pozitivno presenečeni, še zlasti iskalci del so se javili z vseh koncev države in vseh družbenih profilov, so razložili na ministrstvu. Po podatkih na portalu trenutno pomoč išče nekaj več kot dvajset kmetij.

Helios doniral razkužilna sredstva

Domžale – Podjetje Helios TBLUS je Občini Domžale doniralo 1200 kosov razkužilnega sredstva. Civilna zaščita je razkužila minuli petek že dostavila vrtcem, osnovnim ter srednji šoli, ki bodo omenjena sredstva za svoje delovanje najbolj potrebovali, nekaj pa jih bodo predali tudi zdravstvenemu domu, domu starejših občanov, Medgeneracijskemu centru Bistrica ter Zavodu za pomoč in nego na domu Comett. »V skupini Helios se zavedamo, da naše aktivnosti predstavljajo pomemben okvir za razvoj družbenega okolja, v katerem delujemo. Kot podjetje, ki deluje v kemijski industriji, imamo v trenutnih izjemnih razmerah še večjo odgovornost, da ravnamo na družbeno odgovoren način. Veseli nas, da lahko z donacijo razkužilnega sredstva za roke in površine priskočimo na pomoč,« je ob predaji donacije dejal generalni direktor skupine Helios David Kubala.

Prevzem donacije razkužil, ki so jih že razdelili šolam, vrtcem ter drugim domžalskim ustanovam. / Foto: Občina Domžale

Danes Mavška tržnica, jutri čistilna akcija

Mavčiče – Pri Zadružnem domu v Mavčičah bo danes, 22. maja, od 16. do 18. ure znova potekala lokalna ekološka in konvencionalna tržnica. Tokrat se bodo prvič predstavile eko kmetija Cvetke Jagodič s ponudbo jagod, mladega pora, česna, čebule, boba v stroku, blitve, drobnjaka, solate kristalke in sladkega graha, eko kmetija Piškur z beluši in eko kmetija Olea s češnjami, oljčnim oljem in presnimi oljkami. Na tržnici bo tudi možen nakup in prevzem naročenih eko semen, sadik, semen za kaljenje, živil, čistil in literature eko semenarske hiše Amarant. Kupiti bo moč tudi bio sir Tolminec, mladi sir in albuminsko skuto iz surovega mleka z eko kmetije Pri Križarju iz Čadrga. Krajevna skupnost Mavčiče pa jutri vabi na čistilno akcijo. Ob 9. uri bodo zbirališča pri gasilskem domu na Bregu ob Savi, pred strojno zadrugo na Jami, pri gasilskem domu v Mavčičah in na avtobusni postaji pri Malnu. Pridružiti se je moč brez predhodne prijave, upoštevati pa bo treba prejeta navodila.

Na Krvavec znova vozi kabinska žičnica

Grad – Od jutri dalje je dostop na Krvavec znova možen s kabinsko žičnico. Ob upoštevanju vseh preventivnih ukrepov za preprečevanje širjenja koronavirusa bo žičnica obratovala od četrtka do nedelje. Kot so sporočili iz RTC Krvavec, za zdaj obratujejo Bike park Krvavec, Plaža Krvavec in za najmlajše Pot pastirskih škratov.